

רמז לזין

אתה אהבה
רמי

רמי לויץ

עריכה: יעקב בסר

עיצוב גראפי: מרגלית צפתי

אני אהדוב
רמי

על עלי קלנדר ישן, תחת תאריכים השייכים לימים אחרים ולשנה אחרת, כתב רמי לויך את רשימותיו, שיריו, הגיגי לבו והתרשמויותיו. מן הפירוט הרחב של צורות הכתיבה ניתן להסיק על הקושי שבהגדרתו. כי אין אלה רשימות יומן במובן המקובל. אין כאן העברת אינפורמציה על אשר התרחש בתאריך מסויים לבעל הקלנדר המכוסה כתב־יד נעורי והזרוע שהושם שירים ש משוררים אהובים, המעותקים בהתאם להלך־נפש מסויים. לא, אין מדובר אין ביומן־נעורים, כי אם כנסיון של יצירת שפה, יצירת קוד משותף בין לבין הסביבה.

נדמה לי, שלמרות שלא היחה כאן כוונה לכתיבה פילוסופית, למרות שלא עז בדעתו של רמי לויך שדבריו ישמשו חומר־קריאה, עיון ומחשבה לאנשים אחרים, ואולי אף לאנשים רבים, יש כאן חפיסת חיים מסויימת. חפיסת האומרת שעליך להתמסר ולהתייחס לאשר קורה לך. המקרה שקורה לך איננו מקרה כל עיקרו. יש לכך חשיבות וקשר להתרחשויות נוספות מסביבך. לכן, כאשר אתה נוסע באוטובוס, ואתה חש שאחד מגלגלי המכונית עולה ומועך עצמותיו של כלב (כדברי רמי באחת מרשימותיו) אינך יכול להיותר אדיש כפי שאינך יכול להיות שווה־נפש למה שעושה חזיר מבוגר לגוריו ולמה שאומרים חבריך בצוות הטנק ולמה שקורה בארצך. ומה חושבת הנערה אותה אתה אוהב, או שנדמה לך שאותה אתה אוהב...

ובכן, יש פיתוח של אישיות, טיפוח של אישיות מסויימת ברשימותיו של רמי לויך. אישיות שעלתה וצמחה על רקע ביוגרפי מסויים, מודגש ומפעיל. רמי איננו יליד הארץ. הוא נולד בפולין והגיע ארצה בגיל רך. הוא זוכר את ילדותו דרך חמונות נוף וכן דרך חוויות טראומטיות המכוננות בדי'ארנון עצמי "אנטישמיות". תחושת ה"אני האחר", התחושה האופיינית למעשה לכל אמן, לכל אמן בפרטנציה, ליוחה את רמי לויך משחר ילדותו. לכן אין אנו מופתעים כאשר תחושת ה"אני האחר" מלווה את רמי מראשית דרכו ובאה לידי ביטוי כל־כך הרואי וטראגי גם במוחו.

את מורתו הראשונה, בבית־הספר העממי, ראו יחד עימנו גם חבריו לכיתה. גם הם, כפי הנראה, לא חסכו ממנה את שניות לשונם, אבל איש מהם לא ידע להסבירה, לפרטה, להתאים את התנהגותה לחיצוניותה, כפי שעשה זאת

מחברם של רשימות ושירים אלה. ה"אני האחר", המסרב לקבל את הפורמולה המקובלת על הכל, מגיב בדרך שלו. בסיפור ילדותי כביכול על המעשה בכיתה, מגיב ילד בכיתה אלף, כפי שילד בכיתה אלף יכול להגיב, אם אישיותו היא ניצן של "משהו שונה".

ר"האני האחר" בולט בין "האחרים הרבים" שעמו כצבא הסדיר. בולט בקרב חבריו ללימודים. (ולא במקרה נוקט אני לשון פסיבית, היינו בולט ולא מחבלט). לכן גם ראיית הדברים בעיני אדם שכזה היא שונה. הוא מאיר תופעות מזויות בלתי צפויות. הערותיו לסובב אותו, (אדם או תופעה) הן מקוריות, הנובעות מהשקפת עולם בלתי שיגרתית. כאשר רמי שואל את עצמו, בישוב בטנק, האם הוא פציפיסט, תשובתו איננה חד-משמעית בבחינת כן או לאו — אלא לא כן ולא לאו, ואף על פי כן — כן. לו היתה לו שהות היה דואי מגזיר עצמו כפציפיסט אקטיבי. אבל האבסורד המזרח-תיכוני, נגדו התקומם רושם "יומן" זה בכל רמ"ח אבריו, פגע בו. אולי ניתן לראות בפגיעה זו איזה הגיון, איזו התמודדות בין הטוהר שבטוהר, היושר שביושר, היפה שביפה, ואולי חשוב יותר, בין הגבון כל כך לבין ההיפך הגמור של כל אלה... "אני אוהב — רמי". כך הכתיר רמי בעצמו את דברי כתיבתו, וכך הם נקראים בבואם לידי הקורא. אני אוהב. לכאורה זה כמו "אני שונא" רק להיפך, אבל אין זה דומה. כי באוהבך אתה נותן את עצמך, אתה מורש ידיך, אכריך, אצבעותיך, אתה נושם לרווחה, אתה סופג אל חוך-תוכך את האהוב עליך גם בנושםך. בשנאתך, לעומת זאת, אתה מתכווץ. אינך מספק אצבעותיך, אלא מאגרף אותן. אינך פוער עיניים לראות הרבה, אלא מכווץ אותן, עושה אותן צרות כסדקי שגאח.

רמי אהב במלוא רמ"ח אבריו. גם אם האובייקטים של אהבתו השתנו, תמיד אוהב במלואו. בעוצמת כוח נדיר. כמעט שאיני זוכר שם כל-כך מתאים לספר כמו "אני אוהב — רמי".

רמי לויץ עדיין לא הגיע לדרגה של סופר. רמי חקר בתחום אחר, בתחום מדעי הטבע. מטבו הפרטני, יכולת ההבחנה שלו, (ראה אהבתו לצפרות) היו ערוכה להתפתחותו כסופר בעתיד. ניצני כישרון ראשונים בולטים כבר בספר זה. ספר זה אינו נראה בעיני עורכו כספר זיכרון, והו ספר בעל איכות, הראוי לברא

בקהל הספרים הטובים, המוצעים לקורא הנבון. אך לא נוכל להתעלם מן
העובדה, שמחברו שוב לא יכתוב ספרים, שזה השיא אשר אליו הגיע.
שהראשית הזאת היא הפיסגה ממנה לא ירד, אך אל פיסגה אחרת שוב לא
יעפיל.

לכן יורשה לי לסיים דברים קצרים אלה בשמץ של פאטיות ולומר: חייו
ומותו של רמי לויך מזכירים לי אנדה ששמעתי בילדותי על עלם בהיר-עינים,
טוב-לב ובעל מוח נבון, שהוליך את עמו מבעד ליערות החושך, ימים רבים,
הדרך קשה עד מאוד. אין אור השמיים מגיע ליער, ואין מרעין נקרים בדרך.
העם רותן וטוען "לאן אתה מוליך אותנו?" והנה העלם שבראש השיירה
עולה על צוק רם, מרים את ידו הימנית, קורע את חוזהו ושולף את לבו מבית-
חוזהו, בעוד העם רואה כי אין זה אלא לבו של העלם והוא בוער באש אהבה
בחידה. העלם, כאשר לבו ביזו כלפיד, הולך לאורך היער עד בוא העם כולו אל
הארץ המובטחת, ושם, על סף הארץ המובטחת נופל הנער ולא קם עוד. ולצידו
נח לבו הבווער ככלי אין חפץ בו. ואחד האחרונים, מאלה שאין ליבם נתון
לצרכי הזולת, כמו בהיסח-הדעת, דורך בדגלו על ליבו של הנער. הלב מחפוצץ
לאלפי-אלפי רסיסים, ומאו ועד היום הזה מרחפים נצוצות האש ומאירים
דרכים אפלות.

אלה הם שרידי הלב של העלם האמין.

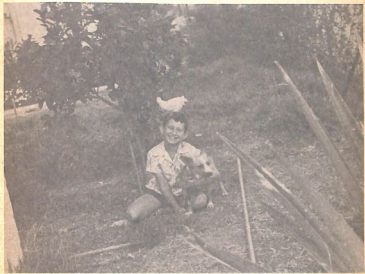
בדרך כלל כשכותבים מחזה, כותבים בעמוד הראשון את הדמויות המשתתפות בו — הגיבורים. וזה די מעניין, המחזות המוצלחים ביותר הם אלו שנכתבו בצורה ישירה או עקיפה על המחבר עצמו. הוצגו עליידי שחקנים שיכולים להיכנס למחזה כאילו היה חלק מחייהם ובוימו עליידי אדם שמביים את חייו. מעניין? והרי מהיום הראשון להולדתו מצהיר האדם: אני ! כאילו לא ידענו.

אם היו מחברים את כל הספרים, הסרטים, המחזות וכו' וכו' והיו סופרים כמה פעמים מופיעה כל מלה, היו נוכחים לדעת ללא צל של ספק, שהמלה "אני" תופסת את המקום הראשון ואין לה כל מתחרה. ובכן, למלאכה — נתחיל בהאדרת שמי :

ראשית כל, אני תמיד מאוהב ולא רק בעצמי. לפעמים האובייקט שאני מאוהב בו נעלם ואיננו — ואז עצוב לי נורא. ולפעמים, אני הוא מעלים אותו בעצמי מסיבות לא ידועות אפילו לי. גם אז עצוב לי נורא. טוב להיות מאוהב! מבט של טושטוש בעיניים. ערפל

במוח. הולך ללמוד אקולוגיה, גנטיקה, ביוכימיה. אבל איפה ההגיון. איפה השיקולים הטקטיים. ורק המשהו הארוור הזה, שאף אחד לא הצליח עדיין להגדיר אותו, תופס כל חלקה (לא רוצה להגיד טובה, כי אין כזה דבר). זה התחיל אני חושב בכיתה ה' כשהייתי מאוהב ב' — — ואולי בכיתה ג' כאשר אמרתי שאני אוהב את — , אבל אני חושב שבאמת ב' — — לא הייתי מאוהב אף-על-

פי שמשכתי לה בצמות ושפכתי עליה חול. יכול להיות, יכול להיות שבאמת הייתי מאוהב ב' — , אבל בגלל המהומה שהייתה בכיתה, "רמי אוהב את — " "רמי אוהב את —", והמורה הסבירה שזה לא רע שאוהבים. בקיצור, כנראה שנבהלתי כל-כך, שהחלטתי לעזוב את העסק הזה עד כיתה ה'. בכל אופן אני לא כל-כך בטוח שבכיתה ד' לא היה כלום, שכחתי כפי הנראה, וזה רק סימן שזה לא היה רציני.

כמוכן שלא נוכל לעבור לסדר־היום מבלי להזכיר את "מרישה", שגרה קומה מתחתי בפולניה היפה. כיצד הלכנו לכומר לשתות יין, כיצד החלטנו ללכת ל"ביירוט" (נשיא פולין דאז) לווארשה. וכיצד גלשנו על מזחלת מהר מהר כאשר את המהירות מפיק אחיה הגדול של "מרישה" ומקלל בשקט, ואולי לא כל־כך בשקט.

אני ר־ REX

אבל אחד הדברים שגרם לתפנית בחיי בגיל שמונה וגרם למשבר עמוק בגיל עשרים ואחד, הדבר ששינה את אופיי, את חיי, וכל העולם שלי סבב סביבו, היה REX חלוקת התפקידים היתה ברורה בינינו, מי הכלב ומי הארון. כאשר הוא רצה לאכול, הייתי נותן לו את האוכל שלי. כאשר הוא רצה גם לטייל בשהייתי חולה, הייתי יוצא אתו. והיינו מטיילים למרחקים, אפילו היום אני עושה אותם לעיתים רחוקות. וכאשר היה מתעייף, הייתי מרכיב אותו "שק קמח" עד שנשבר לו ושוב היה יורד והולך לבד. מיותר להוסיף שהוא ישן במיטה, על הכרית. אבל הוא גם היה מספיק אדיב להרשות לי לישון לצידו. כמוכן שרוב מחשבותי היו מופנות אליו, וגם "יצירתי הספרותית", שפורסמה בעיתון בית־הספר, היתה עליו. להגנתי אציון, שלא הייתי המשוגע היחיד אחריו. גם אבי, אמי ואחותי ראו בו חלק מהמשפחה, וכשהוא נפל למישכב בשנת 71 כולנו כאבנו את כאבו, וכשהוא מת רק אנתנו הרגשנו כאב גם אחרי שהוא כבר היה קבור תחת עץ הלימון שליד המרפסת.

כאשר שאלו קאנופיל (אוהב־כלבים) האם זה לא נורא שהכלב נפרד מבעליו אחרי 15 שנה בערך, ענה הוא שמוזלנו שזה קורה אחרי 15 שנה בלבד. הרבה יותר גרוע היה אם זה היה קורה אחרי מספר שנים רב יותר. אחרי מותו של רקס חלה הפרה בהרכב המשפחה האשכנזית הקלאסית של אמא־אבא (או אבא־אמא, זה

כבר לא קבוע) אח־אחות (או אחות־אח בני־ל) וכלב ואו חתול.
בשבועות אלו ההרכב חוזר למצבו הקלאסי, וזאת בהצטרפותה של
זהבה למשפחה.

לרחם ובתורה

מה האיריאה המשותפת לכל בני־האדם, אם לא השיבה למצב שבו
היו לפני הלידה. לצוף במצב של כמעט חוסר־משקל בנוזל הרחם
(זו הסיבה לנסיעות לחלל וכו'), לקבל מזון לא דרך הפה והמצנן לא
דרך האף. לא צריך לדאוג, לא צריך לחשוב יותר מדי, אם בכלל.
לא צריך להתגלח — או להוריד שערות מהרגליים — בקיצור, נך
עדן אמיתי. וככל שמתבגרים ומתרחקים מהילדות, הולכת וגוברת
השאיפה לשוב ולחזור לרחם. וכך בגיל 80 מפסיקים לספור את ה־
80 וסופרים רק את הפלוס, וכנראה ביום הטוב והעצוב שבו
מחזירים את הפסאודו־נשמה לכורא חוזרים לרחם של אמא־
אדמה.

אינני אוהב מורות

אחד הדברים ה"אהובים" עלי מאז ימי ילדותי, הם הלימודים.
הסימפוטום "האנטי־לימודי" התחיל להתפתח אצלי כנראה במאי
57 כאשר הוכנסתי לצריף־הלימודים הירוק בנוף־ים (של ביתה א').
כשכף־ידי הרועדת מחזיקה חוק־חוק בכף־ידיה של אמי ואני בוכה
ללא בושח. ובפעם הראשונה בחיי אני יושב בין ילדים שאיני מכיר,
איוז אשה זקנה ומפחידה, עד מהרה התברר לי שזו המורה. ואין
אמא, ואין החברים שלי. וכולם ממלמלים בשפה משונה. מה אני
עושה כאן? אני רוצה לאמא! לחברים! לחצר הגדולה עם האדמה
השחורה הקרה וארגו־החול הגדול — פעם אחת, אני זוכר, היה
בו ממש חול. שלא לדבר על שדירת הערמונים הארוכה לפני הבית
והרחוב המרוצף אבנים והכיכר הירוקה ובה צלב גדול ויפה. לא
רוצה ים. לא רוצה שמש שתכשל את העור הלכן שלי. לא רוצה

המון חול חם ששורף את הרגליים. ובכלל, אפילו חמאה או שומן-
חזיר טוב אין פה. רק מין מימרח מגעיל שקוראים לו מרגרינה.
בקיצור, שום דבר לא עזר. הושיבו אותי על הכיסא. זה היה כנראה
לפני יום העצמאות. על כל פנים, אמרו לי להרביק 2 פסים כחולים
נ"2 משולשים כחולים אחד על השני. כשגמרתי סוף־סוף והתברר
לי שזה דגל ישראל, ניגשה המורה המפחידה, הסתכלה במבט
קרני־דנטגן על ה"יצירה", ולבסוף פלטה: "פהההה!" ועם זה נשפה
זרם אוויר חם ומסריח על הפנים שלי. לפי הסירחון הכנתי שזה לא
מצא חן בעיניך, ומאותו יום אינני אוהב מורות ולימודים. ואני טוען
שהדגל שלנו לא יפה.

על כזה נושא ילד בן שש לא חושב

אבל כמובן הפהההה! בצורותיו השונות חזר כמעט כל יום על
עצמו. מעניינת העובדה, שלפני שנים הייתי התלמיד השקט ביותר
בכיתה, יותר שקט מהספסלים. זה התחיל כבר בכיתה א'. אבל אז,
פשוט לא ידעתי את השפה ואת נוהל המקום, שצריך להפריע, ומי
שלא מפריע הוא בחזקת מת. אבל גם המקרה המביך ביותר בחיי,
שאני מתבייש בו עד היום הזה, ושאזני מחליפות צבעים בין אדום
ללבן כשאני רק נזכר בו, קרה לי כמובן בכיתה א', באותה כיתה.
ארורה שעליה כבר סיפרתי. יום קיץ אחד אנחנו יושבים בכיתה.
אני זוכר שישבתי בספסל הראשון, בשורה האמצעית, והמכשפה
מתהלכת לפני הכיתה, מנענעת ידיה ושפתיה, ואני כמובן מפוחד
רק ממראה פניה. לפתע־פתאום אני מרגיש לחץ באיזור הרקטום.
אני כבר הייתי שבועיים־שלושה בכיתה ודבר כזה אף פעם לא קרה
לי. פשוט לא ידעתי מה לעשות. האם להגיד למורה שאני צריך
משהו, אולי פחדתי להגיד, אולי התביישתי. לא יודע. האם לצאת
מהכיתה? לא העותי. גם אם אצא, מה אעשה? אני ידעתי שבבית
יש שירותים. ידעתי שבבית־קולנוע יש שירותים. אבל בבית־
הספר? באמת, על כזה נושא ילד בן שש וחצי לא חושב. על כל

פנים, לא ילד מטומטם.

העיקר, עשיתי את המעשה הנורא ביותר שהמוח האנושי רק יכול להעלות במוחו.

כן —

עשיתי צרכי בכיתה.

הרגע המהנה היחיד היה, כאשר המכשפה מפסיקה פתאום לדבר. ידיה קופאות במקומן ואפה מתחיל לנוע כמו ראדאר משוכלל, ואחרי־כך אני מוצא את עצמי בחוץ. את הדרך החוצה אני לא זוכר, או לא רוצה לזכור. ואחרי־כך החופש. אני רץ בקלילות הביתה וזוכה גם מבושה ומהבזיון וגם מההקלה שהכל נגמר, וכמוכן מטעני מיטלטל בחוץ תחתוני.

היא היתה שם

לפעמים עוברות בי מחשבות על עתיד טוב יותר. שונה ממה שהיה עד עכשיו. אבל אני מרגיש בתוכי שטוב לי ושאלף פעם לא יהיה לי טוב כמו שטוב לי עכשיו, בכל אופן לא יותר טוב. לפעמים אני חושב שצוחקים לי, לפעמים אני חושב שאוהבים אותי, לפעמים אני חושב ששונאים אותי. רציתי לשמוע אדם, אולי לשמוע אשה. סתם קול בלי שיכיר אותי, בלי שיוקיר אותי, קול שלא יגיד לי דבר. הרמתי את הטלפון וצילצלתי 15. היא היתה שם. ברור. היא תמיד נמצאת שם. ובקולה החד וההחלטי, כמו ברגע של עברית עם החית האופיינית, היא אמרה: "השעה חמש וארבעים דקות", ידעתי שהיא תגיד את השעה. תמיד היא אומרת את השעה. פתאום שתיקה. הרגשתי שיש משמעות לשתיקה, יש כוונה. ואמנם היתה, היא הוסיפה דקה. בשניה הראשונה קפאתי מרוב הפתעה, עליה לא הייתי מאמין דבר כזה. שהיא תוסיף דקה? ככה סתם, בלי שמישהו יבקש ממנה או יגיד לה לעשות זאת? מי היא בכלל שתוסיף דקה. אמרת חמש

וארבעים דקות! המשיכי להגיד חמש וארבעים דקות! מה פתאום את אומרת חמש ארבעים ואחת. ביקשו ממך? ופתאום, צליל תפוס. מה אפשר לעשות, אין לי מזל.

מפתח לאושר—

אין

להצליח — זה מטריטר כל הזמן בראש. אתה מנסה לברוח מזה. אתה מנסה להיות נגד. אתה משחק את הלא-איכפת. אבל למעשה: קרחת, בפנים בפנים אתה רוצה להיות טוב יותר, לעשות קריירה, להיות עשיר. כמו כולם. ואולי אתה באמת רוצה בזה מכיוון שאתה רוצה בזה, מכיוון שאתה רוצה להיות כמו כולם. לא נעים לך לא להיות שאפתן, לא לרצות להיות עשיר וכו'. אבל לא, זה רק חירוף. למעשה, אתה באמת רוצה להיות עשיר. כי הכסף, אתה חושב, הוא המפתח לאושר. אבל עמוק יותר אתה יודע, שהכסף הוא רק המפתח לעוד כסף או לכלום. ומפתח לאושר אין. כי הוא כמו האור בסיפורו של פרץ, משטה בנו, רץ כל הזמן לפנינו ואנחנו מנסים לתפוס אותו והוא חומק כל פעם ברגע האחרון. תלך לאט-לאט כאילו לא איכפת לך ואז אולי הוא לא יפחד ויתקרב אליך. אל תנסה לנגוע בו כי הוא יברח לך, ורצוי שיחיה קרוב מאשר רחוק ממך.

המוח — מקור הרע

לו היתה לי אפשרות להיוולד מחדש בצורה אחרת, הייתי רוצה לשנות בי שני דברים: א) להיוולד בלי מקור הרע — המוח. ב) להיוולד עם המון שערות, כמו לדוב או לגירית. אילולא המוח — היה לי טוב. לא היו לי כל אותם הדברים שיש לאנשים והם לא יודעים לשם-מה, כמו מוסר-כליות, ייסורי מצפון, אהבה, רחמים וכו' וכו'. דברים שנוצרו בנראה עלידי האדם ולפעמים הועברו ממנו לחיות-בית. אבל בעל-חיים רציני שהוא בנוי בצורה נורמלית עם קופסת מוח בגודל נורמלי שלא מפריעה ליצור להתנהג

בחופשיות, אין לו כל הבעיות האלה, בקיצור — טוב לו. והשערות
היו פותרות לי הרכה רברים. א) לא הייתי צריך להתלבש, להחליף
בגדים, לקנות בגדים וכו' וכו'. ודבר שני, לא הייתי צריך לדאוג
שאני איראה כמו בן־אדם כי אז לא הייתי בן־אדם, וסה"כ זה
מתקשר עם הסעיף הראשון.
בקיצור, יצור פחוס־ראש, ערום ושעיר — זה האיריאל שלי.

תמיד להיות יותר

אמא שלי אמרה לי להחזיק מעמד. תמיד היא אומרת לי זאת.

אמא שלי אמרה לי להרביץ חזק, לא לוותר.

אמא שלי חושבת שהעולם הוא זירת איגרוף אחת גדולה, ושאני
חייב בה לנצח.

אני לא רוצה לדעת שזה נכון, אפילו אם זה כך, כי אני עוד מקווה
שיש עוד מקום קטן בעולם שבו האנשים לא מתאגרפים אלא
טובים זה לזה, ושם אמצא אולי מקום. ואולי זוהי מחשבה אפלה
להשתלט על אותם אנשים טובים (אני מקווה שלא).

ואם אין מקום כזה, שהוא לא זירת איגרוף, נלך לעולם אחר, טוב
יותר, יפה יותר, שבו אין אנשים שרוצים תמיד להיות ראשונים.
ולהיות תמיד יותר.

זה עצוב, אבל גם בעולם שאין אנשים, גם שם, החזק מנצח. כל אחד
רוצה לנצח, להיות ראשון.

"אבל, רבותי, זוהי האבולוציה", אמוץ זהבי
אני משתין על האבולוציה בקשת. רמי לויץ.

בוקר, יום שבת

7.49 בבוקר יום שבת. בשכיל אנשים שערים עדיין זו או שעה
שמחה או עצובה. עצובה שעה זו לכל אותם האנשים שעברו
כלילה ביום שבת והם עוד ערים לגמור את הלילה של יום שישי.
עצובה השעה, מכיוון שמלכדם מעטים האנשים הערים. ורק

* אמוץ זהבי, מרצה באוני' ת"א, בחוג לכיולוגיה.

איזו חברה נפלאה

הא. באיזו חברה נפלאה, באיזו
חברה נפלאה אנתנו חיים. אומרים לפלוגי
בקר טוב. חושפים לו את השנים בצורה
ידידותית וחושבים לעצמנו אינה בקר
היינו רוצים שתהיה לו.

שולחים לידינו

ברכה לקראת השנה החדשה. שנת עשר
ושלום, שנת אשר נחנה. שנים נהדרות.
וכלבנו המזקת חושבים לעצמנו על
השנה שלדעמנו באמת מביצה להם.

מציעים

לערכים שלום של אמת ושל ידידות בין
העמים וחושבים איך לרפק אותם בהנדסנות
הראשונה.

נחתנים למישהו לעבר לפנינו או

לשבת במקומנו או לקנות לפנינו וכו'
וכו' וחושבים לעצמנו — תמיד הנוהגים הזה
צריך להדחף, לא יכול לחכות בחור כמו
בן-אדם.

לוחצים את ידיו של מקבל

ה-100 בבחינה, וזכה בפרס הראשון בטוטו
לוטו ומפעל הפיס ואומרים — לאידיוט הזה
מאיפה הפנל הזה, הלואי שיחשט את הרגל.
מקצור, דגמאות לא חקר.

משכימיקום חושבים אז אולי על קימה. ושמחה השעה לכל אותם טיילים שקמו השכם בבוקר ורצו לדרכם לדרש בשבילים או לעשות את הקילומטרו' הרגיל של יום שבת. זה די משונה לצאת בשעה זאת לרחובות. רחובות שאתה רגיל לראותם עמוסים תמיד במכוניות ובאנשים ריקים לגמרי כמו לפני הפצצה, פה ושם אתה רואה אדם. פה ושם כלב, חתול או זוג צועלות. הרחובות די נקיים. חוץ מהליכלוך הרגיל של תל-אביב, שממנו אי אפשר להימנע. והכל אומר שבת, האוויר שהוא קצת פחות מחניק, אין אנשים חבושי שטריימלך ובקפוטות השחורות ונושאים בידיהם את התיקים הכחולים מרוקמי המגן-דוויד. יום שכדאי לראות פעם אחת ואכזי לאדם שרואה זאת כל שבת.

לא, אני באמת רוצה לשאול אותך. ותפסיקי רגע לצחוק ולהבליט את השיניים שלך. למה דווקא צ'אק, למה לא לפתע-פתאום או פתאום או לפתע. אמנם יש בהן חסרון אחר, הן בעברית. אבל בכל זאת הן לא פחות מהירות ולא פחות מפתיעות מאותו צ'אק. ביחוד כשאני בטוח שקיבלת אותו מאיזה שהוא קפיטליסט והוא בכלל לא שלך. ואם כבר אז כבר צ'יק-צ'אק, ולא איזה צ'אק בלי משמעות. ואולי, אולי זו השפעת הזמנים המורדניים, המכונות, החריקות וכול'. או השפעת רכבת ישראל. הכל צ'אק, צ'אק, מפתיע מהיר, בלי פרח שיפרח ובלי אור שינצנץ, צ'אק, איזה קשקש!

צ'אק

חצות! לא יפה, אבל כבר עכשיו בנילי יש לי אסוציאציות מרברים שהיו לי לגבי דברים שישנם כעת למשל. חצות! ואולי דקות מספר לפני חצות. סיום מלחמת ההתשה. הפסקת האש. דווקא הייתי מעוצבן, פתאום החליטו על הפסקת

**סוף מלחמת
ההתשה**

אש. היינו צריכים לעלות לעמדות ולדפוק את חצי־האי שمولנו.
ופתאום מחליטים על הפסקת אש. חודשיים התחננו שיתנו לנו
לעלות לדפוק אותם וסוף־סוף מסכימים, ופתאום הכל נגמר. אמנם
הסיום היה מרשים. אי־אפשר להגיד שלא. פיצפוצי האורז של
"עלית" היו כלום לעומת מאות אם לא אלפי הפיצפוצים
שהשחובבו סביבנו. הכל רעד. הכל שרק שרק והתפוצץ. היה
מתח, אולי יותר מהרגיל, אולי כרגיל. ידענו שהם גומרים את
המלאי, כנראה שלא היה להם חשק להכניס את התחמושת חזרה
לאריות. אז החליטו להעביר אותה אלינו. ובחצות או עשר דקות
לחצות שלושה פגזים נופלים. האחרון היה נפל. ופתאום, שקט.
השלום הגיע.

ה"אני"

ה"מטופש"...

חשבתי שזה קל להתנהג כאילו כלום לא קרה, כאילו שום דבר לא
השתנה, אבל זה לא קל, במיוחד אצל שחקנים גרועים כמוני.
חשבתי שאוכל לחייך כרגיל. להתלוצץ. להזמינה לכוס־קפה כמו
תמיד. אבל מה אפשר לעשות, כשמשהו בוער בפנים ואתה לא
יודע מה. סך־הכל, היא בכלל, בכלל לא אשמה, אפשר כמעט
להגיד שהיא בכלל לא מעורבת בזה, רק האגו הטיפשי שלי
שהכניס לראש הטיפש שלי כל מיני מחשבות או רגשות שאולי הם
באמת לא במקומם (כמו שאומרים אנשים). מה ש"מצחיק" בכל
העניין, שה"אני" המטופש שלי עוד מרגיש את עצמו נפגע, בעוד
שמי שבאמת נפגע זו הילדה האדומה הזאת. היא בכלל נפחדת
כנראה. במקום החיוך וההתנהגות הידידותית, פנים קפואות וקרות
עם שלום קריר, עד קר מאוד, וכל זאת למה? הלוואי והייתי יודע.

רק מחלת ילדות?

לא טוב היות האדם לבדו. להלכה ידעתי את זה טוב מאוד. אבל במציאות קיימת איזו מחיצה, שאני יכול להרימה או לסוגרה מתי שארצה. אני? יכול? לא ולא. זוהי מחיצה שהיא נסגרת מתי שהיא רוצה ונפתחת מתי שהיא רוצה. אולי זהו הסוד של בניית אישיות, יכולת הוויסות בין אותו חריץ בו אני נעלם ובין העולם הגדול. לפעמים כשמתייחסים אלי כידירות, אני מגיב בקרירות זוועתית ממש, מעליב. אני עושה את זה בכוונה, אני יודע. אבל אני לא יכול לעצור את זה. אולי כן, אבל לא בא לי. ולפעמים אני חושף את עצמי לפני אדם. סתם כך, ולפעמים זה מציק ולפעמים לא. כנראה חוסר הוויסות הזה לא מוכיח אלא על חוסר אישיות יציבה, ועל חוסר כנרות. אני מקווה שזאת רק מחלת ילדות שעוברת איך שהוא מתי שהוא ולא אסכול ממנה יותר מדי. אבל מי יודע.

אולי טוב להיות צעיר וטיפש

זה נגמר, ואולי חלמתי שזה נגמר אותו מצב בלהות שחקף אותו. אותו מצב־רוח של חוסר־הצלחה. דיכאון ועצבות. שמגיע תמיד כשלא הולך. ובאמת לא הלך. הוזהרתי. ידעתי זאת בעצמי, ובכל זאת חלמתי. אולי קיוויתי ואולי הטעיתי את עצמי באשליות כדי לחיות עוד יום בתקווה.

ופתאום זה נחשף כבת־אחת בלי שום סיבה מיוחדת, ואולי היתה סיבה לכך ואני לא יודע וכל האמת פתאום היכתה לי בפנים כמו רוח חזקה בלילה קר. זה אולי טוב להיות צעיר וטיפש, להתעלם מהאמת, ולחיות כל הזמן בעולם של חלומות ואשליות.

אבל עצוב היום. עצוב מאוד היום שבו מתברר פתאום שהכל, הכל חרה והכל שקר ועם כל החלומות היפים והבניינים המוצקים שכנית לעצמך אתה לא יכול אפילו לנגב.

מקום כזה...

לפעמים תוקפות אותי מחשבות של לברוח מהכל, לזרוק הכל, את כל ההווה, וללכת ללכת לשום מקום, שם אף אחד לא יעיר לי הערות ואף אחד לא יאיר את עיני ואף אחד לא יגיד לי מה לעשות. חבל שזה בלתי־אפשרי — לו הייתי יודע על מקום כזה שבו אחזיק מעמד, ואף אחד לא ידחוף אותי, לפי ראות עיני, אפילו אם כוונותיו טובות — הייתי הולך עוד היום לשם. אבל, הרי בכל מקום בני־האדם הם שאפתנים ואנוכיים. כל אחד רוצה להבליט את עצמו ולדחוק את האחרים. בכל מקום צריך להיאבק כמו חיה משכילה עם המון טאקט והמון ירע בתורת הלחימה. וכך אני נשאר תקוע פה, בזהה באוויר, ושונא את עצמי ואת הסובב אותי כי כולם כאלה. רק חיוך קטן להראות את השיניים החדות והמחייכות. חיוך של אולי אצטרך אותו פעם או בינתיים נחיוך אליו.

המהלכים על התקרה

ככל ערב נעלמת השמש. יורדת יורדת ולאט־לאט ננגסת בשיני האדמה. בספרי הניאוגרפיה כתוב שבערב היא הולכת להאיר לאנשים האחרים שישנו בזמן שהשמש האירה אצלנו. אותם אנשים מהלכים במהופך. כאילו הלכו על התקרה וראשם כלפי מטה. אבל אני לא מכיר אנשים כאלה שהולכים על התקרה עם הראש למטה וערים כשאני ישן. כשהשמש מאירה להם כאשר לי חושך. בטח, אין אנשים כאלה בעולם, אולי מחוץ לעולם האגדות ששם הכל קורה. ואולי, מי יודע. בעולם הקטן שלנו איזה טיפוסים אפשר לפגוש... או למה לא עם הראש למטה והרגליים בתקרה,

יותר מדי אמת

דיברתי עם תמי — תמי ילדה חכמה, היא אמרה לי דברים שלא ידעתי, מעניין למה קופל עזב אותה והיא בכתה, הוא סתם טמבל כנראה, ואולי באמת הוא הרגיש שהכל נגמר ביניהם. אבל מה זה חשוב עכשיו כשהים שרוף וכיניהם מבדיל אוקיינוס והיא עוד מעט נשואה כבר כמעט שנה.

דיברתי איתה על הכל, על מה שהיא לומדת ועל מה שהיא חושבת, ודיברתי איתה כמובן על הכיפה האדומה, והיא אמרה לי דברים שאולי כאבו אבל הרגשתי שהם נכונים וחבל.

מאמר מוסגר:

ג:... יקירתי!

אני יודע שאת מחה שאניד לך מה תמי אמרה לי, ואולי לא. בכל אופן הפעם זה לא יעזור, לא להגיד רמי דרך האף. ולא נוווו מכיוון שיש יותר מדי אמת בדברים אלו והאמת כואבת. אז למה להכאיב לך?

הערת ביניים — ייתכן שהיא אמרה האמת מכיוון שהיא לא מכירה אותך אישית.

ונחזור לילדותי, ומה זה נחזור כאילו היא חלפה. עברה מהעולם.

אורן

אחת הדמויות ש"הערצתי" בזמן היותי תלמיד בתיכון היה אורן — המנהל היקר שלי, לפעמים הוא היה ארום, היה שם יד אחת

במאוזן מאחורי הגב ואיתה היה תופס את היד השניה שלו — תחליף לכותונת־משוגעים. ולא היה שומע טוב באוזן אחת וכמובן היה מתעקש לשמוע דווקא באוזן הזו, וזה היה מיבצע.

א) עיוות כללי של הפנים לכיוון המדבר, כשהאוזן הלא שומעת מופנית למדבר.

ב) הנחת יד שמאל — זה הצד הלא־שומע כאפרכסת אל האוזן הלא־שומעת.

ג) הרמת הרגל הנגדית באוויר וכיפופה לאחור.

(ד') כיפוף כל הגוף לכיוון המדבר.

ואו הוא היה נוהם מהההה?!? זה היה מפחיד עד זוועה. הוא אהב אותי במיוחד, כנראה מכיוון שפעם אחת, בשעת אחר מקרבות הקלמנטינות, הוא נכנס במקרה לכיתה וקלמנטינה נכנסה לו בפנים. למעשה הוא האשם כי הוא לא היה צריך להיכנס, אבל זה כבר נושא לוויכוח. וחוץ מזה זה לא הנושא.

יום אחר נתגלתה גניבה רצונית במעבדה לכימיה — אני חייב לציון שמלבד ייעוץ מקצועני לא היה לי יד במקרה, פשוט כימיה — זה לא השטח שלי. בכל אופן הוזמנתי לחדר המנהל — חררי החקירות של התיכון:

שב רמי — אמר לי הפרצוף האדום מאחורי המכתבה. אתה יודע מי גנב את החומרים בכימיה? — שואל הפרצוף. כן אני יודע ואני לא אגיד לך — עונה הנאשם. אתה ננבת? — שואל הוא.

לא — עונה הגוף הרוטט היושב על קצה הכיסא. אז מי? אני אקרא לך את רשימת השמות ותגיד לי אם כן או לא — המנהל.

אני לא אגיד לך — עונה אני.
זה זאב!!!! נכון שזה זאב!!!!? זועק המנהל ומתרומם על שתי רגליו לשם שינוי.
אני לא אגיד לך — זועק אני.
רמי, אתה לא אזרח טוב — מסכם המנהל וגומר.

מורי קשישי

לחיים רבינון. מורי, קשישי.
היית מורי בתיכון. תלמוד ספרות. הרבה לא הבנתי אותך. הרבה לא למדתי ממך. אבל לא רק ממך. גם מהאחרים לא למדתי הרבה. אבל היית זקן וחזק ואני פחדתי ממך, כי אני מפחד מוקנים חזקים. ידעתי שהיית משורר. ידעתי שהיכרת את תהילה של עגנון. וסך-

שֶׁלֶג בִּירוּשָׁלַיִם

שֶׁלֶג בִּירוּשָׁלַיִם. חַג גְּדוּל לִילָדִים גְּדוּלִים.
צַהֲלֵי תַרְה אָמַר שֶׁבֹא בַעֲד שְׁעִמִּים
וְכֹא בַעֲד שְׁמוֹנֶה שְׁעוֹת. הַעִירָה טוֹכָה.
הַמְשַׁטְרָה טוֹכָה. אֵיזָה חַגִּי שֶׁלֶג בִּירוּשָׁלַיִם.
כֹּלֶם הָיוּ שְׁמִחִים. חוּץ סְהִילָרַת.
כָּאֵב לֶה כְּרָגִיל אָסִלוּ שְׁהָה שֶׁלֶג וְהִיא
נִסְעָה בְּגִי'פ. בְּעָצֶם בַּם טְדִי קוֹלֶק
שְׁמַטָּה. תְּשׁוּבָה. שֶׁלֶג. הַעִיר בְּמַצוֹר. אֵין
הַלֵּב. אֵין עֲתוּדִים. אֵין לֶחֶם. הַשְּׁבוּעַ
לִפְנֵי 25 שָׁנָה.
נְחוּץ מְזֶה הַלֵּל כְּרָגִיל. נִקְסוֹן קִיסִיגְגִיר
וְנִטְנָאם. גוֹלְדָה וְהַאֲפִיסִיור כֹּלֶם כְּדָבָרִים
כְּרָצִינוֹת. אֲצוּבִים. קוֹבְעִים גוֹרֵל שֶׁל מִילִיוֹנִים
כְּשִׂיא הַרְצִינוֹת בְּמִשְׁפָּט אֶתֶד. הַהַפְצוֹת
יִשְׁקוּ. הַהַפְצוֹת יִשְׁכּוּ. תְּכַל שֶׁהֵם לֹא
פּוֹרְטִים אֶת הַמִּילִיוֹנִים לִסְרוֹטוֹת.
וְאוּלֵי הָיוּ רוֹאִים כִּהֵם עוֹשִׂים. אֶכֶל
כִּהֵם רָאשֵׁי טְהִשְׁלָה.
נְשִׂאִים. מִי הֵם הַאֲנָשִׁים הַפְּשׁוּטִים
לְעִשְׁתָּם. הֵם קוֹבְעִים גוֹרְלוֹת שֶׁל
מִילִיוֹנִים וְהֵם יוֹדְעִים זֹאת.
יִסְתָּאֵם אֵין שֶׁלֶג בִּירוּשָׁלַיִם. הַעִירָה
תַרְה. הַמְשַׁטְרָה תַרְה
כֹּל הַקְּבוֹד לְצַהֲלֵי.

הכל נהניתי מהשיעורים שלך, פשוט הצחקת אותי בדיבור
המצחיק שלך. במיבטא המצחיק שלך ובכלל, נקודה לרעתך —
הציונים אצלך היו תמיד במצב קבוע ונמוך אצל כל תלמיד לפי
הציון שקבעת לו בכיתה ט', וכך זה נמשך עד י"ב. נקודה לטובתך
— רמת הלימודים ורמת המבחנים לא השפיעה על הציון, וגם
הציון הראשוני נקבע בצורה משונה. ככל אופן רציתי לכתוב שיר
שלך בדפים אלו, לקחתי את הספר שקיבלנו במסיבת הסיום —
ספר שירים — מאת חיים רבינזון ותאמין לי או לא,
לא הבנתי את שיריך, ואולי לא הבנתי אותך במשך ארבע השנים
שלימרת אותי?

אתה חייב!

הירעת כי שוודיה היא מדינה בצפון אירופה ושטחה 449750
קמ"ר?

הירעת כי קלרק קליפורד היה שר החוץ של ארה"ב ונתמנה ב־
1968 לתפקידו?

הירעת כי כיום יש למעלה משני מיליון עברים ב־26 מדינות?
הירעת כי המטבע הרשמית בלוקסמבורג היא הפרנק, בעוד
בליכטנשטיין היא הפרנק השווייצרי?

כן תרע ותלמד ותלמד יהודי קטן
ומסריח כי אתה חייב לגדול ולהצליח
כי אם לא תצליח יהודי קטן ומסריח
הגויים יעלו עליך ויירקו לך בפרצוף
כמו שעשו לאבא שלך ולאמא שלך
כשהיו בפולניה וכמו שהרביקו לסבתא
שלך טיפוס וכמו שהרגו את
אחותך בת החמישה חודשים עלידי זה
שגנבו את התרופות מבית־החולים
כן תצליח

תצליח

תצליח

אחרת יהיה לך רע ותהיה
מסכן ואו תהיה כלי"כך יהודי
ואתה הרי כמעט נראה כמו גוי.

לבר אבל מלך

אתמול הלכתי כלילה בבני־ברק. היה קר והשמיים היו בהירים
ואנשים כמעט ולא היו ברחובות, רק פה ושם איזו רמות שחורה
מגורלת זקן ופיאות שמהירה לאיזה שהוא מקום ואני הייתי מלך
העיר, הדבר היחיד שנשמע ברחובות היו הצעדים הקצובים שלי.
והיחיד שהלך באמצע הכביש הייתי אני ומסביב שקט והיה משהו
בבני־ברק של אותן השעות משהו של ירושלים ולכן אהבתי בה את
ירושלים ואולי אהבתי את אהבתי לירושלים — אולי זה היה
השקט שפה הוא נשמע ושם הוא מורגש. ואולי היה זה הקור ואולי
בתי־המדרש המוצבים בכל פינה ופינה ואולי האלוהים פשוט נתן
ברוב חסרו קצת ירושלים לבני־ברק ואני לא ידעתי.
בכל אופן, אחרי שסובבנו את העיר כולה ואחרי שעברנו בפרדס
האפל ורצינו לקחת אשכוליות ולא לקחנו בגלל המצפון ואולי
פשוט פחדנו, חזרנו הביתה, שחינו כוס תה בלימון. עשינו פיסי
והלכנו לישון.
לשון רבים... למעשה הייתי לבר אבל מלך.

לאן אתה הולך

רציתי ללכת. לעזוב את הכל, כאילו להחליף את כל חיי, הורים,
חברים, דברים מוכרים, ולהתחיל הכל מהתחלה כאילו ברגע זה
נולדנו. אבל מה — הפחד אכל אותי, הפחד מהחושך הגדול.
הפחד. הפחד מהמוות הבלתי־נודע, והוא עצר אותי, ליטף את
ראשי ואמר לי, לאן אתה הולך חמודי? מה יש, רע לך פה? הרי חם

פה, נכון, קצת מסריח, אבל תמיד כשחם גם מסריח, חתיחה —
חה, ואני שהייתי באמצע בין לעזוב ובין לא לעזוב, קיבלתי בשמחה
את התירוץ וחזרתי, חזרתי לכל אלה הרוצים להיות ראשונים
וטובים. לכל אלה שקנהימהמירה היחיד שיש להם זה או כסף או
נוח — יש לו ראש יהודי הוא יצליח. לכל אלה שהקריטריון היחיד
לאושר הוא דגם המכונית שבה אתה נוהג אם בכלל ולדגם מכונית
כביסה שקנית. הא — עולם נפלא, כמה טוב לי לחיות פה, אמנם
קצת מסריח אבל חם — הענוג.

אני חושב שאחטא אם אכתוב את השיר הבאי כלי מספר מלות
מבוא. הערכתך את יבגני יבטושנקו הצעיר מאוד — אולי יותר
מאשר אני לא מעריך את יבגני יבטושנקו הממוסד, המבוגר, השר
לבריה"מ. והשוואה — נושא שכואב לי אולי יותר מאחרים אולי
בגלל חינוך, אולי מכיוון שאף פעם לא היו לי סבתא וסבא ואחות
גדולה, ואולי משום שגם אני כילד הרגשתי מה זה אנטישמיות ומה
זה יהודי. הרגשתי בלי להבין למה שונאים אותי ולמה שברו לי את
העפופון, ולמה אמרו לי שאבא שלי יהודי בלי שאני עצמי ארע מה
זה יהודי, ושאני יהודי. ועצוב לי אפילו עכשיו, לפעמים, שהייתי
צריך להשאיר את השלג, הקרח ואת המוחלת הקטנה שלי, שם
רחוק, ואולי לעולם לא אוכל לראות עוד פעם את המקום בו
נולדתי ובו גרתי. עצוב. לכן נוגע לי מאוד שיר כמו זה שנכתב על-
ידי זר בעוד בני'עמי לא שמים בכיוון...

בלי להבין למה שונאים אותי

מי אמר שאין בארץ תרבות ואין בארץ מסורת. תראו את מסורת
השנור. מגיל 5 ילדים לומדים לשנורר מהזרדים ולשנורר מאחרים
עבור כל מיני מוסדות ואגודות ובתי-חולים. כבר בכיתה א' ילד
מביא את הגרוש לקרן קיימת ובכיתה ב' הוא כבר מתרים אנשים

מי אמר שאין תרבות

* רמי נוהג להעתיק ביומנו שירים של משוררים אהובים עליו, כאן הכוונה לבאבי
יאר ליבטושנקו.

אחרים בשביל פנטומים, פצועים ומסכנים. וכך כל חייו נמשך
המסע למען הפרוטה. כמובן אם הוא יקבל עבודה בתור "ישראלי"
במגזר היהודי בארה"ב, זה יהיה ג'וב טוב, ג'וב מכובד. הוא
יעשה אז הרכה מצוות ויוכל למות בשקט ובגאווה באומרו —
עשיתי משהו, שנוררתי!!!!!!

הכל התחיל בתפוח. הסיפור ידוע
וחבל לחזור עליו שנית, נחש,
ארם, חווה, גן־עדן,
מאז לא נשאר שום דבר מלבד
סימנים
תפוח־עץ סימן
צביקה פיק סימן
הכל סימנים אין שום דבר
רציני, תכלס. איזה 2 קילו
דלישם זהוב על המשקל מתוקים
עם נקודות והריר נוזל על הסנטר.

כלב עובר כביש

היום ראיחי, האוטובוס שבו נסעתי ררס כלב.
ראיתי כלב רץ, מנסה לחצות את הכביש. חשתי, ממש חשתי איך
האוטובוס עולה עליו בנגלגל השמאלי הקרמי, הרגשתי חבטה
שחוזקה היה כחוזק דחיפה קלה אבל בפנים היא היתה הרבה יותר
חזקה. הסתכלתי לאחור וראיתי את הכלב שוכב על גבו לא נע
ומסביב אנשים עומדים בגדות הכביש על המדרכה מסתכלים
ואשה אחת החזיקה את ידה על פיה, כאילו חיפשה מלה. אולי זה

היה כלבה. מיד אחרינו נסע אוטובוס אחר וגם הוא לא עצר אלא נסע כך שלא יעלה על הכלב, לא רצה שיסריח לו האוטו. הסתכלתי אחר כך בפנים הנשקפים בראי הנהג — הרוצח. לא צחק ולא בכה, היו לו משקפי־שמש שחורים וכומתה. נראה כאילו הוא מצטער או משהו כזה, ואולי אני סתם הענקתי לו את התואר הזה — מצטער. בסוף היגענו לתחנה סופית והרוצח דיבר לאיזה שהוא איש וצחק ככה סתם. הוא לא הצטער, הוא לא נענש — מי יודע בעצם, אולי כן.

עודד הררי

דיברתי עם עודד הררי והוא אמר לי — אני נוסע בעוד חודש וחצי לשווייץ לחצי שנה, מי יודע, אולי ליותר. מתנדבת, משווייץ, יהודיה?? לא! א שיקסע!!!!!!?? כן!
עודד הררי — סמל הצבר המצוי, דור ראשון לגאולה, מטיק במלחמת ההתשה, קיבוצניק רקדן מחונן שרקד בכת־דור, או בכת־שבע, לא מבדיל ביניהן, מה רע לך בארץ??
אתה חושב שכברן המלוקת והמגורמנת יהיה לך טוב יותר מאשר בשדות הפלחה של יחיעם?? אתה יודע שתצטרך להתרחץ יום־יום!!! ואולי אפילו פעמיים ביום!!! ותצטרך לצחצח שיניים יום־יום!!! ואולי פעמיים ביום!!! הרי ב"טקסטיל" לא התרחצת שלושה שבועות והיה מים ברוך השם. אמנם היה גם חול, הרבה חול שטיפטף כל הזמן למטה והחדרים שם היו מסריחים נורא ולא ידענו אם זה בא ממך או מהגרביים שלך שהיו זקופים אחרי שהסרת אותם. הרי על הגרביים האלה סופרו הסיפורים הוועתיים ביותר, ואתה נוסע לשווייץ!!! איך תוכל לחיות בלי הליכלוך של ישראל, איך...

לא נחמד

שמעתי ממספר מקורות מוסמכים שאנחנו נשתתף במצעד ביום העצמאות. אנחנו, מי יכול להאמין!!! לנסוע בטנק ברחובות ירושלים, להפנות חרות את הראש ימינה ולהרים את ידי ימין לקסדה בהצרעה. ואז, כשכולם מסתכלים וגולדה ושויר ודרו עומדים על הבמה לפני 100,000 מצלמות טלוויזיה, לחרוץ את הלשון שלי לכולם.

אני מת לראות את הפרצוף המקומט של גולדה, שתגיד — הוא בכלל לא נחמד הטנקיסט הזה. ואז להחזיר את היר למקומה, את הפרצוף למקומו ולנסוע הלאה.

אגב — עד עכשיו התנגדתי למצעד ולא כל־כך בגלל סיבות מצפוניות אלא מכיוון שלדעתי זהו ביזבוז עצום של כסף, כך סתם בלי שום סיבה הגיונית. אבל להילחם בשביל תקציב של מדינה שמשקיעה מיליונים בשוחר חסר־תכלית, בטוח לא כדאי.

מגדלים פורחים

רציתי לקרוא לענת שיר, אבל ברגע ששמעה שזה לא שיר שלי אלא של מישהו אחר היא לא רצתה לשמוע. כתבתי לה פעם שיר וגם הקראתי לה אותו פעם, אבל כמוכן לא אמרתי לה זאת. פשוט זה היה כאשר תאריך החתונה שלה היה כבר ידוע, ואולי פשוט סתם התביישתי. אבל אני חושב שהיא יודעת שהשיר היה עליה. עכשיו היא כבר נשואה, כשנה, מאוהבת וכמוכן מאושרת. והכל טוב ויפה ויהיה טוב ויפה אפילו יותר. היא תלד ילדים. דור שני לגאולה. אולי גם ילדתה שתהיה יפה כמוה אם לא יותר. וגם הילדה תלמד בתיכון ותלך לצבא. ואולי אפילו תהיה מ"כית כמו האמא שלה. וגם היא תכיר איזה שהוא סטודנט צעיר ומבטיח מהטכניון או מבאר־שבע, וגם היא תרד עם בעלה ללמוד בבאר־שבע וכולם יהיו שמחים.

ובאיזה מקום יהיה תמיד מישהו שיבנה המון המון מגדלים שיפרחו ומלאו את השמיים בכלום של חלומות ואולי בחלומות של כלום.

הקסבלתי בעיניך, לא ראיתי שום דבר, מעשים
האנשים שמספיקלים להם בעינים ולא רואים
דבר. הנהה מין נכוכית עבה חוקה
בין העינים שלי ושלך הו לא הנהה נכוכית-
המשקפים זו הנהה נכוכית כו שמשקפת
את מה שעומד מאחוריך מדבר רגיל מוכן
למשהו שגורא קמו צלום גרוע מחקר-אור
מטהירות לא נכונה.

בעצם

ישנם רגעים, למעשה שניות שרואים באפר-
עיניך משהו, כאלו הרקת קצת את
הדילון המכסה עליך ורואים את קטנה
בעצם אפילו לא את רק גרעין יפה.
קמו ברק הטנטן אבל מדי הוא נעלם
כאלו זכונה, להקעים, ואולי.

זה לא

דבר נעים כשעושים למישהו שטיפת-
מה אבל זה הרבה יותר ציבוב
כשמישהו מסגם מאד עשה ואולי
עוד עושה לעצמו שטיפת-מה
אני לא יודע אם כך זה המצב אבל
זה נראה כך והלנאי נהיית יכולה
להרים את הדילון בעיניך להגיד לי שלום
ולתתך בלי להראות את ניכיו הערשד שלך.

גפרור שדלק עד הסוף

בערב, קרוב לשעה אחת כלילה, יצאתי לרחובות תל-אביב והעיר היתה צבועה בכחול כמו התמונות מהתקופה הכחולה של פיקאסו. הכל כחול של לילה ושל עשו המכוניות, כחול שמכניס אותך לתוך עצמך. הכל נראה מטושטש כאילו מישהו לא ניקה טוב את השמשה, אפילו שאין שמש אלא משהו שצריך ליוצג אוויר, וברחובות אין אדם רק מכוניות, כאילו אנשים לא הלכו אף פעם ברגליים אלא בגלגלים, ואולי הם מפחדים, מי יודע.

אחר-כך לקחתי גפרור והדלקתי אותו והוא דלק עד הסוף. אחר-כך זרקתי אותו בקשת באוויר והוא נפל ולא נשבר!

אני לא מאמין כל כך בניסים, כי הם לא קורים. אולי אם כל יום היה קורה איזה נס קטן הייתי מאמין בהם אבל אז הם כבר לא היו ניסים, וחבל. ואולי, אולי יש כזה משהו שהגפרור לא נשבר.

זוועה

היום היינו כסויר בתל-חנן ובבית-עובד והתנהגתי לא יפה. נכון, כולם לא התנהגו יפה בכיכובו ומנהיגותו של פרופ' יעקב גלילי, אבל זה בהחלט לא גורע מחטאי — ואלו הם החטאים:

- 1) לא אמרתי כלום למשה זרעוני כשזרק החוצה גפרור שבו הרליק את הסיגריה.
- 2) רק הערתי כשהוציאו כצלים של שום ת"א בתל-חנן ולא התנגדתי לכך למעשה.
- 3) לא אמרתי כלום כשקטפו נרקיסים בפקנים של תל-חנן ועקרו אותם עד הכצלים. — זאת אומרת אמרתי ולא יותר מזה.
- 4) אמרתי, רק אמרתי שלא יפה לקטוף תפוזים מפרדס לא להם ולעקור צבעונים בשמורת הטבע.
- 5) גם אני נכבשתי כליל עלידי ההוללות של השמרת הטבע ואכלתי תפוזים לא-לי מפרדס ועקרתי נרקיסים כמטע הפקנים של תל-חנן ושתלתי בנינתי שלי!

זוועה! חוסר-אופי!

* פרופ' יעקב גלילי — מרצה לכיולוגיה באוני' ת"א.

אָז זֶה כָּבֶה

כֶּסֶף אֵינוֹ סִמְנָה מִטְרָה אֶצֶל רֹב
הָאֲנָשִׁים. אִם אֵינָם כְּחֹבִים אֶצֶל
בְּלֹק הַמַּטְקָטָם — אֵלָא אִמְצָעִי.
אִפְתָּר לֹא יָכוֹל לְהִיזֵת הַפֶּסֶד
בְּלִי כֶסֶף (בְּבִלְשׁוֹן לֹא כִּמְעָה
ה־20 וְאַתָּה לֹא יָכוֹל לְשַׁנֵּה
אוֹתָהּ).

אִיךָ תִּצֵּעַ לְמַאֲוֶרְקָה.
הַפִּילִיפִינִים, פְּרִיז, דְּרוֹם -
אַמְרִיקָה, לִוְנִדִין, קֶנְטָקִי,
סֶצַּוֶּסֶט, אֶלְסָקָה עִלִית,
הַקֵּטֶב הַצִּפוֹנִי (מְנֶרְחִי, מַעֲרִבִי,
שְׂקָאֵלִי, חוֹסִים, הַמֶּרֶס
כָּל הַיָּמָר עִם.

אֶפְלוֹ סִטִּיק (צִיִּפּוֹס
וְקִטְשׁוֹס וְעֶרְמוֹנִים
עוֹלָם כֶּסֶף.

(עוֹלָם חֲרָשִׁים) (בְּסוֹגֶרִים)
(בְּסוֹגֶרִים)

וְגַם לְמַדְרָה כְּאוֹיִבְרִיטִיקָה
וְלִלְכָה לְהַצְנֹת וְלִקְרִישִׁים
וְלִקְרֹאוֹת

הַסּוֹנוֹת עִם

(אֵלָא אִם כֵּן מַעֲרִים אוֹתָם).

וְגִינִס

וְשִׁק־שֶׁנָּה וְתִרְמִיל־גֵּב

וְרִינָה (אֶפְלוֹ אֶהֱלֵ)

וְעוֹד כָּל

הַדְּבָרִים בְּעוֹלָם.

אָז

סִפְסִיק עִם הַרִיסְטֹרְיָה

הָאֲנָשִׁית הַזֹּאת.

זֶהוּ.

ערימות בתים שבורים

וארשה — הייתי בה כמה ימים, ואולי יום — ואני בן שש וחצי בערך. אני זוכר כמו בפנס-קסם שמעביר תמונה אחרי תמונה — היכל התרבות באופק מכוסה בערפל כבד, גבוה גבוה עם כוכב מחומש במרכז וקצהו חד כמחט.

חשמליות גדולות ורחבות מחוברות לחוטי חשמל עם מוט מהגג והן מצלצלות כל הזמן (ב־1956 עוד היו מצלצלים ולא צופרים) והמון אנשים. עוד לא ראיתי כלי־כך הרבה אנשים כמו אז והם רצים בין החשמליות ואיך־שהוא נשארים בחיים. ובסוף אני זוכר את תחנת הרכבת, ארוכה ארוכה ובה הרכבת שלנו ועוד רכבת לידנו — זה מה שראיתי, והכל בצבע ירקרק, צהוב, חום, כמו בסרט. והיה רעש כזה של תחנת הרכבת. אנשים מדברים וההר עונה וזועקים וההר עונה ובסוף צפירה ואנחנו נוסעים ושלום לך וארשה.

אז גם ראיתי ולא הבנתי — המון ערימות של בתים שבורים. ממש חצי עיר מערימות בתים היתה עשויה — תוצאת השנים: 39°45 שער אז עדיין לא תוקנו.

הלכתי הביתה בצעדים מהירים כשאני נישא על גלי הריח ששלחה אמי ממטבחא לכל עירנו — בני־ברק. פתאום הבחנתי באברהם ירדי מימי הנעורים — ימי בית־הספר העממי. ניפנפתי לו ביד היגעה מעמל יומי ונאנחתי.

"טוב שאני רואה אותך", ענה לי ירדי.

"אתה יכול לבוא לכמה דקות". —

"כמובן", ענה הרכרוכי. (זה אני)

הוא תפס אותי בצווארי, זרק אותי לפולקסווגן (מכונית גרמנית)!! פעם ראשונה ואחרונה שאני נוסע בפולקסווגן, אני מתיר את נדרי הקדושים והמוצקים! (נא עיין 10.12.72). ובזמן הנסיעה נזכרתי פתאום שהבחור אין לו בכלל מכונית. מה קורה פה? איפה

אם אני
מוכן להעיד...

אנחנו? אולי סמים? אולי רצח?

"גופתו של נער רכרכי וגלוחי, לא מגולח, נתגלתה בשפך הירקון כליל אמש על־ידי זוג אוהבים נורא, הגופה נמסרה לצער בעלי־חיים כמזון רוחני לחתולי־רחוב".
בסוף אורתי עוז ושאלתי: "אברהם מה העניינים, לאן אנו נוסעים",
"אני מתחתן בעוד זמן־מה ואני צריך מישהו שיעיד בשבילי ברבנות שאני רווק".

נסענו בסימטאות בני־ברק האפלות בין מכוניות, אנשים ובתי־כנסיות, עברנו שוב בית־כנסת ובסוף עצרנו. אברהם הגיש לי כיפה ניסיתי להתנגד, אבל שני אנרופים בלמו כל התנגדות והכיפה הורבקה לראשי. ניגשנו לרלת, אברהם צילצל וצילצל חד הוחזר מהרלת, הוא גם כן היה נרגש ומבוהל וקפץ אחורה בבהלה. כלמתי אותו ונכנסתי פנימה, ביודעי שהצפירה מסמנת שהרלת פתוחה, את פנינו קידמו הרב והרבנית. היה ריח של איץ־אוויר בכית, המון ספרי־תורה, שעון שמתקתק חזק והיכל ישן. הרבנית המשומשת שאלה אותי עם חיוך איץ־שן אם אני מוכן להעיר שאברהם רווק. החורתי חיוך צהוב ועייתי שכן. חתמתי עם שגיאת כתיב, שוחחנו קצת על דא ועל הא ועל ענייני־דיומא, החלפנו שוב חיוכים, יצאנו, מסרתי לו הכיפה וחזרנו לביתי אל מול גולן.

בננות

אם דיברנו כבר על וארשה, למה לא להזכיר את וינה — וינה כל חיי תהיה קשורה עם בננות, ותשאלו איך וינה ובננות. נסעתי לישראל בפסח ועברנו ברכבת דרך צ'כיה, אוסטריה, איטליה. זה היה פסח וזה היה הפסח הראשון שסבלתי בחיי הארוכים — מצות קשות ובעלות טעם-לא-טעם.
שם, בפעם הראשונה שתייתי מין תסס בטעם רבש ובצבע טמפו, אורנודה, ופעם ראשונה ראיתי פקק ממכתב ולא משעם.
בקשר לבננות — כשחיכינו בתחנה ראיתי שתי נערות־חן הולכות

עם סלסלה בה כננות. בפולין שמעתי אגדות על המאכל הנדיר הזה, כננות שגדלות בג'ונגל וברכבות מובילים אותן לכל מיני מלכים, ופתאום ראיתי אותן, את מטעמי המלכים — הבננות. מאותו יום ועד יום מותי, אני אוהב כננות. כאלה רכות ונמנעכות שטעמן טעם רבש. והן לא גדלות בג'ונגל אלא בקיבוצים קפיטליסטיים.

מציצים

מישהו. אני, אתה, אַת, כן, גם אַת, שיהיה ברור לך — שטופי הצצה. מציצים חולים, כל חייהם אינם אלא קודש להציץ ולהיפגע. מה זה ספר? מה זה עיתון, טלוויזיה, רדיו — אמצעי תקשורת. אבל בין מים בין האורח הפשוט, המציץ המצוי, ובין רבי־המציצים כעולם על אנשים מסויימים שאותם הם בחרו לעצמם כאובייקט מרכזי להצצה. למשל, מה למשל, כל ספר. כל דבר. אפילו הזבל הזה שאת מחזיקה ביד אינו אלא חשיפה גועלית עצמית אף־על־פי שאַת טוענת שיש דברים שאני לא אכתוב לעצמי, כלומר לא אחשוף את עצמי. אבל זה לא נכון, אני לא מכיר משהו בעצמי שיש איזו־שהיא סיבה שאני אסתיר, שאני לא אראה, אפילו אם זה משהו שבדרך־כלל אנשים מסתירים אותו. אבל אני לא מרגיש צורך להסתירו, חוץ אולי מהכרס, אבל אפילו לה יש לי מתחרה — פנינה.

זהבה

זהבה! הרמתי אותך מאשפתות. הייתי אפילו אומר בענווה, שנתתי לך את חיך במתנה, ואיך את אסירת־תודה לי על כך? בסריטות, בנשיכות, באותו יום עברת מרשא הפרס הקר והרטוב ישר לחיקי החם, את הרי לא זה חצי מטר מהתנור. במשך כל הזמן שאת חיה פה לא אכלת אף פעם פרוסת לחם, כל חיך בשר וחלב, טריפה אחת שלמה. את אפילו לא מחכה שש שעות בין אחד לשני,

ולחרבן, רק על השטית, כמובן. לא פחות ולא יותר, אפילו לי לא מרשים לחרבן על השטית, ואת ככה סתם, לא שואלת וקדימה. ואני עוד מתפלא שאת מפחרת לצאת מהחרד! מי היה מעז לצאת מגן-עדן? אבל אני לא חושש יקירתי, כאשר עת האביב תבוא, תתבגרי, ההורמונים יתחילו לעבוד ואת תדרשי את הזכר שלך. תצאי לחפשו בחוצות העיר הגדולה. אותו לא תמצאי בגן-העדן של ילדותך הענוגה.

תיק על הכביש

צופרים, לא טוב למישהו, אולי מישהו נשרף, אולי מישהו טובע, אולי מישהו קצת נרצח. אבל מה כל זה בעצם נוגע לי. אני ממשיך כרגיל לחול ולהשמין. היום ראיתי תיק חדש קרוע על הכביש והביטנה שלו היתה קרועה ומופשלת החוצה. כנראה לא מצאו כסף וחשבו שהיא מחביאה אותו בביטנה וקרעו אותה. ומצאו או לא מצאו, זה לא משנה, העיקר שצפרו. והיא צרחה, הו היא צרחה ואולי פתאום הוכתה כהלם, ולא יכלה להזיז שום איבר ובטח שלא את הפה שלה. קוראים לזה פחד. ואולי מישהו עבר במקרה וראה את הכל אבל החליט שזה לא העסק שלו, כל הברדק הזה, ועקף, או פשוט המשיך ללכת והתעלם. ואחר-כך צפרו אבל הוא כבר לא היה בשטח, הוא הלך. הוא לא ראה, הוא לא בעסק. אין דבר ארוני, גם לאשתך יעשו את זה, לבתך, וגם אתה, יומך אולי יגיע כשכנגך תקוע משהו קשה ואתה לא תדע אם זה אקרה או סתם מפתח. שלום.

מיבצע נוך נוך

התקשרתי ל"רק הירח וזרח" ראש הרשת שלי בכאר-שבע בקשר למיבצע: "נועה נוי נטוי 2 קו נטוי באר-שבע קו נטוי מס' סידורי 392532", והודעתי לו על ביטול המיבצע.

"אבל למה? צרח הירח לתוך השפופרת כשהוא גורם לי כאב בעור התוף למשך השבועיים הבאים. למה בוסז!!! יש לנו כבר כמעט את כל החומר שרצית, ואפילו יותר מזה. תוך זמן קצר אני שולח לך את החומר".

"לא צריך כבר", לחשתי לו בנסותי לחקות את אל־קפונה, כשאני מעוות את פני כאילו סיגר ענק תקוע לי בוויית פי. "לא צריך כבר וזה".

"אבל בוס", המשיך ליילל הירח. "מה עם שעות העבודה שהשקענו, מה עם הגופות שקברנו. ובכלל, מה להגיד לכנופיה, הרי אתה יודע שאי־אפשר לבוא בלי תשובה. ובכלל, תגיד, אולי גמרת אותה ובגלל זה אתה אומר להפסיק". "לא", לחשתי בשארית כוחותי. "היא גמרה אותי", ונפלתי.

המתים שרים

אני נמצא בהיסטרייה. הגיע הזמן שאמלא את לוח השנה המחורבן הזה לפחות עד התאריך של היום 9.2.73. ואני עוד נמצא כרגע ברצמבר. "מה לעשות מה לעשות שאני טיפשה כזאת".

בינתיים אני ממלא את הרפים. חשבתי להדביק את כל העיתון של היום, אבל זה באמת מוגזם. אולי לתלוש כמה רפים, בטח ירגישו. או "מה לעשות מה לעשות שאני טיפשה כזאת", מה יהיה. מה יהיה. ואני עוד לא הכאתי טרנויסטור וכאן שקט כמו בבית־הקברות. מי אמר שבבית־הקברות שקט כלילה. כלילה כלילה כשכולם ישנים, מארגנים המתים שירה בציבור עם אפי נצר. כמובן לא עם אפי נצר החי, אלא עם אפי נצר של המתים. הם יושבים סביב מדורה שלא בוערת ואפי נצר המת מנגן על גיטרה בלי מיתרים או על אקורדיון בלי מפוח וכולם שרים בלי קול, רק שומעים את שיקשוק העצמות היכשות וריח המתים החרשים. נישא באוויר.

להיות פועל

להיות פועל זה חרה לא גורמלי, כל הסיפורים של גוררון מצד אחד ושל האדרת שמו ומעמדו של הפועל בארצות הסוציאליסטיות זה בכל־ט אחד גדול. מה זה פועל, אם לא האדם הכי רפוק בכל העולם. קם השכם בבוקר, עובד בשכיל מישהו אחר כמו חמור בלי שכר טוב וכלי יחס ראוי לשמו, חוזר הביתה עייף מת. פעם הלך לישון מיד, בימינו אלה הוא עוד שוקע בכורסא או בכיסא, אוכל את הארוחה האחת הראויה לשם ארוחה ומתיישב מול המסך המרקד המלעיט אותו בשטויות ואחר־כך נרדם. וכך יום־יום אותו הדבר, והעבודה משעממת, כשמשעממת זה מושג עדין יחסית. כי למעשה כל הזמן הפועל מסתכל על השעון, וממש סובל ייסורי ציפיה שהשעה תגיע. וכך זה נמשך עד גיל 65, ואז הוא כבר נמור. ואם מישהו לא מאמין לי, שיסתכל על הפועלים הקונים אלה שעבדו כל חייהם בבית־חרושת ויוכל לראות את הזוועה הזאת חרוטה בעור פניהם ובעיניהם.

להישאר

כל חי מ־1950 עד עכשיו חלמתי להיות ולהישאר The Village Idiot. עד עכשיו (אני מודה בגאווה) הצלחתי במשימה זאת. תמיד הייתי אותו שוטה בעל הבריחות הרביליות, הילדותיות שלו, שעורר גיחוך ו/או צחוק אצל רבים ועורר יחס של זילזול אצל אחרים. אני לא יודע למה, אבל תמיד נהנית ממעמדי הרם, ואני זוכר אפילו במיברק־קצונה, שמי מתקופת הטירונות (ואצל חלק מאוכלוסיית ישראל עד עכשיו) היה קוקו על שם קוקיה, והקצינה שאלה אותי איך אני מתייחס לשמות־נגאי, ובאמת ובתמים ענית לה שאני מסתדר יפה איתם. ובכל זאת קיבלתי ציון 7 שהיה אחד מתחת למקסימום שהושג — 8. העיקר, בזמן האחרון משום־מה יש לחץ של החברה הרורשת שאשנה את תרמיתי. אבל אני רוצה להיות אני ולא איזה נאד מנופח. טוב לי כך איך שאני גורר את

רגלי ומנרנד בצורה גמלית את ראשי ואני מצמצף על כולם. אפילו
וולט דיסני אמר לדונאלד דאק Be Yourself, אז מה יש לי
להגיד במקרה כזה.

זהבה משתזפת

שמש שמש בשמיים, החתולה זהבה משתזפת, כמו שאומרים
בלעז חופסת שמש, ואני יושב כאן עם ייסורי מצפון ומנסה לפתור
תרגיל בביוכימיה, מס' 8.

איך, איך אני בכלל מסוגל לחשוב על זה שאצליח לפתור את
התרגיל המחורבן, כשהמחשבה שלי היא כל-כך בלתי יצירתית.
שמש, האו, לירח כבר היגעת, שאתה מדבר כל-כך, אפילו
בפתח-תקווה היית רק פעמיים, או שמש.
אידיוט!

בקיצור, מה שבטוח לפי כל השטויות הרשומות כאן ולפי הלך-
הרוח הקפיטליסטי ששורר בגולגולת החלולה שלי, אני רואה
שאינן שום סיכוי להצלחתו של המיכצע המכונה: רמי פותר את
תרגיל 8, טלילילילהההההההה!
שאלה למאזינים?

האם אתם הייתם פותרים את תרגיל 8 כשזהבה משתזפת בשמש?
בין הפותרים נכונה יוגרל טופס של תרגיל 8.

יוגה

היום גיליתי שאני טוב ביוגה. סוף-סוף יש דבר אחד בעולם שאני
טוב בו. ואיך גיליתי זאת? יום בהיר אחד, יום שבת, אני מת ללמוד,
לא יכול בלי לימודים. זה כמו, כמו סוכריות לגוף. פתאום לפתע,
אני מחליט ללכת לישון. אני, אני לא רוצה לישון, אני שונא לישון,
ובכל זאת אני הולך לישון. אבל איך הולכים לישון כשלא רוצים
לישון, אם לא בעזרת היוגה. או נכנסתי למיטה, התכסיתי בשמיכה
ונרדמתי אף-על-פי ששנאתי את השינה אז ולא רציתי לישון. ואיך

עשיתי זאת, אם לא בעזרת היוגה.

וישנתי

וישנתי

וישנתי

ובסוף קמתי

ואני ער.

המרצה לסטאטיסטיקה

פתאום גיליתי שיש מרצים שמראים גם משהו מעצמם, ואיך גיליתי זאת? רציתי לצייר את חלומי של המרצה לסטאטיסטיקה וחשבתי שבאותה קלות שבה ציירתי לעיריית אנדרס את המשושים וה"ס"ים. בלי שום נקיפות מצפון אוכל לצייר עבור המרצה לסטאטיסטיקה גרס-מדרגות ולגמור איתו כך את החשבון. אבל לא, הילד הזה גילה לנו גם משהו מעצמו מלבד סטאטיסטיקה, ואולי נכון יותר להגיד שיותר מסטאטיסטיקה. הוא השתפך לפנינו עם פילוסופיית המרצה, פילוסופיית החיים שלו. הוא נתן דברים למחשבה, וחבל, כבר אי אפשר ללמוד, זה הרי מפריע ללימודים, נקודות מחשבה האלו. לדוגמא, סיפר לנו על נסיונות הזיווג בין האדם לשימפנזה, שבהם השימפנזה הפילה.

שאלה למאזינים:

לא. לא רוצה לשאול את השאלה הזאת, עוד איזה מאניאק או מאניאקית יענו לי שהם מוכנים.

האנשים שדואגים לי כל-כך

אומרים, אני תינוק שלא כגר. אומרים "אם אתה לא יודע מה לעשות, אנחנו נגיד לך, תעשה מה שאומרים לך". אבל אני לא אוהב שיגידו לי מה לעשות, ואני לא רוצה להתבגר אם אני נשאר איך שאני עכשיו. מה טוב להתבגר, להיות רציני וטרוד, וחובות, והכלל במקום זה.

לירה בכיס והראש קל והולכים ושרים ומצפצפים על העולם.
אולי זו הקנאה שאוכלת אותם, שהם לא יכולים להיות כאלה.
אולי זו החוכמה שלימרה אותם והסמיכה אותם להגיד מה
שאומרים.

אולי פשוט משעמם להם ואין להם עם מי לדבר, וזו פשוט דרך
לפתוח בשיחה עם אנשים על-ידי הטרדה. זה עצוב, עצוב מאוד, שגם
הם ולא רק אני ילכו מהעולם. אנשים אלה שרואנים לי כל-כך,
חבל שהם לא יחיו חיי-נצח וישנעו את המוח לעוד אנשים.

לעקוף אותם, והרבה

חשבתי שזה יהיה יפה כמו זריחת שמש על עיר גגות אדומים,
כנסיות, חשבתי שריחה יהיה כריח נרקיסים שזה-עתה פרחו.
חשבתי שקולה יהיה כקול המעיין שאליו מגיעים אחרי הרבה
שעות של צמא במידבר. יש אנשים שמגדירים את זה פאתטי, יש
אנשים שמגדירים את זה סנטימנטאלי, ויש אנשים שמגדירים זאת
כצף באוויר, לא מעשי, לא מועיל, שטויות. יכול להיות שלא
הישגתי את זה, יכול להיות שלא אשיג את זה במהרה. אבל לפחות
אני יודע מה שאני רוצה, את ריח הנרקיסים. את יופיו של הצבי
הרץ כשכילים. את קול המעיין. בינתיים זה נראה כאילו אני הולך
והולך ולעולם לא אניע לזה. אני יודע שזה רחוק והכיוון לא ידוע
ולכן בחרתי לי כיוון ואני הולך ישר ישר, עולה הרים יורד הרים,
מדלג על גדרות, עולה על בתים ויורד מהם, עובר גשרים כבישים
כל הזמן נכחי, ורק דבר אחד אני זוכר לעקוף — אנשים. הו, צריך
לעקוף אותם.
והרבה.

גדירות

כל אחד כונה לעצמו גדר, כונה בונה, וכשגומר לבנות הוא מסתכל ורואה שהוא לבדו והגדר מסכיבו. לפעמים יש גם כמה צעצועים שנמרים לו די מהר ואז הוא פורץ את הגדר, אולי כדי למצוא צעצועים חדשים, ואולי כדי למצוא אדם או אשה בשביל לרבר, לשאול מה נשמע. איך מזג'האוויר, מה דעתך על פירות הרולר; בקיצור, להפעיל את מיתרי הקול במטרה מסוימת. אבל כשהוא פורץ את הגדר הוא מוצא שהאדם, או האשה, גם הם הקימו לעצמם גדר, והוא הולך והכל מלא גדירות, לפעמים אפילו לא גדירות אלא חומות־אבן גבוהות, כך שלהציץ ולראות מה קורה אצל מישהו־מישהי הוא לא יכול, וגם צעצועים אין בכלל בשטח, ואם יש צעצועים אז הם עלובים מאוד ולא כדאי לקחת אותם ביד. ופתאום הוא רואה חנויות, המון חנויות — אבל הוא לא קונה, כי לא בריא להשמיץ. יין הוא לא קונה כי לא יאה להשתכר, ואז הוא קונה טלוויזיה. מדליק אותה ונרדם. הי אדוני, מה עם הגדר, שכחת לסגור אותה.

ספר משלי

אולי רע לך? אולי אתה לא מסתדרת עם חבריך או עם האלוהים, אולי אתה לא מצליחה בעסקים. הפיתרון לכל נמצא וחי'עתה על־ידי איש העסקים המצליח, מלך המלכים, רון זיואן של כל הדורות, הוואולוג הירוע הלוא הוא שלמה בן רייד מלך ישראל בספרו המצליח משלי.

כמבוא לספר שנכתב על־ידי א.ש. הרטום כתוב:
"ספר משלי הוא אחד מספרי החוכמה, שכוונתם להדריך את הקורא בדרכי החיים או להציג ולפתור שאלות המטריות את בני־האדם... כוונתו (של הספר) ללמד איך להתנהג למעשה כדי לשמור על הצדק היושר והמוסר. למצוא חן בעיני אלוהים ואדם. ולהצליח".

עד כאן דבריו של א.ש. הרטום, או בבקשה, אם יש איזו שהיא בעיה
המטרידה אותך, בבקשה לפנות למקור המוסמך היחיד שבא
לפתור כל בעיות אנוש — ספר משלי. בהצלחה!

כבוד- הבלגולעס

פעם, לפני שנים, כשהייתי צעיר, כל האנשים המבוגרים נראו לי
גאים. לא מנופחים. לא גאוותנים. אלא גאים. אנשים בעלי כבוד,
אולי רק כבוד אבל הרבה כבוד כך שהוא כיסה על השאר. היום
אין אנשים של כבוד, היום יש כסף. היום יש חוכמה. אבל כבוד אין,
אין אנשים גאים. אבל נשארו כמה אנשים שהם עוד שייכים לימים
ההם, שאצלם עוד רואים את הכבוד של הימים ההם — הכבוד
האמיתי — ואלה הם הבלגולעס — בעלי העגלות והסוסים
הבלגיים — סוסי הסוכנות. אין הכוונה לכל אותם מוכרי אבטיחים
מלונים וירקות, וגם לא לכל קוני האלטע־ואכען, אלה אינם אלא
חיקוי עלוב לבלגולעס אשר אינם עובדים בעבודה בוזיה זו. בלגולע
אמיתי מוביל רק זיפוף או סיד או חצץ לבניין והוא נוסע לאט־לאט
וכשקט וכירו שוט שאף פעם הוא לא משתמש בו אלא רק לאיים
על הילדים התופסים עליו טרמפ, והעיניים והמבט בעיניים זה
משהו שלא רואים כבר בימינו. זה שמורת טבע.

חמור לבן

כשהייתי קטן בן 6־7, מול הבית שלנו לא היה כביש ולא קופת־
חולים ולא גן־שעשועים, היו שרידי פרדס והיה צריך קטן ששימש
כבית־כנסת ולידו עמד כבר אז המקווה. יום שבת אחר, מתפללים
בבית־הכנסת וליד בית־הכנסת עומד חמור, חמור יפה, לבן. קשור
ואוכל להנאתו מירק הסתיו. נדמה לי שזה היה בסביבות ראש־
השנה. ואני ברוב חוכמתי ניגש לחמור ומלטף אותו. הקטע הזה
עבר בסדר גמור, או לקחתי קרש חר וארוך ודחפתי לו אותו
לנחיר, פשוט כדי למדוד את עומק הנחיר. כנראה שזה לא מצא חן

בעיני אותו חמור, מכיוון שהוא דחף אותי עם ראשו ורגליו והשיכב אותי בכעיטה אחת, בריאה. ברנל אחת קרמית הוא הצמיד אותי לארץ וברגל השניה בעט. וכפיו נשך בי נשיכות בריאות פה ושם ואם לא היו מצילים אותי המתפללים שקפצו דרך החלון, לא יודע אם הייתי מגיע לכתיבת ההבלים האלה.

אם בחורה מסוגלת להרוס בחור, הוא לא שווה ליותר מזה.

אני אוהב שום, בצל, לימון.

**שום, בצל,
לימון, בחורה**

אם בחורה מסוגלת להרוס בחור האוהב שום, בצל, ולימון, הוא לא שווה ליותר מזה.

אז: אם בחורה מסוגלת להרוס אותי האוהב שום, בצל, לימון, אני לא שווה ליותר מזה.

אז: אתה האוהב שום, בצל, לימון, אם בחורה מסוגלת להרוס אותך אתה לא שווה ליותר מזה.

אז: אני אוהב שום, בצל, לימון. אם בחורה מסוגלת להרוס אותי אני לא שווה ליותר מזה.

אז: אם אני בחורה אוהב מסוגלת שום להרוס בצל בחור הוא לימון, לא שווה ליותר מזה.

משוגע אבל בן-אדם

אמר קונפוציוס לחברו: עשה כדברי השיר שאמר: זרוק אותה
לעזאזל וכרוב שמחה צחק בקול פרוע חה חה חה חה חה חה
חהחה אולי יאשפזו אותך בגלל זה לכמה ימים, שנים טובות, אבל
מה הם לעומת שיעור־קומתו של ג'ורג' ושינגטון. תעזבו אותי.
תעזבו אותי. לאן לוקחים אותי האנשים האלה הלכנים עם הכובע
הסמרטוטי הלכן. מה פתאום אמבולנס. מי חולה, מה חולה, אני
מרגיש מצויין, חוץ מעורף משקל הכל בסדר. למה הכותונת הזאת,
ולמה אתם קושרים את השרוולים. איך אני אוכל דייסה,
כשהשרוולים קשורים. אני רוצה דייסה, אני רוצה דייסה, דייסה,
דייסה.

מה זה מקלחת אני לא רוצה מקלחת אני רוצה אמבטיה כמה אני
לא רוצה מקלחת קרהההההההה! מספיק מספיק מספיק כבר,
למה אתם מתעללים בי. מה עשיתי לכם (בוכה) אז מה אם אני
משוגע, צריך להתעלל בי, לדחוף אותי, לקשור אותי, להרטיב
אותי בקורל אני עוד יכול להצטנן. אני גם בן־אדם. משוגע, אבל בן־
אדם. (בוכה).

מצדי את יכולה...

מצדי את יכולה לנסוע לא רק לבאר־שבע אלא גם לבאב־אללה,
לא מזוי לי אפילו קצוץ. לא שם בכיוון שלך, בכיוון של גולדה, או
בכיוון הפנתרים; וקיס־אוחתך על מדינת ישראל ושות: מצדי את
יכולה להכניס אותי למעצר. בין כך וכך יש לי דפוק חצי שנה וכמה
שאני יושב לא יקפת לי בכלל.

מקסימום מוציא את העשרים וארבע וגומר עם הכל. מיאת חושבת
שאת עושה רושם על מישהו? (עוד איזה)

הָאָאָאָ (כאן צריך להרים את היד בגובה העיניים ולקרב את האף
בצורה מפחידה לאף האויב כשהחזה מתקרב בצורה מאיימת) אם
את לא סותמת את הפה החמוד שלך אני מפרק לך את כל השיניים

בוֹקֵס בַּבֶּטֶן

לשנודתי מקאוויבֵרסיֵקָה לִסְחַנַת הַאוֹטוֹבוֹס
רְאִיתִי אוֹתוֹ עוֹמֵד בְּשַׁעַר
סוּמֹן חוֹר:

הוּ בִקָּה אֲנִי שׁוֹנֵא אוֹתוֹ יֵאלֶּה.

הֵיז לֹא פָּנִים מְדַאָּגוֹת סָאֵר מָאֵר וְלִבִּי
הַתְרוֹנֵן בְּגִלְלָהּ.

הוּ בִקָּה אֲנִי שׁוֹנֵא אוֹתוֹ, יֵאלֶּה.

שְׁאַלְתִּי אוֹתוֹ בְּשִׂמְחָה בְּלֵב וּבְעֶצֶב בְּקוֹל.

מָה אָרָה?! נַחֲקָה לָךְ הַסְכוּנִית, פִּנְצִיר, הַחֲפוּצֵן
הַמְּנֻעֵץ?

הוּ בִקָּה אֲנִי שׁוֹנֵא אוֹתוֹ, יֵאלֶּה.

לֹא, הוּא עָנָה לִי עִם עֶצֶב בְּקוֹל וְאָנִי

בְּטוֹחַ שְׁעַם שִׂמְחָה בְּלֵב עַל זֶה שֶׁהוּא

סָרַר אוֹתִי: אֲנִי רַק סִמְכָה לְמִישָׁהוּ.

הוּ בִקָּה אֲנִי שׁוֹנֵא אוֹתוֹ, יֵאלֶּה.

מָה?! שְׁאַלְתִּי אוֹתוֹ בְּחִיבוּת וּבְחֹזֶק בְּהַסְכוּנִי

לְשִׂיר הַרְצִינֹת, אָסָה עוֹסֵק בְּרוּגֵל בְּשַׁעַת

הַסְּנֵאִי?

כֵּן, זֶה עִסֵק טוֹב הוּא עָנָה.

יֵישׁ לִי עֲדוֹת יֵישׁ לִי עֲדוֹת יֵישׁ לִי עֲדוֹת

יֵישׁ לִי עֲדוֹת וְכֵן בְּשִׁלְבֵי מַתְרוֹנֵן

בְּהִיוֹתִי בְּטוֹחַ שְׁמַצְלִיִים לְהַכְנִים אוֹתוֹ לְפָלֵא

לְמִשְׁךָ 35 הַשָּׁנִים הַבָּאוֹת צְלִינוּ לְטוֹבָה.

וְכֵל כֵּךְ לָמָּה? הוּא הַכְנִים לָךְ בּוֹקֵס בְּבֶטֶן

מְסַעֲפָה לְכַעֲ"ת. מָה זֶה הוּא מְכַנֵּים לָךְ בּוֹקֵס בְּבֶטֶן!

שְׁיַכְנֵם לְפָלֵא, לְהַלּוֹחַ אוֹתוֹ, לְהַלּוֹחַ!

סיפור־עם

פעם הלך אורי זוהר (תגידי לי בבקשה) לטייל עם הדג שלו בעיר, עברו ליד נהר והדג קפץ למים וטבע.

מוסר־השכל

- א. כשאתה הולך לטייל עם הדג שלך ברחוב, קשור אותו!!!
- ב. אל תעבור עם הדג ליד נהרות, נחלים וכד'.
- ג. חוץ מזה, לא כדאי כימינו לטייל עם הדגים ברחוב. מנסיון, לא כדאי. חוליגנים. שמוליגנים. לא כדאי.
- ד. אם אין ברירה, רצוי להשאיר את הרף ריק מאשר לכתוב שטויות.

הפתק והרועה

היינו במסע ניווטים בקמ"ט, באיזור עג'ור, לכיוון נתיב הל"ה. בשביל שאנחנו עוברים עוצר אותנו רועה ערבי זקן כשחיוך גא על פניו ומראה לנו פתק בערך בזו הלשון:
"האיש הזה שהפתק אצלו הוא קסת לא נורמאלי אבל הוא בכלל לא מסוכן והוא רועה טוב ועובר אצל משפחת חגימי בכפר, הוא אוהב מאוד חיילים".

מוכן שהלשון היתה הרבה יותר יפה והיו עוד כמה חוכמות כתובות בפתק הנ"ל בלשון זו, אבל אני כבר לא זוכר כי זה היה מומן, אולי לפני 10 שנים. בקיצור, טפחנו לו על הכתף, צחקנו איתו יחד בהראותנו לו על הפתק ובאומרנו יופי, יופי. והוא קיפל יפה יפה את הפתק, הכניס אותו לכיס מעילו והמשכנו ללכת. הערת־ביניים: אני מבין כמוכן את חשיבות הפתק, אבל אין זה גורע כלל וכלל מחשיבות הברדיחה.

השבט נוסע לתחנה המרכזית

כשנסעתי היום לעבודה באוטובוס, עלתה קבוצת אנשים בתחנת רכבת לחיפה. מיד בהיכנסם הרגשתי שזהו שבט. כולם נראו אותו דבר וטיפיטיפה אחרת מכל אוכלוסיית האוטובוס. כולם דיברו אותו דבר וכנ"ל וההתנהגות היתה במקצת מוזיקית. התנהגות הכפרי בכנ"ל העירה. היתה גם כלה, מיד ראו שהיא כלה. והיא חדשה בשבט. היה בה משהו נבוך. והיה כמוכן חתן, ועל-אף מדיו והרביסמל שהתנצנץ על שרווליו, ראו מיד שהוא מהשבט. והם צעקו ודיברו אחר עם השני בעברית המיוחדת שלהם וסיפרו חוויות, אבל השוק הרציני ביותר היה כשפתאום וקן-השבט שואל את החתן: "צביקה (שם החתן. אגב, שם הכלה היה ציפורה). תגיד איפה זה תחנה מרכזית? ותאמינו או לא, אבל החתן לא ידע איפה זה תחנה מרכזית! זה הרס אותי לגמרי איך זה כן-אדם מבוגר, רביסמל בחיל-הים ולא יודע איפה זה תחנה מרכזית בת"א, איך הוא חושב להילחם בערבים בלי לדעת איפה זה תחנה מרכזית? העיקר, החתן כמוכן לא שאל ואני באמת לא יודע למה פשוט הניע את ראשו בחוסר-ידיעה ואמר "מה יכפת לך, נוסעים" וליטף את ראש כלתו. פתאום אחת מנשות-השבט התחילה לצווח "תחנה מרכזית, תחנה מרכזית!" היינו רק באיזור הקריה, אז מישהו שם הרגיע אותה ובינתיים השבט דיבר על כך שבי"ס 35 אני נוסעים כל-כך הרבה בעוד אצלנו עד למרכז (בנראה למרכז הכפרי) שתי תחנות ועולה 30 אני, ואו העיר החתן שאפשר לעלות על קו 5 לשלם 35 אני ולראות את כל ת"א (באמת חוויה עצומה). העיקר, היגענו לתחנה מרכזית ומיד זינקה אחת מנשות השבט על איוה-שהוא מוכר וקנתה ממנו כל מיני פלסטיקים, בטח בשביל הילדים. והחתן הלך עם הכלה ואחת מהנשים צעקה "איפה כולם" וקן-השבט הלך עם סגנו ודיברו בשקט ואחת מזקנות הכפר צעקה — "אני הולכת לתפוס מקום בחור" ומישהו צעק — "רגע, חכו לכולם". כקיצור, היגענו לתחנה מרכזית.

הלילות נעשים חמים יותר (כשמתחילים לדבר ולכתוב על מזג
 האוויר, ואת אומרת שאין על מה לדבר ולכתוב. האם ער כדאי
 עלוב המצב?). זה יהיה הלילה הראשון שלא יהיה קר בחורף. אבל
 אני חושב שהכי קר שהיה לי אי פעם בחיים היה בראס־סודר
 אחרי שבאתי לגרוד כשסמוכה נהרג. היה שם קר כל כך, שכשאפילו
 הוצאתי את האף מהטנק הוא היה קופא. בצד אחד ניצנצה העיר
 ומצד השני חיל האוויר, ואנחנו היינו תקועים כמו נאד באמצע.
 בלילה אני הייתי עם קנטור בטנק וסבלתי ממנו מספיק במשך
 תקופת היותי בצבא — טיפוס די מאוס. בטנק השני קורקין הפלאח
 היה עורך את ארוחות החזירות שלו. וזה הביטוי לצורת האכילה
 והארוחות שהוא היה עורך. אני זוכר שהיצור הזה לא היה מסוגל
 לקום בבוקר בלי לתקוע 2 אצבעות לקופסת שוקו פתוחה ליד
 מיטתו (היא עמדה שם איזה שבוע פתוחה) וליקק טוב טוב את
 האצבעות. סך הכל יצור מסכן. גם הוא וגם קנטור — חטופים.
 בטנק השלישי ישבו כל החבריה — פיקו, רותם, ורדי ועוד מישהו.
 אני לא זוכר מי. אצלם תמיד היו איזה התלחשויות מוזרות, א.
 מכיוון שהם עישנו וכמובן אסור היה לעשן, ב. תמיד היה להם
 משהו טוב לאכול שהרימו מהמטבח בבסיס, והחפלות כמובן רצו
 אצלם, אבל, כמובן, בטעם. מפעם לפעם התחשמק למישהו להקפיץ
 אותנו לחור אחר לתירגול, או בגלל דמיונו הפורה של איזה חייל
 מנומנם. אני בטוח שאפילו היינו שומרים בת"א, גם היה מישהו
 כבר רואה איזה גרוד צנחנים מצרי, רק בגלל זה שהיינו שם.
 ובלילה, בלילה, כשכולם נמצאים בשמירה בעירנות 8, פתאום כמו
 בחלום בוקע קול של בחורה בקשר. זה נשמע כמו קול לא מהעולם
 הזה בכלל. פתאום כל העולם התעורר. נשמעו ביטויים שלא
 מהעולם הזה בכלל, צווחות, קריאות ערגה וביטויים שאפילו
 שבווען המין הכי נועז לא היה מעז להדפיסם. בקיצור, שיתקו
 אותה לגמרי — אגב, אחר כך זכיתי לראותה, טוב ששיתקו אותה.

חזרזיר

ביקרתי היום בגן הזואולוגי, ראיתי איך חזירה המליטה חזרזירי קטן. החזרזיר הסתובב סביב החזירה שהתפתלה במכאוביה. התפלאתי שהיה רק אחד, כששאלתי ענו לי שהשאר נאכלו על-ידי החזירים. שמעתי את זה, אבל זה לא הזיז לי במיוחד, פתאום ראיתי את מלך החזירים ניגש לחזירה ונוטל בליסתותיו את החזרזיר והחזרזיר צווח צווחות נוראות כשחבל הטבור עדיין משתלשל לו. החזיר טבל אותו למים וגם הניח עליו את אחד מטלפיו וקרע אותו כשגוש בשר אדום פתאום מתגלע מהרקע המפוספס החום של החזרזיר הקטן. בזה כבר לא יכולתי לעמוד, הלכתי משם. כשסיפרתי את זה לאנשים, חלקם הגיב בצורה שנראית לי כתגובה טבעית של אדם. אחרים ניסו להיות ציניים ואמרו שהוא היה בטח טעים ולכן אכל אותו. בקיצור, טוב מישמע אזניים ממראה עיניים, במקרה הזה לפחות.

תיאור

כיכר העיר. עגולה, מסכיבה בתים ובהם חנויות ובמרכז עמוד בגובה 35 מ' עשוי עץ. משהו הדומה ל - f. ומסביב המון המון אנשים ולכולם עיניים מכוערות (אני לא יודע, אבל זה תמיד מופיע כך בחלום), לחלק מהם שיניים צהובות, לחלק אחר שיניים מכוערות. וחלק נוסף חסרי שיניים בכלל. והרבה לא מגולחים. והפיות פתוחים והם נוהמים משהו קצת חיוך. ועל העגלה, קשורה לחבל, מי עומדת — לא תאמינו לא תאמינו, לא פחות ולא יותר מאשר חומית כשלצווארה החבל העבה והיא קפואה בפניה ולידה הבומר. ומי הוא הכומר, מי? אני. ופתאום אני שולף את הסכין, חותך החבל, והעגלה טסה..... Cat Blue. Cat Blume...

הקטלב והלימודים

הסיור אתמול היה נורא חשוב ומעניין למדנו בו המון. את כל האגרות סיפרנו בו את הסיפור על הדבורה והדבורנית ואיך הדבורנית מרמה את הדבורה ומושכת אותה להזדווג איתה. ואת 4 הסיפורים על הקטלב:

- 1) שמהבן הרוצח אללה עשה את העץ.
- 2) שמהמקל שבו היכה הבן את האב אללה עשה את הקטלב.
- 3) שמהרם שנשפך מהאב אללה עשה את הקטלב.
- 4) ואת הסיפור על הקטלב והיונים שבחנווי הסלע, כמובן המלח חנווי הסלע מלת־חובה בסיפור זה והסיפור על דיר־א־שיח והרקל שהיה ואיננו ועוד ועוד מה ששמענו, מה שירענו, ומה שעלה בראשנו, "אבל רגע אחד, אתם יודעים שיש מבחן על זה". מהרגע הזה הטיול היה עצוב, אף אחד לא סיפר סיפורים ורשמו ורשמו ואפילו את הפרחים לא ראו כי לא היה זמן היה צריך לכתוב. מה אפשר לעשות — צריך ללמוד.

חלומות חינוכיים

היגעתי למסקנה שהחלומות שלי הם לא מספיק חינוכיים — לאור הכישלון הצפוי (כך לדיעתך יקירתי) בביוכימיה נבנה החלום הבא:

אני: שמן, קטן, בטן גדולה, מקריח ומשקפיים, — זכוכית — תחתיות של טמפו, מקטרת. מחזיק מבחנה שממנה עולה עשן פלאים (סליחה) — שכחתי כמובן את החלוק הלבן ועליו כתוב אוניברסיטת תל־אביב).

את: כנ"ל רק במקום קרחת יהיה לך תסרוקת מנופחת כזאת עם המון ספרי ומצח גבוה ובמקום מקטרת את תמצצי כל הזמן סוכריה ארומה ברעש איום ותהיי או שמנה־שמנה, או רזה כמו חיטה כשנת בצורת וכמובן את מסתכלת במבט מלא התעניינות במבחנה. אנב שנינו חיוורים־חיוורים כאילו לא ראינו שמש במשך 1000 שנה.

הדרו־שיח :

תמונה ראשונה

אני : זה אמנם לקח 15 שנה אבל סוף־סוף מצאנו את מעגל קקה וגילינו בכך את מחזור חייו של וירוס האספרגוס הצהוב.

את : קא!

אני : אילמלא האנוים 5.18 דיכו־אסטומאז שקילקל לנו את כל מעגל הקקמיקות לא היינו יודעים שהפך־שמנו משתתף בריאקציה ה־18 של מעגל פומפון.

את : למעשה את מעגל הפומפון אני גיליתי ולי מגיע פרס קנובל למדע.

אני : לא, אני גיליתי!

את : לא, אני גיליתי!

אני : לא, אני גיליתי!

לא יכולת לקחת את הסיכון שאני אחטוף ממך את פרס קנובל למדע ולכן לקחת בשלווה בקבוק חומצה נפריחנית 98% מרוכזת ושפכת עלי. ניסיתי לברוח אבל לאחר שניות מעטות מה שהמשיך לרוץ היו רק רגלי כל השאר עוכל לבסוף גם הרגליים והנעליים עוכלו ולא נשאר אלא שלד שהתפורר בקלות ומצא מקומו בזבל. ועל הרצפה נשאר כתם צהוב ולא מוגדר שנוקה למחרת על־ידי המנקה.

תמונה שנייה

את יורדת מהמטוס וקנה ומכוערת. התזמורת מנגנת את ההימנון השוודי וההימנון הישראלי. נקווה שעד אז ישנו את התקווה... ניגש אליך כתב הטלוויזיה השוודית ושאל: "גברת נ.נ., התוכלי להסביר לנו בקצרה למה קיבלת את הפרס?"

את : מה? כפת לך.

הוא : אבל, גבירתי, האומה רואה אותך. העולם כולו מביט בך...

את : מה? כפת־לי, והולכת.

הוא : מתעלף.

התזמורת מתחילה לנגן מגנינה עליוה. את לוקחת אחר החיילים
שעמדו במשמר כבוד לכבודך ויוצאת בוואלס שמח על המסלול,
ומאז הם חיים כעושר, באושר ובבושר מלא.

מי שצריך לחטוף – יחטוף!

היום נעשה דבר מאוד לא בסדר –
שנכנסו ללבנון ועשו שמח. אני לא יודע למה נכנסו ולמה
הרגו אנשים. אני כמו הרבה אנשים בעולם מרגיש שזה היה ממש
סתם – למה להרוג אנשים. זה בליכך קל לשבת אייטש במשרד
בתוך כורסא רכה ועם עפרון לצייר איפה להתקיף ואיפה להרוג. זו
עבודה נקיה, אולי אפילו משעשעת. אבל ברגע שנפרוט כל קו לאם
שכולה, לכל אשה אלמנה, זה הופך מכותרת שמנה בעיהון לאות-
קלון נוסף לעמנו.

למה צריכים להיות פיסחים, חיגרים, עיוורים ונכים. למה צריך
להתקשט בכליכך הרבה שיש. מי צריך את זה? אם מישוהו חושב
שבכך יביא את השקט לעולם או אם מישוהו חושב שיצליח להחזיק
את המדינה במחשבה – הבטחון מעורער ואפשר לדפוק את
הפועלים – הוא טועה – אנשים לא טיפשים עד כדיכך.
יקח זמן עד שיתפסו, אבל אז מי שצריך לחטוף – יחטוף.

ניסינו לראות משהו

אחד הרברים שלא אשכח כל החיים הקצרים שלי:
נסענו כליווי למוכילים של תותחנים לראסיסודר בלילה דרך
מעבר המיתלה, צומת המיתלה, הקוברות, המזח – מקומות
ידועים לשימצה. נשמוחיהם של הרבה הרבה אנשים מרחפים
בדרכים ובמעוזים אלה. בדרך לראסיסודר הפגיוז, אבל, אף אחד
לא נפגע. בחזרה מראסיסודר נסענו בסוף השיירה כשמאחורינו
משאית דודג' קטנה, בסיבוב המפורסם של המזח נרדם אחד
הנהגים והם כנראה נכנסו באחת מהמשאיות הרבות הפגועות

• מכונית ענק המסיעות תוחחים, סנקים וכיוצא בזה.

מההפגזה המדוייקת של המצרים. הדודג' לא הגיע וחיברנו אותו
בכבלים לטנק והתחלנו לנסוע.

הצוות היה גדי, המטי"ק שלי היה אז מרמת-חן, טל מוטי — הנהג
שלי מאורים, וידידיה יורם — התותחן — "חרפ" בתא התותחן.
הטען-קשר, אני, עמדותי בתא הטען הקשר וגדי עמד בחא המפקד.
עברנו את הכפר ההרוס א'ש'אט, עברנו את בית-החרושת לסיד
ההרוס, והגיענו לסיכוכ שם היה גשר קטן והמצרים "הרימו" אותו
ואנחנו חיקנו אותו. איך שאנחנו מגיעים לקטע שבו היה הגשר הזה
מצד הטנק, מצד שמאל, התחילה בכת-אחת אש צרורות ובווקות.
זו הפעם הראשונה, ואני מקווה, האחרונה בחיי, שאני רואה כדור
עף אלי ממרחק של 2 מטר. מול שהמצרים היו צלפים גרועים כל-
כך. אני כמו רובוט נבנסתי פנימה והתחלתי להרכיץ במקלע את
כל הכדורים שהיו לי בארגז. גדי התחיל לצווח בקשר-חוץ!
"התקיפו אותי! רמי תירה! רמי תירה!"

אנחנו במקום לנסוע עליהם, לדרוס אותם, המשכנו בכביש ישר
בגלל הדודג' שהיה קשור מאחורה ובתוכו שני הנהגים. אחרי
שהתרחקנו קצת עצרנו וניגשנו לדודג' לראות מה קרה. אני ניגש
לדלת לפתוח אותה ולא יכולתי, לא רציתי לראות את מה שנשאר
מהם — גדי פותח וריק, אין אף אחד שם — ניתקתי את הכבלים
והשארנו את הדודג' כדי לרדוף, פתאום שומעים צעדים רצים
צועקים "מי זה" — אף אחד לא עונה. "מי זה?" — אף אחד לא
עונה. בסוף כמוכן הגיעו הנהגים. "מה קרה?" איך שהתחילו
לירות השכנו הפגזה, קפצנו לתעלה. כאשר ראינו שישה אנשים
חובשי כובעי-פלדה יורים על הטנק, הכננו שזה היה מארב.
אז החלה הפגזה שלהם. ירינו קצת. היתה התרגשות בפלוגה.
המ"פ שלי — שרמן, שהיה מי-המוזח בומנו — כשנחרגו שבעה
טנקיסטים, קולו רעד. ניסינו לראות משהו. לא ראינו. חורנו
לחניון-לילה.

למחרת, בבוקר השכם חורנו וראינו בו דוד אחד יושב בשרה-

מוקשים מנפנף אלינו כשכל מכנסיו אדומים מדם. על זה ועל מה שהרגשתי בקשר למה שעשיתי כמו מכונה, אולי כשיגיע תאריך אחר.

”עד עצם היום הזה”

”רמי, זה תלוי רק בכך אם תעוף השנה או תצליח” — דברי פישלון Junior אני מקווה שהוא צורק, אבל העיניים מרחפות על האותיות, שום אות לא נכנסת לראש, הראש נמצא אי־שם כאחד המסעות הארוכים שלו לעולם הרמיון, עולם המישאלות, עולם העתיד שאני יוצר לעצמי בחלומי.

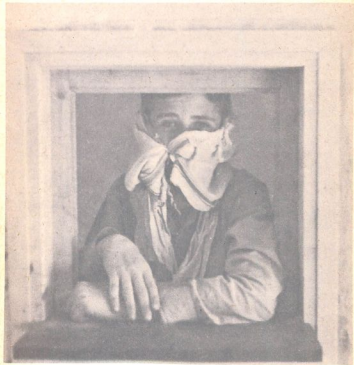
זה לא מתאים לתקופה ולא מתאים לארס מן היישוב, במיוחד יישוב כמו ת”א והסביבה להיות נער בעל עיניים חולמות וראש כעננים. אפילו באגדות המספרות על נערים כאלה לא מפרטים את הסוף, אלא סותמים במעורפל “ומאו הם חיים באושר עד עצם היום הזה”; המלה “עצם” למשל, לא רומזת על אושרו של הגיבור, אלא להיפך. ואולי באמת הם לא חיו באושר והמחבר כתב זאת רק שיקנו את הספרים שלו. אז, אם אתה רוצה להצליח או לפחות להישאר באוניברסיטה עוד שנה, תפסיק לחלום חמורי, תפסיק לחשוב על שטויות, תתחיל ללמוד.

מה זה המשהו הזה?

סליחה, זו פופולריות וזלה לעשות בועות סבון בהפסקה, אפילו בראשי לא עלה כזה רעיון, אולי תהיי קצת עצובה שאת לא יושבת לידו?

בבקשה אנא!

סה”כ מי שאשם בכל העניין הזה היה פנחס. — ישבנו יום אחר באחת השורות הראשונות באולם 14, מאחורינו ישבה נערה מכושרת, חומה, מגומשת, ועישנה את הסיגריה

הרביעית עוד לפני תחילת השיעור. אז פנחסי אומר לי, "שמע, היא לא כלי־כך גרועה כמו שהיא נראית. תרחץ אותה טוב, תלביש אותה טוב והיא תהיה בסדר גמור". אז אני אומר לו: "שמע, היא מסריחה כמו בית־חרושת לסיגריות, ובכלל, יש לה צורה..." משום מה, לא כמו תמיד, שיניתי את דעתי כבר מאה אלף פעם על הנערה, פעם היא ק... ק... ופעם שניה לעומת זאת היא ק... ק... ואולי באמת מי שפעם אחת הוא ק... ופעם אחת הוא ק... זה אני. כעת אני בטוח שהיא רמות שלילית גם בדיעותיה — קפיטליסטית. מבולבלת. מבחינת הצורה — יש הרבה דברים נגדה. מבחינת ההתנהגות: לא רציונלית. לא מובנת, חסרת משמעת עצמית לחלוטין. חסרת כושר החלטה. או מה יש בה בכל זאת. מה זה המשהו הזה?
אין מה להגיד. השמיעה — הרגשתי.

קצת עצובים

בזמן האחרון הייתי מנותק קצת מהסכיבה, שבה חונכתי כלי־כל טוב. היום בערב עשיתי את הכתוב: סובו בני־ברק והקיפוח. סבתי אותה והיקפתי אותה שוב ושוב ונוכחתי לדעת בעוכרי ליד כביש גהה מרמת־עמידר ועד גבעת־שמואל שהחיים השתנו במקצת — אין אנשים — אוכלוסיית העולם נעלמה ובמקומה השתלטו יצורים בעלי ארבעה גלגלים על העולם — ברור לי למה הם השתלטו — הם גדולים יותר, חזקים יותר, מסריחים יותר, יש להם עיניים טובות יותר, והעיקר הרבה יותר מהירים מאותם יצורים שהיו לפניהם שליטי העולם. וכשעברתי ליד הכביש ואני שר איזה שיר ונושם לתוכי את האוויר הצח של כביש גהה ראיתי שיש כל מיני מנוונים שמסתכלים עלי. בכל יצור "מגולגל" כזה ישבו מ'ו עד הרבה יצורים שדמו לי קצת, אבל היה לפניהם זכוכית והם נראו קצת עצובים. והסתכלו עלי כעל מוצג מוזיאוני.

מי הם ה"כולנו"

שלום!

היום החלטתי לא לצלצל לאף אחד. כמוכן שאינני כועס על איש, אבל החלטתי שהיום צריך ללמוד — בחינה בביובימיה מס' 2. כולם בטח לומדים עכשיו, ביחוד נועה. יום שישי בערב, כמו כל יום אחר, זה הזמן שלה ללמוד. מוכן, שצילצלתי להורים לשאול מה נשמע וסגרתי. מה שלא טוב זה שפיתחתי אלרגיה חמורה נגד ביובימיה, אני לא מסוגל לקלוט את הוועה הזאת, גם אם אני יודע שאני חייב.

התפתחות פוליטית חמורה — עירית מוסינון הגישה מועמדות להיבחר לאגודה וזה טוב — ריעותיה ויושרה הם טובים למדי. מפריע לי שהיא הוצעה עליידי מישהו שמגדיר את עצמו — אנחנו כולנו נגד גח"ל. מעניין מי הם ה"כולנו" האלה, ביחוד שעירית פורשת משי"ח ושי"ח מתקשר הרבה יותר למצפן מאשר לגח"ל ואני מאוד לא רוצה להיות נשלט עליידי ערבים כמו באוניברסיטת חיפה. אני מאוד אוהב ערבים, אבל על הרקע הטבעי שלהם בווארי או ככפר או בירושלים העתיקה, לא כיו"ר של משהו.

המ"פ

פגשתי את יגאל אבירי, המ"פ הכי טוב, הכי שמן שהיה לי. הוא לא היה הכי נמוך, היה יותר נמוך: עמוס נפוליאון. הופתעתי לראות אותו בשטח האוניברסיטה, וזה שימח אותי מאוד, אמרתי לו מה אני חושב על זה שדרו זרק אותו וסיפרתי לו מה שחלמתי, אחר-כך מה אני עושה לדרו בגלל זה שהוא זרק אותו, איך נתתי לדרו בגלל זה שתי סטירות ואחר-כך אגרוף ועוד סטירה וכן הלאה. איך שגמרתי להתלהב ואולי קצת לפני שגמרתי אומר לי אבירי: "תפסיק להנטרש, מה אתה עושה עכשיו בשביל לחיות". "בוכה" עניתי ונסעתי.

אני כמובן לא זוכר את כל הכלבים שהיו לי, כמו שאני לא זוכר את כל האנשים שהיכרתי. אבל יש כמה כלבים מלבד REX שהיו לי ירידים טובים, לא מאכזבים עד שנפרדנו או עד שנפטרנו. אני בטוח שאי־אפשר להשוות ארם לכלב ולא מכיוון שזו מחמאה או עלבון גדול מדי לאחד מהם. הם פשוט כל־כך שונים. הכלב יכול להעניק בקלות ירדות. הארם קשה לו להיפרד מחלק זעום של עצמו, ולתיתו לאחר. בדרך־כלל אותם הירידים הטובים שקשרנו איתם "קשרי־דם" נעלמים פתאום מחיינו, ואם נפגשים פעם ברחוב או בבית אין על מה לדבר, ישנה ריקנות. אותן צרות או שמחות שקשרו אותנו פעם, שוב לא קיימות. שברו את הכלבים ולא משחקים — ואין מה לקטר על זה — כך זה צריך להיות. הירידות נוצרת בצורה מלאכותית ונעלמת כשהתנאים משתנים. אצל כלב זה לא קיים — אין תנאים שיוצרים ירדות, אין פרס שיוצר ירדות, אלא הקשר בין הכלב לארם נוצר ונשאר בלי שום סיבה מלבד הבנה. אחד הכלבים שהיה כאח לי היה אויסקין שקיבלתי אותו מפיצי־כאחד הכלבים שתפקידם להגן על המטעים מפני צבאים. הוא הביא אותו מצער בעלי־חיים, ומיד כשראיתיו ידעתי שנהיה חברים. היו לו רגליים קצרות, אוזניים קצרות פרצופו עגול וגוף שמן, גם העיניים היו עגולות. היה לו מבט של אדם פיקח והיה אולי הכלב הנאמן לי ביותר, בלי שאמרתיו לו, בלי שפקדתי או ביקשתי הוא קבע לעצמו במקום מירבץ את דלת־הכניסה. משם הוא לא זז, לא ביום ולא כלילה, ואוי לאיש שהיה מנסה להתקרב לדלת. אני זוכר שפעם אחת קשרנו אותו בגבעת־יערים (מושב של יהודים יוצאי תימן), ואחרי שחזרנו לשם אחרי שבוע סיפר לנו האיש שאויסקין נעלם, איך שהיגענו לשטח פתאום אני שומע אותו, הוא כא מיד בריצה למורדות הגבעה שם עמד הגיפ, קפץ על פני עלי־אף השרשרת הכבדה שבה היה קשור, ואני בטוח שתאמינו לי — בכיתי.

בְּרִיאַת הָעוֹלָם

זוה קְרָה לִפְנֵי הַרְבֵּה שָׁנִים
זוה קְרָה עוֹד לִפְנֵי שְׁנֹלְדוֹ הַזִּקְנִים
אִז הָיָה חַי טַפּוּס בְּשֵׁם אֱלֹהִים
וְהוּא רָצָה עִיר בְּשֵׁם עוֹלָם לְהַקִּים
זוה לֹא לָקַח לוֹ שָׁנִים וְלֹא חֲרָשִׁים
זוה לָקַח רַק שִׁבְעָה יָמִים רַק שִׁבְעָה יָמִים
וּבְעִיר כְּמוֹ בְּכָל עִיר
הוּא הַתְּקִין חֲשֵׁמֶל לְהַאִיר
הוּא שָׁמַל עֲצִים וְשִׁיחִים
נִכְסָה שְׂדוֹת צְהָרִים בְּדָשָׁאִים
וְאַחַר שִׁבְנָה גַם גַּם בְּרָכָה
רָאָה בְּכָל טַעֲשִׁיּוֹ רַק טוֹבָה וּבְרָכָה
אִז רָצָה לְעַצְמוֹ אֶת הַחַיִּים לְהַנְעִים
וְהַחַלִּיט לְבְרָא יְצוּרִים שְׁנֹעִים
הוּא בְּרָא גַם פִּילִים גַּם סוּסִים גַּם פָּרִים
וּגְיָרָפוֹת גְּבוּהוֹת בְּהָרִים
וּבְסוּף גַּם יָצַר יְצוּר כֹּה קָטָן כֹּה עָלוּב
שֶׁעַל בָּלֵם הוּא שְׂנוּא וְעַל אִשְׁתּוֹ הוּא אֶהוּב
וְגַם שֵׁם מִצְחִיק לוֹ גִּסְן — אָדָם
וְאַחַר כֵּן עָלָה לַסִּפָּה וְנָרְדָם.

אחרי שהלכתי לצבא וביתהספר עבר מבר־גיורא לבית־ג'אלה, גם אוסישקין עבר איתם, ומשום־מה הפך לכלב של כולם, אבל כשהייתי בא לביקור תמיד היה זוכר אותי, קופץ עלי, מנשק את פני ולא עוזב אותי לרגע, עד היום אני זוכר את הוויכוחים שלי עם אפרת למי יש זכות רבה יותר לשבת בחדר־האוכל, לה או לאוסישקין. וברור לצדו של מי עמרתי, למרות שהיא היתה כהחלט יפה ממנו בהרבה.

דבר אחר שהרגיז אותי פעם היה, שאמוץ זהבי בא לבית־ג'אלה ומשום־מה עשו שם מסיבה וכתבו על אוסישקין (משום מה שונה שמו לג'ינג'י), שהוא שייך לבית־ג'אלה. רציתי להרוג את אמוץ על התעללות זו, הלוואי ויכתבו עליו פעם ב Lord — דוד זה שייך לאוניברסיטת ת"א. סופו של אוסישקין היה טראגי — רמי, שעד אז היה בחור טוב, רצה לעשות שולם בין אוסישקין ובין כלב שחור שנמצא שם קשור בכניסה — הכלב השחור היה ממש משוגע. אוסישקין, על־אף זעירותו נלחם כארי (אני מתאר לעצמי) אך הפסיד. נפגע ומת.

אינני מעוניין בידרות עם אף אחד שלא מעוניין בידרות איתי
במיוחד. **רק זה ?**

מעולם לא ניסיתי ולא הייתי מעוניין להיאבק עם אף אחד על לבה או חסדיה של מישהי, למרות כיכודי את עולם הכלבים אני חושב שהתמונה של להקת זכרים מיוחמים רצה אחרי נקבה מתאימה יותר לכלבים מאשר לבני־אדם — בכל אופן לא לי. מעולם לא הורדתי אפילו פסיק מעצמי רק כדי לזכות בחסדיה של מישהי, פשוט אני לא מאמין שהמלה "חסדיה" היא הנכונה במקרה זה פשוט מנסיון ידוע לי שהנערה נהנית לא פחות ממנו, לפעמים יותר. איתי לא משחקים, ואף אחד לא יעשה ממני צחוק, מלכדי.

לא מאמין שהכל רק עטיפת צלופן לרבר אחר. אני בהחלט רואה במין דבר יפה — אבל אך רק חיכוך רקמות לשמו — כדי להפעיל תאי עצב מסויימים — רק זה — לא, תודה.

הכלב כושי

יְכוּשֵׁי קְרָאוּ לְכָלֵב אַחַר שֶׁהָיָה לִי בְּאוֹתוֹ זְמַן. הוּא הָיָה כָּלֵב שְׁחֹרֵר. מִיִּן שְׁחֹרֵר כּוֹה שְׁמִבְרִיק בְּשֵׁמֶשׁ וְצוֹרְתוֹ הִיָּתָה כְּצוֹרֵת כְּלָב־רֹעִים גֵּרְמָנִי. אֲנִי וְאִיתֵן לְקַחְנוּ אוֹתוֹ פֶּעַם בִּ"הַשְּׂאֵלָה" מִגִּבְעַת יַעֲרִים וּמֵאֵי הוּא נִשְׂאָר אֲצֵלִי, לֹא הִיָּתִי מְעוֹנִיִן לְשַׁחֲרֵר אוֹתוֹ. הוּא הָיָה יֶפֶה מְדִי וְגִדּוֹל מְדִי וְזֶה קֶרֶץ לְכָל מִינֵי בְּנֵי־בְלִי־שֵׁם שֶׁהָיוּ מוֹפִיעִים מִפֶּעַם לִפְעַם כְּכַפֵּר. בְּכָל זֹאת, כּוּשֵׁי בְּעֵצְמוֹ יָדַע אֵיךְ לְהִתְחַמֵּק מֵהַשְּׂרָשֶׁרֶת. הָיָה יוֹצֵא לְטִיּוֹל בְּסִכִּיבָה וְחֹזֵר בְּלִילָה תוֹךְ יְלָלוֹת לְבַקֵּשׁ אוֹכֵל. עַל־אֵף בְּרִיחוֹתָיו הוּא הָיָה כָּלֵב נֶאֱמָן. קִיבַלְתִּי אוֹתוֹ צַעִיר מְאוֹד. הוּא סָבַל מִפְּגָמִים בְּנִשְׁיָמָה, מִיִּן אֶסְתֵּמָה כְּלִבִּית. יוֹכֵל לְהִיָּוֵת שׂוֹאֵת הַסִּיבָה לְהִתְקַפּוֹת שֶׁהָיָה מְקַבֵּל אַחֲרָי שֶׁעֲבָרוּ לְכִית־גֵּ'אֵלָה; לְכֵן הוֹרִידוֹ אוֹתוֹ לְמִטָּה — לֹא יָדוּעַ לִי לֵאמֹר, וּמֵאַזָּנָה נִעְלַמְנוּ עֵינֵינוּ. שְׂאֵלְתִי עָלָיו קֶצֶת בְּאִיזוֹר. אֲבָל אֵף אַחַר לֹא שָׁמַע עָלָיו. חֲבַל.

מי צריך את זה

יוֹם שִׁישֵׁי הָאֵרֹר הִ"ץ בְּמָרֵס 1973, מְעוֹלָם לֹא הִרְגַּשְׁתִּי — אֲנִי חוֹשֵׁב — הִרְגַּשְׁתִּי יוֹתֵר מְכִיכָה, מְכִישָׁה, לֹא נְעִימָה. בְּקָלוֹת יוֹכַלְתִּי לְחַסֵּל אֶת הַבְּרִנֵּשׁ הַזֶּה שֶׁהֵלֵךְ עִם נֹנֶה מְחוֹבֵק בְּמִרְכּוֹ הָאוֹנִיבְרִסִּיטָה. טוֹב שֶׁנִּשְׂאָר לִי קֶצֶת שְׂכָל יִשְׂרָאֵל וְהַחֲלָטִי פְּשׁוּט לְקָרוֹעַ אוֹתָהּ מֵהָרֵאשׁ שְׁלִי. אִירִית טַעֲנָה שְׁנוּעָה עֲשֵׂתָה זֹאת כְּדִי לְהַרְגִּיז אוֹתִי. אֲנִי נִסִּיתִי לְבַנּוֹת לְעֵצְמִי הַסְּכָרִים כְּאִילוֹ הָיָה הוֹרֶסֶת אוֹתִי בְּדִיוֹק כְּמוֹ שֶׁהָיָה הוֹרֶסֶת עֲצָמָה. תִּיאוֹרִיָה יֶפֶה. אֲבָל הִרְגַּשְׁתִּי שֶׁהָיָה פְּשׁוּט לֹא מִתִּיחַסֵּת אֵלָי. אֲנִי פְּשׁוּט לֹא קִיִּים בְּשִׁבִילָה. זֶה כּוֹאֵב. לֹא נְעִים. אֲבָל זוֹ עוֹבְדָה. מִצַּד שְׁנֵי יָשׁ לִי הִרְגַּשְׁתִּי מְשׁוֹנָה שְׁלִפְעָמִים גַּם לֹה לֹא נְעִים, אוֹ שֶׁמִּשְׁהוּ מְקַרֵּר בְּתוֹכָהּ, כְּשֶׁהָיָה

עוברת על פני ואני מתעלם ממנה. אני מתעלם ממנה, לא מכיוון שאני כועס עליה. או משום שזה אחר הטריקים החרשים לצוד בחורה. אלא פשוט לא ליקקתי רבש מזה שהיכרתי אותה. ואני בטוח שלא אמשך ללקק רבש. להיות אחד מחוג מעריציה, מי צריך את זה. לא אני. אני לא צריך את זה. שלום.

שמע רמי אתה נפּל!

רדיפת הנחיות, העצלנות ו"תכונות טובות" אחרות מתוות יפה את הדרך בה אלך כל ימי. בוחן ראשון בביזכימיה — כישלון. בוחן שני בביזכימיה — כישלון. מבחן בביזכימיה מועד א' — מה יהיה איתך. מה יהיה איתך. אלוהים גדול וחזק ואתה יושב בכור שומן, ובו לכל, במדיניות נפלאה של בת-יענה, כלי לנסות להפעיל אפילו תא-מוח מיותר אחד. רק ליהנות מהחיים, להירקב לאט לאט. להתנוון. שום דבר שוב לא פועל רק האיזור של ההנאה-החזירית, וגם זה כבר דפוק. למה לא ללמוד, לקרוא, לחזור על מה שקראת, להבין, במקום לעשות זאת בקיץ. הקיץ צריך להיות לטוילים, לאהבה, ואצלך הוא יהיה ללימודי ביזכימיה, גנטיקה ודומים להם. למה אתה צריך את זה. אני אומר לעצמי את זה עשרות פעמים ביום. אבל זה לא נכנס לסדק הצר שבין הקודקוד ובסיס הראש וחבל, זה נעים מאוד לקטר אבל משהו טוב חוץ מזה — יא חרה! שמע, רמי, אתה נפּל!

תחי הביזכימיה

ביזכימיה זה אחד הדברים החשובים ביותר בעולם. זה הבסיס להכל. זה סוד החיים והמוות. יותר חשוב מהנשיא קצ'לסקי, יותר חשוב מהפשיטה ללבנון, ויותר חשוב מההתנקשות בחיי הנוסעים בקפריסין. המעגל הכי עגול והכי יפה בעולם זה מעגל Calvin הכל מסתובב סביבו. אנחנו אפסים לעומת המוליקולות הקטנטנטות, המרכיבות אותנו. הכל מוסבר עליידי הביזכימיה. זה

סוד החיים ובסוף כולם מגיעים לביוכימיה או לפילוסופיה. אני חושב שיותר טוב להגיע לפילוסופיה, שם לא צריך לדעת שום מעגלים, ואם אתה דווקא רוצה מעגל אתה יוצר אותה לעצמך ואף אחד לא אומר לך זה לא ראית וזה לא מדדת. גם הסיכוי לקבל פרס נובל קטן יותר. ובכלל, החיים יפים יותר עם ביוכימיה ועם ציין סביר בביוכימיה. מי אנחנו הקטנים והמושגנים, שנילחם נגד הגורל הנפלא האומר לנו זאת. תחי הביוכימיה הנפלאה מכולם.

האם לכתוב

פעם — כלומר עד עכשיו, כתבתי את מה שכתבתי לעצמי, אבל גם לאנשים אחרים, שיקראו שיבינו את ההתנהגות גם אם הם לא מבינים כלל למה כתבתי ולא מסכימים עם מה שכתבתי. נודה על האמת, כתבתי הרבה דברים, אם לא את הכל, כדי לשעשע אותה. אני לא יודע. בכל אופן, גם עכשיו אני עדיין מרגיש משהו אליה, זה לא חזק, זה לא שנאה. לא אהבה. מעניין איך שני הרברים האלה הולכים ביחד. כמה זה ברור לאדם, מה זה שנאה של משהו וכמה חסרת־משמעות או רבת־משמעות עד כדי חוסר הבנה או ידיעה של אהבה. גם עכשיו אני שואל עצמי האם אני יודע מה זו אהבה, ומה הם כל רעידות הלב האלה שקורות אצלי כל־כך הרבה פעמים. שתי דרכים פתוחות לפני, לכתוב לכולם או רק לעצמי; אבל אולי אוכל לכתוב לי לעצמי ובכל זאת זה יהיה קריא לכולם — וכולם זה אנשים שיקראו לא כדי לחרור ולחשוף אותי לשם השעשוע שבדבר, אלא מתוך רצון אולי להיות קרובים אלי, להכיר אותי טוב יותר, כדי שיוכלו להתקרב אלי יותר ואני אליהם. קראתי קצת את הרברים שכתבתי עד כאן. חלק סביל, חלק פעיל. וחלק אפשר למחוק בשקט, ביחוד הרכילות המכוערת. אבל סך־הכל אין צורך למחוק, אין צורך לבכות, כך הייתי באותו רגע. זה אני בתאריך זה וזה וזהו.

כמה דברים שאני בעצם לא יכול...

השאלה היא האם אני יכול להשתנות והאם אני רוצה להשתנות. מה שברור שאף אחד, וביחוד לא אני, לא נתן לי עדיין את החותמת הסופית, ואני לא כל־כך בטוח אם אני שש לתת לעצמי את החותמת של שמאל ימין יהודי קוסמופוליט או השד יודע מה. יש כמה דברים שאני בעצם לא יכול להתכחש להם כמו הטבע, החיות. מעמד הפועלים. פולניה. יהודי. אוהב ושוב יהודי — אופי — ועוד ועוד אבל להכניס את זה למסגרת של מה אוהב. מה פחות אוהב. אני חושב שלא רק אני לא רוצה. אני פשוט לא מסוגל. לרונמא, בטיול למלחות מערבית לאל־עריש אני רבתי בקנאות כמעט רתית עם אבי ולד על זכותו להתיישב בא"י. על זכותו לנשל ערבים, על זכותו לכתוב — צפון סיני — ישראל. כמו שכתב יואב ויזל בספרו — צמחים ומלח, בקיצור, דברים שלרעתי יש טענות חותכות לכאן ולכאן ונתתי דברים חדים ונכונים מבחינה עובדתית לטובת הערבים. התגובה הסימפטית של אבי ולד הייתה אידיוט — באמת?

סיפוק

אבא של מיכאל מת בחג, למעשה כבר ידעו שימות כשלקחו אותו לבית־חולים והפטירו — בשביל מה לוקחים בן־אדם לבית־חולים? שיסבול עוד קצת?! לפני שלקחו אותו לבית־חולים הוא היה למעשה כבר מת, הלב אמנם עוד פעל, ואולי גם הקיבה והכליות, אבל חוץ מזה לא ניכר בו שמץ של חיים. הוא היה עומד שעות בחלון, מסתכל־לא־מסתכל עליך, לפעמים פיו היה פעור, לפעמים מהורק, בלי שיניים, ואתה עובר לידו, אומר לו שלום, והוא במבטו הוגוני מסתכל עליך. בסוף הפסקתי להגיד לו שלום, חשבתי שזה מיותר, ואולי, חשבתי שהוא כועס עלי. ופעם אחת, כשחשבתי שאף אחד אינו רואה והוא עמד כך בחלון, והסתכלתי שמאלה ימינה, ראיתי שהשטח פנוי ואו הוצאתי לו לשון. הוא לא

הגיב, כרגיל, אבל אני משום־מה הרגשתי איוה סיפוק בתוכי,
שמגיע לו. עכשיו הוא בטוח מת.

- נקודה שחורה לכל האוהבים אותי
אך למעשה הם צוחקים לי.
- נקודה שחורה לכל האוהבים אותי
אך באהבתם הם חונקים.
- נקודה שחורה לכל השונאים אותי
ולא אומרים לי את זה בפרצוף.
- נקודה שחורה לכל אותם הרואים
כי כזה מצחיק ובגלל זה הם עוד
מדברים איתי.
- נקודה שחורה לכל החושבים אותי
ליותר מאשר אני והחושבים אותי
לפחות מאשר אני.
- נקודה שחורה לכל הרוצים להכניס
אותי לפסים, אבל כאלה פסים שהם
אוהבים ולא אני.
- והעיקר העיקר, שפע של נקודות
שחורות לי בחושבי בטפשותי או
בתוך לבי שבכלל מישוהו מתייחס אלי
לטוב או לרע. מבקר כלי־כך בתוכי
אנשים אחרים ביחסם אלי ומבקר
את עצמי עם הזמן רגשי אשמה
שהוענקו לי עליידי הורי מחנכי ואני
כל הזמן צריך לשטוף אותם מעצמי.

למה נשארתי ילד?

חושבני שהתחליף החל עוד בהיותי תלמיד בבית-הספר העממי. תמיד הייתי הקטן ביותר, הדק ביותר, הילד הטוב ביותר, והילד החלש ביותר מכולם. כאילו פיגרתו מבחינות רבות אחרי חברי ללימודים, וביחוד בחתירה לתוך וזהמת העולם וכל הכלול בה. השטח היחיד שלא פיגרתו בו היו הלימודים, אבל זה רק הוסיף לתרמית "הילד הטוב" שבצילה נחתי בשלווה ובאושר. כשהיגנתי לביה"ס התיכון המשכתי להיות הכל חוץ מתלמיד טוב ואז התחילה גם להופיע דמות הליצן שבי שנמשכה דרך האוניברסיטה עד היום הזה.

לפעמים הרמות הזאת היא לי לרועץ, אבל בדרך-כלל אנשים אוהבים את דמות-הליצן המשתעשעת בין רגליהם בלי לנשוך רק ללקק לפעמים. ואני נהנה מפירורי תשומת-הלב שזורקים לי או שנושרים להם לא בכוונה, הפעם היחידה שהרגשתי מבוגר, חזק וגבר במלוא מובן המלה. מהפעם היחידה הוּו ברחתי, כי טוב לי להיות ילד. האמנם?

צריך להפסיק!

להיות עצלן ולפשפש בתוכי, לאהוב את זהבה ואת נועה, לשמוע כל-כך הרבה רדיו וטלוויזיה, לקרוא עיתונים, לזלול בלימודים. לא להגיש דרישות. לרחות את עשיית השיעורים מהיום למחר וממחר לאף פעם. לקבל כל ירידה כדבר מובן מאליו שמגיע לי בגלל שהייתי רע. אז לא צריך להיות רע, ולהפסיק להתאמץ כל-כך למצוא חן בעיני כולם. אין חברים, אין אמונה. להפסיק להיות חכם כל-כך ובכלל להיות כל-כך, ולזלול פחות, ולחשוב כל כך, ומה שצריך במיוחד זה ללמוד וללמוד וללמוד. לצבור ידע שיעזור לי אחר-כך. וגם קצת קורס, כמו עכשיו. ומספיק עם ייסורי המצפון, די!!!

במושבה יש ארבעה מיני בע"ח
(1) חרף מצוי — *Crocidura russula*

2) חרף לבן השיניים *Crucidura leucodon*

3) בר־אוגר *Cricetelus migratorius*

4) נברן־השרה *Microtus guentheri*

כשרוב המושבה זה החרף המצוי — היום, למשל, היו שתי לידות במזל־טוב.

אופנה

התחנה של אייבי — התחילה לפעול — באמת תחנה טובה מאוד — הרבה שירים חדשים. קצב. עובדים במהירות אחד אחרי השני, ולא מרגישים, שעות רקות, כלום. ממש נהדר. בינתיים אני שומע את ממני מני, ומתחת לחלון מתלחשת השכנה הצעירה, המתבגרת, עם החבר שלה. ממפיס סלים ברדיו, ברגע כזה צריך להסתכל בירח כדי שיהיה קצת רומנטי, אבל לא בא. הרסו לי את הרומנטיקה. בצחוק היסטרי של וילזול, שמסמל את היחס של כולם לכל דבר שהוא לא כדאי ב־100% — אסור להתגרש. אסור לקרוא ספר שהוא לא באופנה. אסור לקרוא ספר מדע מלפני 80 שנה. אסור להסתכל בשמיים. בירח. כוכבים. אסור להשתפך. אסור לכתוב שיר לנערה, אסור אסור אסור.

זה מה שנקרא כעת מחירנות — מותר הכל אבל שזה יהיה צמוד בדיוק לצו האופנה, לצו האנשים שמוכרים את המוצר, את הפרסומת, תהיה משונה כמה שאתה רוצה. אבל בדיוק איך שאומרים לך מותק, אני מת עליך.

מתחילים מחדש

ולמה מתחילים מחדש? אולי בגלל זה שכל מי שמדברים אליו ברצינות או בצחוק מקבל את הדברים במנוד־ראש. אולי בגלל זה שחזרה תקופת הבחינות ובמקום ללמוד כותבים, אולי משום שנועה לא בבית אלא אצל קלוד וזה כואב. ואולי בגלל זה שמזמן

לא כתבנו — וחורנו מהמילואים וראינו את עצמנו קצת יותר טוב, שאנחנו לא בלי־כך צמחוניים ולא בלי־כך למען השאר, ואנחנו לא בלי־כך עמידים, אלא סתם בני־אדם עם המון המון מינוסים שחשבנו שאין לנו אותם ופתאום רואים שיש לנו אותם, ועוד איך, בעוד מינוסים אחרים שבהם בלי־כך התגאינו אינם אצלנו כלל, ודחילק אולי תתחיל לדבר בלשון יחיד ולא בלשון רבים הרי אתה לא מלך.

התברר לי פתאום, ואולי זה היה רבר ידוע לי מזמן אבל ניסיתי להסתירו, שאני מאוד מאוד אוהב את עצמי, דואג לעצמי והרבה הרבה פחות דואג לשאר. ומה שיותר גרוע, וזה גם הרבר שהורס אותי, זה שאני מלא ורחוס ברחמים עצמיים כמו בלון בנו רחוס וכל הזמן אני רק חושב כמה אני מסכן וכמה אני אומלל וכמה אני דפוק וכל הזמן אני מנסה לפצות עצמי במקום לקחת את עצמי בידיים, להתנהג כמו בן־אדם נורמלי או לא נורמלי, וזה כבר באמת לא משנה. לנסות לחשוב גם על אחרים, לא בצורה מצחיקה שבה עשית זאת עד עכשיו אלא באמת לחשוב בצורה היפה שאותה ראית הפעם במילואים כשכל איש־צוות דואג לחברו שתהיה לו שתיה, שיהיה לו אוכל, שיישן מספיק. וכאלה דברים ולא הענקת שרשראות לכל מיני בחורות ככה סתם, דבר שלא מוסיף ולא גורע בדרך־כלל.

ברן איש קטן

ברן — איש קטן. יש לו כל הסימנים של האיש הקטן. קודם־כל הגובה, הוא שואף בערך ל 160 ס"מ ושואף חזק מאוד. הוא מקנא באנשים גבוהים, כמו יגוש וקרן, וככה הוא עוד מבליט יותר את קטנותו ואולי הוא רוצה נורא להיות גבוה כמוהם. הוא מדבר בקול של סמכות, זה קול של איש קטן כמו נוח אפשטיין. קול מרשים שאומר "אני איש קטן אבל אני יכול לזיין אתכם יותר טוב מאשר איש גדול". והוא מסודר כזה עם הבגדים, ועומד זקוף־זקוף כדי

למצות יפה ייפה את כל ה־160 ס"מ שלו, ובחגורה יש לו קופסת פלסטיק שקופה קטנה ובפנים יש 2 גומיות לסתום את האזניים שלא ייהרסו, ולחזה הגברי צמודה המשקפת ואותה הוא מבליט ברוב חשיבות והוא אומר בקולו השולט "קום אתה" ומצביע באצבע הקטנה שלו, "אני מת עליך ברן, איש קטן".

חוכרות

בפעם הראשונה בחיים הקצרים שלי ראיתי חוכרות. הייתי מת לראות חוכרות אבל כבר התייאשתי מזה אחרי המון נסיונות־נפל, והנה אנחנו נוסעים למזבלה של צאלים למצוא סרטי פעולה של 0.3, פתאום מתרוממות כמה עופות שבחיים לא ראיתי ועל הקרקע עדיין רצות כמה מהן. אימצתי את זכרוני החלש ואמנם הצלחתי להיזכר כי אלה הן החוכרות שאותן כל־כך רציתי לראות. פעם אחרת בהסתערות פלוגה או מחלקה ראיתי פתאום צללית של אוו עפה לפני, זה היה די מפליא ובעיון במגדיר הבנתי שראיתי שוב חוכרות. זה עוף יפה, אין מה לרבר, זה עוף גדול כמו הודו כמעט, ויפה לראות כזה יצור גדול ויפה במדבר הצחיח שלנו.

זהבה

זהבה — היית גם כן, להבריל, נסיון חיזור מר אבל מעניין. זהבה היא נערה נאה לדעתי, פיקחית למדי אם לא מעבר לזה, חזרה לארץ לפני שנתיים מארה"ב, לשם ירדו הוריה. חסרונה בארץ כמשך השנים האלה ניכר בשפתה הילדותית במקצת. בחוסר־הידע בנושאים רבים וכתמימותה בנושאים שונים. אבל אל דאגה, נושא החיזורים והנער שאותו היא מחפשת — זה היא יודעת טוב מאוד וכמוכן לא אני האיש שיכול למלא את הדרישות האלה, כי זהבה היא בחורה רצינית, ואני פירחח ואולי משחק את הפירחח. מכיוון שזהבה היא בחורה חכמה, ואני אידיוט או משחק את האידיוט. מכיוון שזהבה צריכה גבר שיחויק אותה חזק

וקצר וישלוט בה ואני מחפש בחורה שתהיה שווה לי עד כמה שבחור ובחורה יכולים להיות שווים.
בוהבה התאהבתי לא בגלל הגוף היפה שלה. העיניים התמימות שלה, או המיבטא הזר שלה. אולי חשתי ואולי ניחשתי ניחוש מוצלח שהחבר שלה והיא נמרו או הפסיקו לזמן־מה את פעילותם הפוריה וחשכתי להיכנס לזירה. כמוכן שזה היה שיקול מוטעה מהסיבות שכתבתי ברף הקודם וזאת הבהירה לי הנערה בצורה חרה וחד־משמעית, אבל אני התעלמתי מהבעיה העיקרית שהיא בורחת ממני יותר מאשר מאש. העיקר, לבסוף תפסתי רצינות, קפצתי כמו איריוט לכיתה שלה ואחר שיחה קצרה הלכתי לראות את הפוסטרים של טולוז לוטרק — לבר, דיברתי שם קצת לעצמי, צחקתי בלי סיבה ואולי עם סיבה. בכל אופן הייתי במצב של עצוב אך מצחיק, לא נעים אך אלו החיים.

יא חרה

במילואים האחרונים היגעתי למסקנה שהעולם מתחלק למספר אנשים — אני מתכוון לעולם הגברים, כי נקבות לא היו שם: או זה כך: יש המפקד, יש מותק, יש יא־מודיון, יש יא־חרה. יש איריוט, יש דגנראט, יש יורם. יש רונן. ונרמה לי שזה הכל. אם שכחתי איזה־שהוא טיפוס, או יסלחו לי הקוראים הנכבדים. בקשר לנקבות יש גם כמה טיפוסות מיוחדות והן: מתרוממת, לא נותנת, פקקה, פעלוחה, חתיכה, חברה שלי, אשתי, אחת מהצר, זונה,

אז כפי שאתם רואים העולם הוא קטן מאוד, הטיפוסים בו הם קבועים מאוד ובדרך־כלל יודעים מה לצפות מכל אחר או אחת. אז, חביבי, למה אתה לא נוהג לפי החוקים?
יא'חרה

אבל יהיה רע־טוב לי

מבוכו זמנו לריק. מתעסק ברבדים חסרי־ערך, כמו הכתיבה הזו למשל. כמו שתיית תה, כמו עישון סיגריות. כמו טלוויזיה, רדיו, עיתון. כמו צמחונות, כמו אהבה, ומה יוצא מכל זה — כרעי תרנגולת. עיונים נמוכים־נמוכים ועתיד אפור. אני אוהב לבנות לעצמי חלומות־עתיד. אשליות, מפעל הפיס, זהבה, הכל נראה כל־כך בטוח וברור גם אם הסיכוי שזה יבוא הוא במקרה הטוב 1 ל־800,000 כלומר 99,999 מ־800,000 בטוח שזה לא יבוא. מה יהיה אז — לא נדע, אבל יהיה רע. כמעט בטוח שמה שיהיה יהיה ארוך לגמרי. זה לא טוב אבל זה יותר טוב מלא־כלום. ונקווה שזה לא יבוא מהר, טוב לי.

אני זלמן

אתמול עדיין שאלו אותי, למה אני הולך כמו זלמן? כי אני זלמן — אני הולך כמו זלמן וזה נכון — אני פולני מסריח שהולך לבוש כמו זלמן. חושב כמו זלמן יהודי. הכל לא מוצא חן בעיניו, כשכל העולם הולך בניינס אני הולך בחאקי, כשכל העולם הולך בחאקי אני מת בניינס. כשכולם אומרים להרוג ערבים אני אומר להשקות אותם, שיהיו הכל נגד, לא חשוב מי אומר מה ומתי העיקר שיהיה נגד ואז אני רב, לא חזק רק קצת דוקר ואז אתה רואה אנשים כועסים. אנשים כוערים ואז הם לא יפים. הם מקללים. הם תוקעים מבטים, הם כמעט מרכיצים אבל אז אני זלמן השפן לוקח רוורס מהר מוריד את החום קצת, והכל חוזר חזרה לתיקנו עד ההתחממות הבאה — יהיה טוב.

סרנתי לך סת'נות
סקונכי'ות שקפצאתי
סרנתי לך
לשפנזים שורקים לא רחוק
סרנתי לך סת'נות
סקונכי'ות נגנזים נאהבה

סרנתי לך
לשלי יוקד אליך בלילה
סרנתי אותם אסת אסת
קמו הנמים שעוקרים פה לאט לאט
רציתי לך אותה לאנד
אך ספרסק אליך רחוק מאד.

ילד קטן רוצה לעצור טרמפ

ילד קטן רוצה לעצור טרמפ — אף אחד לא עוצר לילד קטן —
ילד קטן לא חשוב בטח הוא נוסע לקולנוע או לגן החיות. מה יש
מה הוא ממחר, שיחכה לאוטובוס כמו כולם ויסע כמו בן־אדם.
אנחנו גדולים, לנו נתנו את ההגה בידיים, אנחנו יכולים לקבוע מי
צריך לנסוע בטרמפים ומי לא, זה לא חשוב שאולי הילד הזה צריך
להגיע לבית־החולים לבקר את אב־שלו או שהוא נוסע אמנם לנגן
החיות, אבל זה חשוב לנביו לפחות כמו הפגישה עם הפילגש של
נהג ה־ Fire bird שעבר זה הרגע. אחרי זה מתפלאים שלכולם
יש רגשי נחיתות — מה אפשר לעשות, מ פ ת ח י ס אותם אצל
הילדים, מאז שהתחילו לצאת לרחוב לא מגיעים למדרגה לא
מגיעים לירידה הדלת, לא מגיעים לחלון, לא מגיעים למצילה
באוטובוס לא עוצרים להם טרמפים, בקיצור, נָפֵל.

אני לא מקנא

יש אנשים שמקנאים ב — ויש אנשים שמקנאים ל — . אני לא
חושב שאני מקנא ב — : אני לא מקנא בקלוד שזכה בליבה של
נועה, לא מקנא בחבר של זוכה במחמדיה, לא מקנא בנחמן
פרקש שכל המדינה מחפשת אחריו חוץ מסו בנו, לא מקנא באורי
וזהר שכולם צוחקים ממנו והוא צועק על כולם, לא מקנא בשלמה
ארצי, צביקה פיק, אריק איינשטיין, יהורם גאון, גולדה מאיר, שכל
יום יש תמונה שלהם בעיתון. לא מקנא במאיר פעיל שורקו אותו
מהאוניברסיטה, לא מקנא במאיר הר־ציון שהרג יותר ערבים
ממני, לא מקנא אפילו בפקידי השומה המגיחים עם שחר לעבר
עברייני מס־הכנסה והופכים להם את הבית בחיוך מסויים. לא
מקנא אפילו במשה דיין שכולם מתים שגם להם תהיה עין אחת
וחתיכה אחת נוספת; בקיצור, אין מה לקנא. את כולם אתלה על
עמודי חשמל בבוא היום.

שוב זהבה

זהבה אמרה לי שהיא מאוד מאוד אומללה כי היא והחבר שלה לא אוהבים. רציתי להגיד לה שאני מוכן לנחם אותה כבר עכשיו על המקום אבל ידעתי שבמקום לנחם אותה אצטרך לנחם את עצמי על זה שהיא לא מרברת איתי יותר ולכן החלטתי לשתוק במקום להגיד את השטות התורנית שהיתה לי בשרוול. בהחלט התקרמות, רוחליה אמרה (היא ורוני הן היועצות שלי לגבי זהבה) שאני זקוק להמון המון טאקט אם אני רוצה לכבוש את ליבה של זהבה. "המון המון טאקט", אפילו לא מבין את המלה הזאת, ולכן מיד הבנתי שאין לי שום סיכוי. הילדה הזאת, מלבד חסרונותי הרבים, מתה על החבר שלה, בעל פני הסגפן הקפואים, ואני לצערי גמרתי כבר עם היריות וההריגות, כך שאני לא יכול לעזור לה למות.

ההצגה הגדולה

הפעם, כלומר היום, השתתפתי בהצגה הגדולה, לגמרי במקרה, בצופה. ישבתי וראיתי את כל הכיתה יוצאת החוצה מהבחינה — חוץ מגועה יקירתי, שהצליחה להתפרפר עוד לפני שחשבת שמישהו כבר סיים — אפילו היא. ראיתי את כל חיווריי הפנים יוצאים מהכיתות. קולם רועד, גופם כפוף, ידיהם רוערות, והם מדברים על דברים נסתרים מבינתי, רחוקים ממני. ניסיתי ליצור איתם מגע. לשאול מה נשמע. איך העניינים, כמה שילמת מס הכנסה. לא הלך. האנשים מעורפלים. חיוך של ייאוש על פניהם והם מרחפים בפסיכולוגיה כמו חבורת אלכימאים מימי הביניים, ואני יושב באמצע או בצד, באמת לא חשוב, נרמה לי שהמלה הנכונה כאן היא נינוח, מחייך לעצמי בשפתי הסדוקות ומבסוווווווט.

עירית

אחת הבחורות שאני נורא נורא אוהב ודווקא כן, בגלל העיניים היפות שלה. השיער השחור, הקול הלוחש קצת והגוף היפה שלה, וכמוכן בגלל זה שהיא אוהבת אותי מאוד מאוד (הערה: טמבלית לא עירית של פנחסי — עירית זהרונני), בחיי, היא אמרה את זה בעצמה. אבל כידוע אין אמונה בחתולים ונשים, חוץ מזהבה (איזה, החתולה או הבחורה), חוץ מזה היא בחורה בעלת דם, אמנם קשה מדי, טיפוס קצינה, בעוד אני חייל עלוב לא הרגתי אפילו זכוב (כדברי השיר).

כשנתתי לה את המחרוזות שעשיתי עבורה לפני נסיעתה לצרפת, היא אמרה לי — הכי יפה מכל הבנות שעשיתי להן מחרוזות — תודה רבה. ואמרה שזה נורא יפה שאני חושב על הזולת ולא רק על עצמי. רציתי להבהיר שדווקא כן חשבתי על עצמי, כי אני נורא נורא אוהב אותה, אבל היא כבר הלכה.

בשר

אני לא יודע למה אני לא אוכל בשר, הרי אני אוהב בשר, בשר זה הרבר היחיד שאני אוהב. אני שונא ירקות, גבינות, ביצים וכו'. תן לי רק בשר וזהו ואני אהיה מאושר, ופתאום יום אחד אני מפסיק לאכול בשר —

ל

מ

ה

?

כי

אני

מופרע!

עכשיו היא עפה

פעם ראשונה בחיים שלי באתי לבית אחותי, הוא עדיין ריק, יש בו רק שולחן, כיסאות וכל מיני דברים קטנים ולא חשובים. חשבתי שיהיה מה שקט, לא כמו בבית שלנו, שם מסתובבים כל הזמן, צופים בטלוויזיה ונכנסים אנשים לדבר או לטלפן, העיקר באתי לבאן. ולא שקט כאן ולא בטיח. הכביש הכי גדול בארץ, כביש גהה, נמצא לא רחוק, וכל הזמן מכוניות עוברות, לפי רעש המנוע אפשר לזהות אפילו את סוג המכונית, ואולי גם את שנת הייצור. מאחור מטרטרות כל הזמן ממטרות, וברלת ליד הדירה גרה איזה תינוקת עם תסביך אדיפוס שצווחת כל הזמן אבא, ומישהו מנסה להשתיקה ב"פליקים" שקטים. מהחלון נוף נהדר, מבחינים רק ב־8 אנטנות טלוויזיה וכמספר הזה רודי־שמש. לעומת זאת, ואולי כנוסף לזה, רואים גם שמיים. חוטי־שמל ועליהם צוצלת יושבת, עכשיו היא עפה.

הקטנים של מטה

ישבתי על ענף של ברוש למעלה למעלה והסתכלתי על ראשי האחרים שעברו מתחתי, חלק לבשו כובעים וזה הפריע לי לראות את פרצופיהם ואז הייתי יורק עליהם או זורק אבנים או פולט צוחה ואו המאניאקים הקטנים שהסתובבו למטה היו מרימים את ראשם הזעיר ויכולתי לראות אותם ולפעמים אפילו הצלחתי להבחין בצבע עיניהם המטופשות. המצחיקים מכל היו בעלי הקרחות או בעלות הקרחת שעור לא הספיקו לקנות פיה נוכרית. המשחק של השמש עם העור המבריק והמתוח על כולבוס־ראשיהם(הן) היה ממש מהפנט. לפעמים כשהראש לא היה מספיק מבריק הייתי שופך עליהם מים שיהיה רטוב ומבריק, אף אחד מהם לא הגיב או שחשבו שגשם בא כלב הקיץ, או ממטרה מהצד או שציפור עשתה את צרכיה עליהם. זה בכלל לא הפריע להם לקטנים של מטה.

הו, הימים הטובים

ערב, או מה אם ערב, ואם היה בוקר היית כותב: בוקר, וזה היה משנה משהו? אבל עכשיו באמת ערב, אז מה יכפת לי שעכשיו ערב, שיהיה. אפילו צהריים. אז מה??! מה אתה מנסה לכתוב כמו איזה זקן רגשני, תכתוב כמו צעיר, תכתוב זין כוס זין כוס זין כוס – סליחה, מה אמרת?

לא שמעת? מה יש. אתה גם קצת חרש? כן, אני חרש לא שומע קצת. מהמלחמה. איזה מלחמה? התשה, איפה היית? בשריון, מה אתה אומר, אתה מכיר את פינקול? את רן שריג? את קהלני? שמע, אז היו ימים, דפקנו אותם עד הסוף. אח אח את. מי אמר שזה היה רע, אלו היו ימים.

אל תהיה אש, אל תהיה מרגרינה,
אל תלך זקוף. מה אתה הולך כפוף,
אל תשיר, מה אתה שותק,
אל תלך, זז ממני.
תלמד. תולעת ספרים.
שב קצת, יא מנוון.
אל תקנה את זה, קמצן.
אתה נראה טוב, אתה שמן.
יופי רויח, מה יש, אתה לא מרגיש טוב?
אל תעבוד קשה, עצלן.
עולם ומלואו, לא כלום, כלום
אותו דבר, כולם זונות, אז
אל תנסה לשחק בקאקה. תראה
להם, זיין את העולם עם
חיוך על השפתיים. תגנוב.
תרמוס, תפליץ תסריח
רק שלך יהיה טוב, תדביק

בוץ על העור שיהיה כזה
עבה. ותירק על כולם
תהיה מלך העולם, נסיך
חלומות, ואז תתאבד.
בשירה. ובצחוק ובכבי.

שיהיה טוב

כל אדם, כל חיה, כל צמח, רוצים שיהיה להם טוב, אז מה זה טוב?
מה זה טוב בשבילי? הכי טוב בשבילי זה שיהיה לי טוב. ואם לא
יהיה לי טוב, אז אני אקטר, ואז יהיה לי טוב, אז אצלי אין בעיות.
ומה זה בשביל בעלי-חיים שיהיה להם טוב? כנ"ל — שיהיה להם
טוב. זה שהכל יהיה טוב ואם לא יהיה להם טוב הם יקטרו, ואז
יהיה להם טוב.

ומה זה, מה זה לצמח שיהיה טוב? לצמח שיהיה טוב, שכל דבר
לצמח יהיה טוב ואז לצמח יהיה טוב. הבעיה היחידה שנשארה
לצמח היא אם לא יהיה לו טוב מה הוא יעשה, הוא יקטר! כן, גם
הוא יקטר — לא כמו כולם, אבל יקטר.

מסקנה — כדי שיהיה טוב, צריך הכל להיות טוב, ואם לא טוב אז
מקטרים, ואז טוב. פתרון טוב לזמן טוב לאנשים טובים.

אולי חזרה לבידגושץ

נוכחתי במה שאמרתי, ואני לא כל-כך בטוח שאמרתי זאת סתם
מתוך מאוזכיום. אני חושב שזה נכון מאוד, בכל אופן באותם
רגעים שאני חושב כך, ואני לא כל-כך בטוח שזוהבה — את —
כל-כך רוצה לראות אותי. זה די משונה כל העסק, וזה אולי אפילו
מצחיק. אני מאוהב — היא לא, אני לא מתנהג יפה. מזכיר לה זאת
כל שניה, והיא לעומת זאת מתנהגת יפה. מזכירה לי מפעם לפעם
בעקשנות שאין לי כל סיכוי, אבל לא יותר מזה. מדברת בחיוך,
בורחת בדרך המקובלת. בקיצור, בחורה פיקחית. הבעיה היא

שבוה נגמר העניין, אני בטוח שאם אני אלחץ חזק מדי זה ייגמר לא טוב, וזה היא הסבירה לי יפה מאוד בסיפור שסיפרה לי על בחור שניסה ונכווה. ולכן, אני כליכך לא יורע לאן לפנות, אולי חזרה לבירגושץ?

לחשוב, נועה נוי

במדינה הזאת יש בעיה קשה מאוד, יש כל מיני אנשים מכל מיני מדינות. וכל אדם, חוץ ממני כמוכן, חושב שמינהגיו שלו הם הכי יפים. והנימוסים שלו הם הכי נכונים. וצורות בילוי שלו לעצב, לכעס, לשמחה, לקול ששון ולקול שמחה, לקול חתן ולקול כלה, הם הכי יפים. והאחרים הם בכלל חסרי־נימוס, ולא יודעים מה שהם מדברים ומה שהם עושים. למשל נועה נוי, שהבטחנו לא להזכיר אותה יותר, אבל פשוט זו דוגמא טובה, שחבל שתתפספס, אני בטוח שכשהיא באה אליהם, ארוחת־צהריים, וכולם יושבים לאכול, בפיגימה, פשוט זה לא יכול להיות אחרת, וזה לא יכול להיות אחרת אצל נועה נוי, המתקרמת והחופשייה, זה גורם לה לחשוב בראש, לחשוב, לחשוב נועה נוי לא יזיק.

22.7.73

במי? במי?

יופי!

סוף־סוף מצאתי את עצמי!

לפחות בנושא הפוליטיקה!

בקשר להסתדרות, לא היו לי שום ספיקות. אני אחרי בן־אהרון

באש ובמים. הוא האיש שמארגן שביתות, דופק את הממשלה

מאחור, ואת העשירים מלפנים, ומביא רווח והצלחה לפועלים

(חורגים).

בכנסת היו לי בעיות במי לבחור. כל הקפיטליסטים הרשמיים לא

באים בחשבון. דתיים ומפא"י בטח שלא. רק"ח לא — זה ערבים.

אורי אבנרי הוא ימיני, חבר של בגין — גם כן לא. אז מי כן? כמוכן

מאיר פעיל. זה מכיוון שהוא באמת איש טוב, והעיקר — דפוק!!
ואיך זה, בעד דפוק אני לא אצביע? אבל יש לו חסרון אחד גדול,
שמספר 2 ברשימה הוא מיקוניס, ואני לא סובל כל-כך את מיקוניס
מהימים שמ"קי הייתה באמת אדומה ורוסיה, אבל הוא זקן. ימות
עד הבחירות, אולי.

O.K. — פוליטיקאי העתיד —

שירדפקו את הממשלה, שישבתו באשרוד, שלא יסעו התפוזים
לאירופה וליהושע פרץ יהיו 800 דירות ו־10 x 3 נשים (ראה וו
באפריל). שיצחק בן-אהרון יוכתר למלך הפועלים ויזכה את
האיראליזם שלו על-ידי זה שיסע בסוסיתא.
שהאנשים כולם ילכו להסתדרות, כי אחרת יעיפו אותם מהעבודה,
או שישאירו אותם בבית כשיש להם התקפת אסתמה, שכל
המדינה המזופתת הזאת תהפוך לקומוניסטית — כל אחד נותן
לפי יכולתו ומקבל לפי צרכיו" — שכל הטובים יקבלו בדיוק כמו
הרעים, פרופסורים בדיוק כמו מסטרנטים, שוטרים כמו נפתלי
מהמנוה, כולם ילכו ברגל ויאכלו גבינות ומלפפונים. אידיליה,
אבל אני אישית לא אהיה פה, גם אתה לא, חתיכת מטומטם נאיבי
וחסר הבנה בסיסית בטבע האדם שכמוך]

עשרים שנה מתוך כמה
עשרים שנה מה?
עשרים שנה לשקטם עברו
בלי איה. בלי מה?

עירית

עברנו נושא. קצת נגענו בו קודם, אבל אני חושב שצריך לטפל בו בצורה רצינית מהיסוד ומהתחלה. אז זה ככה: שיער שחור כמו זפת. גוון עור חום־שוקולד. עיניים מקסימות שמוסתרות יותר מדי, יותר מדי, עליידי משקפי־שמש, חיוך שאי־אפשר לעמוד בו. שפתיים ישקו. גוף לא רע, נמוכה. הגיל — לא קובע. הקול — שקט. דיבור — איטי. בקיצור, משהו יפה.

בקיצור — עוד פעם — הבחור מאוהב, עוד פעם, והפעם כאמצע ההכנה לבחינות בפיסיולוגיה וביוכימיה. אבל יהיה בסדר. השאלה העיקרית היא, האם יש לה חבר. היה לה חבר, איזה עורך־דין. אני שונא אותו, ואני לא יודע מי זה, אני מקווה שהוא כבר מומן לא, ויש לה הרבה מדי אפוטרופוסים מכל מיני סוגים ומינים, החל בטל וכלה ביורס יום־טוב. וזה מפריע כי אני לא רגיל ולא רוצה לאהוב בחורה שצריכה להחליף ברמותה את סמל המנורה, דבר אחר זה שאנשים מרחמים עליה. כל אחד שאיתו אני מדבר עליה, אומר עליה שהיא מסכנה. רבתי — עירית איננה מסכנה. נכון, אין לה רגל, ויש עוד אלפי אנשים שאין להם רגל, וטוב להם בחיים. זה לא צריך להפריע ככלום, הפצע בגוף מגליד מהר, ואם לא מרחמים גם הפצע בנפש מגליד מהר.

אני לא מרחם עליה. אני לא מרגיש שעירית מסכנה. אני יודע שאדם בלי רגל יכול להסתדר טוב מאוד, בדיוק כמו אדם עם 10 רגליים. רק הוא צריך לרצות. ואנשים לא צריכים לרוץ אחריו כל הזמן וללטף אותו ליטופי רחמים. בלעדיהם ההרגשה שלו תהיה הרבה יותר טובה.

כל הסיכויים הם שעירית לא תסכים להיות נאהבת עליידי וזה די ברור, היא מבוגרת ממני ב־5 שנים והיא גם רצינית באופיה. ואני עוד פירחה. אני חושב שאני לא מכיר אותה ממש — צריכה מישהו שיוריע אותה והיא תלד לו 2־3 צאצאים והוא יוכל גם

לקיים אותם ואותה בכבוד, והכוונה להרבה כבוד.

עירית צריכה אהבה, אהבה חזקה, כשדיברתי איתה בטלפון. דבר ראשון שהיא שאלה אז, איך היא נראית, אני בטוח שהיא חושבת ומדברת על עצמה הרבה, ומה שיותר גרוע זה שהיא מרחמת על עצמה. וזה מאוד מאוד לא טוב.

צילה שאלה אותי למה אני אוהב את עירית. לא ידעתי מה לענות. אמרתי שזה בגלל זה שהיא יפה. אבל זה לא נכון. אהבתי את נסיה והיא היתה מכווערת. היופי הוא חשוב, והוא מוסיף. הוא גורם, אבל לא תמיד ובטח לא גורם מס' ו'. אני יודע שאני אוהב את עירית, כי כאשר אני עומד על הכביש ומסתכל בכל פגיו שעובר אולי זאת היא כשהסיכוי הוא 0. וכאשר אני הולך בדרך לא דרך ב' 9: 30 עד 12: 30 בלילה מגבעתי-שמואל עד קיראון ומסתובב

בקיראון. בלי לדעת אפילו ברמז איפה היא נרה. זאת אומרת שהיא היוזה לי משהו בין הצלעות. ייתכן וזה נכון שבדרך-כלל חייבת להיות תשובה המסבירה למה אוהבים, אבל אני בדרך-כלל לא יודע למה, אולי התשובה יכולה להינתן רק על ספת-העור של הפסיכיאטר, ואולי אפילו לא שם.

כשאני מדבר על עירית, מגלים האחרים יחס של רחמים, למשל רינה חסינה, עירית רוטנברג ועוד, והיחס הוא של ביקורת. למשל, דיברתי עם יפה על עירית והיא אמרה שהיא פגשה בה כשהיתה עם החבר שלה. הלכו לשחות אצלה קפה, ועירית היתה צריכה שהחבר של יפה יידע שאין לה רגל, זה הציק לה שהוא לא יודע.

אני יודע שזה מטריד אותה כל הזמן. פתאום יש לה דברים שאסור לה לעשות וקודם היא יכלה. וזה כואב לפעמים במשך 24

שעות ביממה. אבל רבותי, כל המשחקים מיותרים, כל המסכות מיותרות, לכל אדם יש חושים והוא מרגיש טוב מאוד בתוכו שיש רחמים. שיש השתתפות בעער. ושיש אהבה. גם לי יש ביקורת על עירית. ביקורת קשה על הכתבה הארוכה עם הצילום הענק

ביהארץ. על הסרט ההודי שעשה לה משרד הבטחון, או המגנבית,

ועל צורת החיים שלה. אני לא יודע למעשה מה זה החיים שלה אבל אני יודע, או מרגיש, שהיא כל הזמן רצה, אולי היא מפחדת לעצור, ואולי היא לא רוצה לחשוב, ולכן היא רצה. ואולי היא אוהבת כל הזמן, ולכן היא רצה. אני לא יודע למה היא רצה, אבל היא עושה זאת. חוץ מזה, אנשים רוצים לפצות אותה ונותנים לה רכוש. נותנים לה מכונית גדולה, נותנים לה בית גדול, זה לא טוב. אדם צריך לדעת להסתפק במועט, לחיות בצניעות, ולא להשתולל ולהתפרק, וזה מה שדוחפים אותה לעשות.

רחוק

צילצלתי. הצילצול חזר על עצמו עשר פעמים. אף אחד לא ענה. אני רואה חצר יפה, ובה הכל מכל. אני רוצה את החצר הזאת. אבל כשהיא תהיה שלי אני אהיה בה נטע זר. אני לא מרגיש טוב, אז מי צריך את זה בכלל? אם זה מה שהיה מנחה אותי בחיים, אם זה מה שהיה אומר לי איך ולמה ומה לעשות — מילא. אבל זה לא זה. אני מונחה עליידי חושים, רגשות, וזהו. השכל נדחק לפינה רחוקה ולא מעו לצייץ וכך ממשיך לצלצל ואין תשובה ורחוק מהעין. רחוק אפילו מהאוזן, עושה את זה לרחוק ובלתי־יודע. לרחוק ונשכח עם הרגשה שלא מפסידים שום דבר, פשוט דבר שאיננו —

שוב עירית

בשיחה עם עירית הרגשתי שחלק מהזמן היא מנסה למשוך אותי לשיחה על נכותה — זה ברור — זה כואב פיסית ונפשית במשך כל היממה. וזה למעשה הנושא שמטריד אותה. החיבה שמרעיפים עליה לא עושה לה, לא כלום — רק הכאב שיש לה. אני לא יודע איך היא היתה לפני שנפצעה — יש לי הרגשה שהיא היתה טיפוס די אגוצנטרי — א) היא עושה רושם כזה בהתנהגות בחברה. ב) היא מתאימה להיות כזאת — וקשה להאמין שזה התפתח רק בזמן האחרון. היא מדובאה, וקשה לי להאמין שאפשר להוציא

אותה מזה — הכאבים כנראה לא נותנים לה לשכוח —
כשאמרתי לה שרוצים לעשות ממנה מנורה היא טענה שהיא לא
מתאימה לכך והמנורה צריכה להאיר לעם — משהו ככה בה
כשנפצעה. כך היא אומרת.

עוד פעם עירית

דוֹתָן אמר שעירית היתה מאור לא גיבורה אחרי הפציעה —
הגיוני מאוד. אבל זה לא אומר שככה משהו בה — היא די נמרה,
יוצאת לטיולים, לומדת, מסתובבת, היא אומרת שזה משהו שהיה
לה תמיד — כשאמרתי לה שאין מה להשוות בין טיולים לבין
הנסיעות המטרופות שלה מעיר לעיר על בבישים — היא אמרה
לי שלא אוסיף מכה על פצע — כאילו רציתי לומר שעכשיו היא
לא מסוגלת לטייל ברגל. ואני הרי התכוונתי — קחי את המכונת,
תרכיצי "רייסים" אבל לא על הכבישים אלא במקומות שכוחי-אל
— איפה שלא מכירים את תל-אביב. תחיי שם קצת. תעשי חיים
— אבל סתם להרכיץ גו בכל הארץ — אין טעם — אבל היא
הבינה אחרת.
צריך לדעת להתבטא — חמור.

בוחבוזה ממזר

נא עיין דף בחירות במעריב 13.9.73.
היה לו יותר מתאים להיות תלמיד-ישיבה מאשר טנקיסט, ובאמת
הוא היה דתי מאוד. שקד להתפלל לפי כל הריונים. אבל טנקיסט
טוב הוא לא היה, אז עשו ממנו פקיד פלוגתי וגם בזה הוא לא היה
הכי מוצלח. אבל מה, היה בו משהו שלימד אותי לתת נקודה
לזכותו, כלומר, הוא בכל זאת משהו מיוחד. קודם-כל הוא היה
מבריק כמוחו, אמנם לא מציאותי, הוא לא ידע להברוג בורג, ובורג
לפחות צריך לדעת להברוג, אבל על תורה, על משפט, על
הימטיקה, על כל נושא שלא קרוב ללבי ידע לדבר בלי סוף.

וביחוד על פוליטיקה — הוא באמת היה פוליטיקאי־העתיד, כפי שקראת לזה. היה איש גח"ל ותיק. הופיע במודעת־פרסומת של גח"ל כבר בשחרותו. התווכח כשעיניו מנצנצות בחזקה בדברו על גח"ל, וביחוד על חרות.

גמר צבא והלך ללמוד משפטים. אתמול כשבאת ולא הייתי בבית פגשתי את תם. הוא סיפר שהוא לומד איתו, והוא עושה חיל בלימודים, זה היה ברור לי כשמש. אז אמרתי: כמובן! אבל תם כמו כל איש אחר שחושב שאני צוחק, אומר זאת שנית — אבל אני לא צחקתי.

העיקר, היום אני קורא בעיתון כי בוחבזה פרש מחרות והקים רשימה משלו לאורי־יהודה בגלל חוסר ייצוג מתאים ברשימה של ניכל לעירייה, והוא, כמובן עומד בראש הרשימה. וזה הישג. אני חושב שהוא השיג זאת בגלל זה שהוא קרייריסט ובגלל זה שהוא יצליח כי הוא רוצה להצליח. להצליח. להצליח.

עפר

כשנמות, יהיה עצוב. יקחו אותנו כמו סמרטוט, כמו גוש בשר על אלונקה. אולי כמה יהודים דתיים, מוזקנים, לכושי מעילים ומגבעות, ואולי "חברים", יכניסו אותנו לבור וישפכו עלינו עפר, כולם ילכו הביתה ואנחנו נישאר שם בפנים לחוצים על־ידי רגבי העפר.

הייתי רוצה להיקבר בארון ולא על אלונקה, מה שבטוח שהארמה לא תלחץ, גם אם זה אפשרי להכניס איזה צינור־אוויר מלמעלה, מה שבטוח, וברז'מים או אמילו איזה 2 ברזים חם וקר. כמה בקבוקי קולה כמה מגות פלפל. בלי התפוחי־ארמה שלהם, אבל הרבה חריף וטחינה. ובסוף כוס קפה סעדה עם הל כמובן. וזהו.

השאלה שלי, האם יהיה כתוב על הקבר שנכשל גם במועד ב' בכיובימיה ופסיכולוגיה?

לזם

לזם זאת היא מלה בערבית שאת פירושה בעברית אני לא מעוניין לתת, פשוט, המלה הערבית בצילצולה נותנת את משמעותה המלא — לזם — חוץ מזה, נדמה לי שאין בעברית מלה בול, שמתלבשת על המלה הזאת. מה שיפה היה כברדאווייל, על כל דבר שאכלתי או שתיתי היה איתן אומר — שמע רמי, זה טוב מאוד ללזם, תאכל הרבה — אבל אני חכם, ואני יודע שמאכלים בכלל לא משפיעים על הלזם, זה משהו שבא והולך מתי שהוא רוצה ובטח שלא אוכל משפיע. ברור, שאם אוכלים יותר מדי, ושמינים יותר מדי, זה לא טוב בשביל הלזם, מה שכן מביא להרבה לזם וזו בחורה יפה מאוד, שאוהבים אותה, כשהיא ישנה, אז יש הרבה מאוד לזם, ואם יש הזדמנות אז קדימה.

אז היא תבוא?

יושב ומחכה שתבוא — עירית — זה טיפשי, רבילי. אפילו אם היא נשפכת מאהבה, אין שום סיכוי שתבוא. חזרה עייפה ורצוצה מסיבוביה בכל הארץ. הולכת ישר לנקות את ה"ביתה" שלה, עם האמא שלה, ואחרי־כך היא צריכה מיד לעשות המון דברים ואני, King Rami, בטוח שתבוא אליו אך ורק בגלל זה שהוא הזמין אותה, אם, אולי, בעצם, יש לה — בעיות. ברור שאמרתי לה שאני אוהב אותה מאוד, זה נכון, אבל זה עוד לא סיבה שתהרוג את עצמה. ואני לא כל־כך בטוח שהיא רגילה לאהבה מטורפת כמו שלי. עירית אמרה שהיא לא אומרת אף פעם "אני אוהבת" אפילו כשהיא אוהבת, אומרים, לא אומרים, העיקר, מבט מוזנן בעיניים. אז היא תבוא?

כמה שזה מדבר

אני מדבר יותר מדי. אמרו לי שביום הגדול, כשהאל ירצה את נשמתו, בעוד 99 שנה, הוא לא יוכל לייטול אותה. אני כל הזמן ארבר, כך שהוא לא יוכל להגיד לי: רמי, גמרנו, צריך לחזור. אבל אני בשלי: תשמע, ככה זה לא יכול להימשך. העולם כל הזמן שואף רק לכסף, כסף. כל הזמן רץ, אין לו זמן ליהנות, כל אחד רוצה להיות (אלוהים, כמה מגיזים עוברים, אף אחד לא של עיריית!!!!!!?) הראשון. כל אחד רוצה לדפוק את החבר הטוב. אלוהים: שמע, אין כבר חברים, עכשיו יהיה טוב, רק השטן והזפת. אני: אבל אנחנו יכולים לשנות את זה, אנחנו יכולים לשנות את העולם, באמת טוב שבאת, אני חושב שאני צריך עוזר טוב ורציני. אלוהים: כמה שזה מדבר, יהרוג אותי!

חיים שכאלה

נשכר לי מהתוכניות של השמן הזה, שכחתי איך קוראים לו, נרמה לי עמוסי, או משהו כזה. למה שלא יעשה תוכנית כזאת: מוזיקה חרהגיל, חושך באולם, מכניס איזה איש ועליו זרקור מופנה, והאיש, כזה קטן. רזה, לא מגולח, סתם אחד מאלה העצובים, האומללים שיש בארץ, לא צריך לחפש אותם, יש הרבה. עמוסי מושיב אותו בכיסא היפה שיש להם, פונה לקהל עם המיקרופון במרחק הנכון מהפה ואומר, רבותי זהו — הוא גר ברחוב — כבית — רצינו להביא את חבריו, את ידידיו, את האנשים שנוכל להגיד שהם חלק מחיינו... אין כאלה — רצינו להביא אנשים שנוכל להגיד עליהם שהם השונאים שלו, שהם שנאת חיינו... — אין כאלה, כולם מתו, כולם ברוסיה, בסוריה בקטמנדו. ולכן מר — יספר בעצמו על חיינו.

או משהו קצת מעניין.

בסוף תוכנית רגילה, עם המון המון ידידים, חברים, מה שאתה רק רוצה, כולם מדרשני פנים והכל (אלוהים, כמה מכוניות עם פנסים

צהובים יש בעולם) בלק כמו שצריך, קם שמוני האורח והוא שואל אותנו: תגיד לי בבקשה — אבל פייר, אלה הם חייך? אתה לא מתבייש, הכל פיקס אצלך! כאלה חיים משעממים, שום דבר לא מעניין, הכל כמו אצל כולם, אפילו לא ישבת בכית-סוהר, אפילו לא הלכת לזונה, לא השתכרת, לא בגדת, רצחת, נאפת, תתבייש לך, אתה אדם משעמם, אני בו לך, אתה נפל אטומי. אני ממש מצטער על כל דקת שידור, שהיה לנו, ... מאוינים יקרים אני כאמת לא ידעתי מי זה, חשבתי שהוא יותר רציני — ובשבוע הבא נארח בתוכניתנו את קוזו אוקמוטו.

או גירסא אחרת,

עמוסי — האם אלה הם חייך?

אורחי — מה פתאום, אתה כאמת מאמין לכל הכבליט שהחברה פה הרביצו, 90% מהסיפורים הם העמיסו עליך ככה בשביל הבידור, ו-10% הנותרים, מה שהם סיפרו כמה שאני טוב וכל הכטיח הזה, אז החברה עשו בגלל זה שהם חייבים לי Full כסף כבר מזמן, אז הם חייבים להגיד דברים טובים, וחוך מזה, יש פה איזה חצי מהאנשים שאני פעם ראשונה בחיים שלי רואה אותם, בטח עובדים בטלוויזיה, ואת החצי השני אני מכיר יותר מדי טוב, והם כבר יצאו לי מהאף, תגיד לי מטומטם (פונזה לעמוסי) היית צריך להביא אותי דווקא לתוכנית הזאת ולעשות ממני צחוק, איזה פרייר אחר לא מצאת

הא!

הרבה שטויות אני מכניס לעצמי לראש, אחר מהם זה הפחד הגדול מהמספר 13, איך כן אדם יכול לפחד בלי-כך ממספר, אני לא מבין, בחרר כמעט מאוזן, כמעט לא מאמין בשטויות, אמונות תפלות וכו', ופתאום מספר קטן צוציק, אפילו לא מעבירים ביחה על משהו בזה קטן, זה אפילו לא חצי נכשל, ואני מפחד ממנו, אני לא כותב

**עירית לא
באה**

13, לא רואה 13, כי אני יודע שכשאני אכתוב 13 אני אמות. אני איפצע, אני איהרג, אני איכשל, אני א ת א ה ב, אני אחלה, אני אתחיל שוב לכתוב שירים נשפכים שנתקעים בחרוזים לא מוצלחים (יצא חרוז), או זהו, עירית לא באה, זה היה כלי־כך ברור שלא תבוא, באמת חבל, ביחוד שאני אוהב אותה כלי־כך אולי יותר.

להוציא ספר

אל הסמוך על אשה ארומה
ובמיוחד אם היא לא צבועה
אלא ממש גינגיית

פתאום נכנס לה לראש שאני אוציא ספר, מה יש — קראת כבר את כל הספרים בעולם? קנית כבר את כל החוכמה בעולם? התעללת כבר בכל תושבי תבל? איזו רעה עשיתי לך? נניח שאני מסכים, אז מה?! צריך לעבוד מאיש לאיש שעליו כתוב הספר ולשאול אותו אם הוא מסכים שאני אכתוב זאת. אחר־כך צריך למצוא איזה פרייר תורן, שיסכים בכלל לפרסם זאת, ועוד להשקיע כסף שאין לי, ואחר־כך לרכוש המון המון שונאים וחברים טובים שיגידו לי: זה אתה האידיוט שכתב את השטויות האלה בספר המטופש הזה? לא, חמודה, תודה.

לא אותך

אני כבר לא יודע אם אני אוהב את עירית או ששיכנעתי את עצמי שאני אוהב, וזה למען החוויה שבאהבה, חוויה רגשית, ספרותית, תרבותית. אבל מה זה משנה בעצם — איך אני אוהב — מעצמי, מלבי, או משיכנועי (בעצם, אני לא חושב שאני משכנע עצמי שאני אוהב). הכל אותו דבר — הלב, העירפול במוח, המעשים הלא־

הער בא אליו דניאלה
ואף לא היית
קשב, לספס אַת האשר הלכת, דניאלה
ואף רק לכרס סקנו רצית

לא סהאשר לכרס רצית
רק סקנו
עינים אונים ואף
וקול כמו חכוך פח קטח
נסחת וקרס נשוב אף
אבל הוא, הוא בקלל איננו
הוא קר, רק קר דניאלה יסה
רק קר

מוכנים, הלא־הגיוניים, לפעמים אפילו טיפשיים — אז מה זה משנה איך היגעתי לזה — ובכל זאת אני חושב שזה הלב ולא משהו אחר, אבל היה ערב והיא לא באה, היה לילה והיא לא באה, והנה בוקר והיא לא — אז מה יהיה, מה יהיה מה יהיה.

היא לא תבוא, היא אוהבת, אבל לא אותך, וזהו. אתם יודעים מה — כשאני מאוהב אני הופך להיות בלתי־נסבל, זה לא הלב שרופק אותך חמודי, גם לא הראש, אף־על־פי־כן אין מה להחגאות.

זה הפה הגדול והחמוד שלך, כמה שאתה מדבר, וזה הולך בצרורות, ולא חושב אפילו שנייה אחת לפני שמדבר או אחרי שמדבר. אני מספר לכל אדם — בשמחה — את כל הרברים הרעים שאמרו עליו או חשבו עליו — לפעמים אפילו עם תוספות משלי, אבל משום־מה, כדי לא לקלקל את האיש — אני לא מספר לו את הרברים הטובים שאמרו עליו — וזה הולך בדרך־כלל גם בשטויות שנפלטות מהעט שלי, לא חושב רק שופך דיו, איך שהיד רוצה היא הולכת.

זה לא טוב, חמודי, זה לא טוב. ככה אתה לא תגיע רחוק ואתה צריך להגיע רחוק — לאפריקה, אוסטרליה, מדגסקר, ישראל.

לאהוב

מה שהכי כואב בכל העסק הזה, זו הרגשה קצת משונה, שעירית שמה אותי בקטגוריה אחת עם כל היוססים א. ב. ג. ד. ה. שכותבים על הרלת שלה. אני הרגשתי ברבריה מין חשש, חוסר־אמון, חשד. יכול גם להיות שאני סתם ממציא את זה, אבל זה הגיוני, בחורה עם 1000 פרחי־מאהבים מעריצים או אני לא יודע מה. בדיוק כמו שמראים למישהו תמונות של אנסים ורוצחים, בסוף כולם נראים אותו דבר, אותו דבר כדיוק — מעריצים, אין בעיות, לזה אני רגיש. אני רוצה לאהוב, לא רק לרפוק, אני חושש שעירית לא מרגישה

את זה אצלי, ואם כך אין לנו מה לדבר על אהבת
חברים וזהו.

דבר נוסף שהיה בכוחו להכניס אותי לסידרת מעריציה, אלה הם
השטויות שאמרת, פשוט משום שאני אוהב לדבר שטויות, כמו
למשל המנורה, שאין קושי להדליקה צריך רק כדשמן קטן, ואני
באמת לא התכוונתי למוכן שפורש ממה שאמרת.

ואני בטוח שהיו עוד כמה דברים מיותרים שאמרת, חשבתי שאני
יכול לדבר עם עיריית כמו עם כל ברנש מחוספס, וזה לא נכון.
עיריית רגישה, אולי בגלל מה שקרה לה, ואולי אופיה הוא כזה.
ואני לא התייחסתי לכך, רצתי כמו פרד קשור בעיניו וזה לא היה
בסדר. הייתי צריך להתייחס אליה בערינות, או להתייחס אליה
כמו לאנשים שאני לא מכיר — מה שלומך, יופי
להת..

שאף אחד לא יכתוב לה על הדלת

אני רואה שזה נורא יפה לצעוק קפיטליסט, וכל מיני דברים. אבל
אחרי שראיתי איפה עיריית גרה ואת הטינופת של הבית הזה,
היגעתי למסקנה שהיא יכולה בשקט לדרוש את הבית שהיא
מקבלת. כשנכנסתי לכניסה שהיא גרה — זה ממש מקום מרכז
מלוכלך ומוזנח.

אני יודע שעיריית לא נמצאת כל הזמן בשיא המוראל והיא באה
עייפה מהעבודה, מטויל או מלימודים, והיא נכנסת למסדרון שחור
ומלוכלך ופותחת דלת מזוהמת. אני לא יודע מה הולך הלאה,
בקיצור זה לא מוסיף לשמחת החיים שלה וזה באמת טוב שבונים
לה בית חדש ויפה, שם היא תוכל לסגור את השער שאף אחד לא
יכתוב לה על הדלת ואף אחד לא ירפוק על הדלת כשהיא לא
תרצה.

זה באמת צודק, אין חכם כבעל הנסיון.

29.9.73

תירגע, תבכה קצת אם זה עוזר לך, תלטף לעצמך את הראש, תרחם על עצמך, תגיד — כמה שאני מסכן. כמה שרע לי, אני הכי דפוק בעולם. אחר־כך תשתה כוס קפה מר — סערה, תרביץ סיגריה Time שעה של צלילים רוגעים ברדיו ולך לישון מלאך קטן

1

א

— 1 —

פתאום קם אדם בבוקר ומרגיש שהוא עם ומתחיל ללכת — תפסיק לרחם, תפסיק לחייך, רק להיות רע, כמה שיותר. לשקר, להלשין לרמוס — כמה שיותר — מה יש, עם ככה מתנהג? כן, עם ככה מתנהג. תראה לי איזה עם שקיים עכשיו כעם ולא בזכות זה שהיה העם הכי זונה במקום שבו הוא נמצא. פתאום הוא קם כמו אדם והתחיל להרוג לשקר להלשין לרמוס ונעשה עם וכולם נעשו זיל.

הקפיטל

זהו, הקפיטל התחיל להשתולל. נותנים למיעוט רכוש, כוח ביד, אחריות, והם לא מספיק להם כמה שיש להם רוצים עוד. רוצים שנסיעה לת"א תעלה חצי משכורת חודשית, רוצים לבנות עוד מלונות של "אגד", עוד תחנות מרכזיות עם פורמייקה ארומה. עוד מסעדות יקרות, ולזה אין להם כסף, אז אני צריך לתת להם — אין לי — אז יופי, נשכית את המדינה, מה יש, מה יעשו לנו. לנו יש כוח. לנו יש רכוש, הפסד של כמה מיליונים? לא נורא, אפילו לא ידרג לנו, ויש להם טענות עוד — ויש להם טענות — מחיר ריאלי תמורת שירות ריאלי — בלונדון עולה פי 3 — אבל בלונדון גם מרוויחים פי 3 — ויש חשמלית או רכבת תחתית שבה אתה נוסע שעות עם אסימון, ופה במקום אוטובוס אתה צריך

לנסוע עם מונית או עם אוטו שאין לך — בקיצור — גם טלפונים
צריכים להיות בידי חברה פרטית.

20.9.73

המצע שלי

המצע שלי. קודם כל צריך להיות רחב, שיהיה נוח לשכב עליו, לנוח אחרי ארוחה טובה, או לישון טוב עם התהפכויות באמצע החלום, בזמן מלחמה, מאבק, או כל פעולה אחרת הרורשת תנועה של החולם. זה במקרה של מנוחה. למטרת אהבה, אני דווקא איני אוהב מצע רחב — אני אמנם מודה בהרבה נושאים עם אחינו הברואיים, אבל בנושא של נשים — הטעם שלהם הוא לא בדיוק הטעם שלי — חייבים להיות קימורים — כמובן — אבל לא בצורה מוגזמת, משהו מעורן, הרבה יותר אסתטי לא כל-כך גדול רחב, אף-על-פי-כן שגם בזה יש משהו — אתם רואים איך הנשים מבלבלות לי את הראש — כמעט שכחנו את החול על שפת הים, העשב בחורש, הסלע בהרי חברון, ומה לא — הכל הולך — אני מתכוון למצע לא לאהבה.

מסגרת

מה שמרגיז אצל יהודים, זה כולל גם אותי, זה שאף אחד לא יודע מתי זה עניינו ומתי לא — צריך כמובן להיות איכפת לכל אחד משהו ששייך לכלל — למשל כשמשחיתים טלפון ציבורי או משהו כזה אסור לעמוד מהצר, ואם מרמים תייר במסחר צריך להתערב וכד' — וזה דווקא אף אחד לא עושה — אז כל אחד מסתגר בד' אמותיו ולא מכיר אף אחד וגם לא רוצה להכיר אף אחד. ואילו כאשר עובר אדם כרחוב והוא נראה קצת אחרת — נניח שהיא לובשת שמלה שקופה, או שכתוב שמות שונים של גבר ואשה, או שלמישהו — היא — יש שני שמות משפחה, — זה איכפת לאנשים רבים. זה לא מתאים בדיוק למסגרת שלהם.

מין

דף חרש, איש חרש, אהבות חרשות — אין, ארינמל על הקיר
ורדיו מעצבן, נחליף תחנה, החלפנו — ההימנון של רשות
שמורות הטבע — שיהיו בריאים, ערב שבת, ביוכימיה, עוד פחות
מ־36 שעות והזין השני במועד ב' בא.
מה שטוב שעכשיו המין הוא קבוצתי, אז כולם יקבלו אותו זין, אני
מתאר לעצמי, אורן מעצבן — קיבל 95 באקוסוציולוגיה — אצל
אמוץ — עוד צילצל לספר לי, היום צילצל אלי — לא צילצלתי
אליו חזרה. מה יש? אתה מקנא? לא, אבל יותר טוב לא לשמוע
כאלה דבריו־מה משום־מה מעצבן אותי, אולי נועה למדה טוב
למבחן הזה, היתה בבאר־שבע בטח כל היום מין, ולא למדה. —
אפרופו מין — זהבה היתה כרמת־גן ולא צילצלה אלי — יופי חי,
עירית — אין סיכוי — בן־אדם יותר מדי חשוב בשבילי — אבל
לא נהיה עצובים.

21.9.75

סוסים

היום כרחו למישהו 2 סוסים, אחד חום כהה ואחד לבן מנוקד
הרבה שחור, והם רצו באמצע הכביש — כביש גהה, וביזקיים הם
הרגישו את הכיעור בכל המכוניות היפות־שיש, איזו עוצמה,
איזו מראות, איזה יופי, עוד מעיזים לקרוא למכונית על־שם סוס
— מוסטאנג — ממש חילול הקודש, אני נורא אוהב סוסים —
פעם היה לי חבר מהצבא — סוס — שירי — היו לו שיניים
גדולות של סוס — עיניים של סוס, והראש היה מוטה קדימה —
הכל סוסי — אפילו השטויות שדיבר — כל היום — בלשון
העסיסית החמה שלו, בקיצור, בסוף תפסו אותם ורכבו עליהם
אנשים, נורא קינאתי בהם, פעם, כשאני אהיה גדול, ואני אעשה
מה שאני ארצה, יהיה לי סוס, שאני ארכב עליו לכל מיני מקומות,
לאן שארצה, תהיה רציני — פעם תעשה מה שתרצה — או מה
שאשה, ממשלה, צבא רוצים?

שלמה

שלמה נוסע לחו"ל. שלמה הוא איש טוב. שמן כמו שאיש טוב צריך להיות, עיניים טובות. שתי שיניים קדמיות קצת גדולות. קול רך. יד רכה. איש רך. ומדבר חלש-חלש. עדין. מיכטא רומני כבר. הוא בטח חכם בשטח שלו, אחרת מי היה נותן לו לנסוע לאנגליה. באוניברסיטה לא נותנים לחכמים להתקדם, אלא לאנשי הפרסומת, אנשי יחסי-ציבור. תקציבים — שנוורים. "לוחמים" למען המדע. למה הופכים את המדע למלחמה — מי ביקש מהם — שיתגייסו לצבא. וככה הם הופכים להיות ראש המחלקה לזואולוגיה. ראש המחלקה לביולוגיה ימית. ראש המחלקה לאקולוגיה של הצמח. הם מחיכים יפה. כמו ראשי מפלגה. כמו שרים. הם יודעים בדיוק מה שהם רוצים. א: לדחוף את כל השלזמויים הצידה ב: לדחוף עצמם קדימה ולרשום את שמם בסלעי ההיסטוריה.

אלוהים? הלו? אתה שומע אותי?

אולי אתה מוכן להגיד לי בבקשה,

למה רווקא לי ירדה הרגל?

בעצם, אני חייב חוב לעיריית.

אני ביקרתי אותה לרעתי בצורה לא הוגנת, הרגשתי ואת זה גם אמרתי לה במכתב שכתבתי אליה לצרפת — שאני קטן ומושגן כדי להגיד לה מה, או לבקר אותה — דיברתי עם אבא שלי — הוא יושב עם עיריית באותו בוץ, גם לו אין רגל — ומעניין, שמעולם, מאז שנולדתי ועד אותו יום, נדמה לי שהיה זה יום הבחינה בביוכימיה, לא דיברתי איתו על זה, שאין לו רגל — לא מכיוון שפחדתי לדבר איתו — אנב, גם עם עיריית אני לא נרתע לדבר אף-על-פי שבדרך-כלל, אם לא תמיד, מי שפותח את השיחה

על זה שאין לה רגל, זאת היא זה ברור, הפצע שלה עוד טרי —
זה עוד כואב חזק. היא לא התרגלה עדיין.

אבא שלי. מאז שאני זוכר אותו, אני זוכר שהיה הולך קצת אחרת
מכל האנשים, וגם אני הולך קצת אחרת מכל האנשים האם בגלל
זה? אולי. אני זוכר את זה תמיד שרגל אחת היתה מסתיימת בעיגול
ולא בכף־רגל, ואם הוא צריך להגיע למישהו או הוא או מקפץ או
הולך עם קביום — זה היה ברור לי כמו שהשמש מאירה בבוקר
והירח בלילה — זה בשבילי אבא שלי מאז שנולדתי ולכן ברור לי
למה מעולם לא שאלתי אותו על כך — אחר־כך כשהתבגרתי (אם
בכלל) התחלתי להתרחק גם מאבא וגם מאמא שלי.

אבא שלי מעלים רגשות — אף פעם אי אפשר לרעת שכואב לו,
וזה לא רק ברגל, זה בכל, מבחינה רגשית — אני יודע שכואב
לו, אבל איש מהצר לא יידע זאת אף פעם — למשל, פעם גדל לו
פרונקל גדול על הגב והרופא התחיל לחתוך בלי הרדמה, כל פעם
היה שואל את אבא שלי — כואב? והוא היה אומר שלא — זה
כאב לו, לא יכול להיות שלא — הוא העמיק עד כיג סימ בבשר,
הוא ניקה את זה בחומר מחטא, אבל אבא שלי לא הגיב — וזה לא
שהוא לא רגיש — הוא רגיש כמו ילדה קטנה — הוא נעלב. הוא
נפגע. הכל — אבל בפנים — ואני חושב שחלק מכוח־סבל הזה
ירשתי ממנו — נוכחתי כזה בצבא — וגם לפני ואחרי — פתאום,
כשקשה — מבחינה פיזית, זה בכלל מצחיק — מה שיותר קשה
— מצב הרוח עולה — וזה לא מאווכים — זה פשוט נשק.

ובשמתחילים לפגוע מבחינה רגשית, מעליבים, צוחקים, יורדים על
הבן־אדם — פתאום עולה החומה שלי — חומת אטימות — אני
שומע כל עלבון — כל רמז לפגיעה — ואז — או שלא מגיב — או
שמגיב באכזריות — אבל רק אם זה מוצלח באמת — לפגוע בול
שיכאב מאור. למשל במיברקי קצונה — חלק מהחבריה היו איתי
מהטירונות והם קראו לי קוקו, זה לא שם נחמד — כמשך
המקצועות זה נשכח — ובשרה בכלל לא העיוו להעלות אותו על

דל־שפתותיהם מכיוון שהייתי טוב. כך גם בקו — אבל במיברקי
צוניה — כל אחר מנסה להיות טוב — ואיך אפשר להיות טוב —
רק עליידי זה שמראים שהשאר חרה — כך הם חשבו — אז חלק
מוז, זה להיזכר בכל שמות־ההמעטה — כמו קוקו, אבל קוקו ידע
שהוא טוב — והוא הוכיח את זה במעברי המכשולים — עשיתי
שם קירקס כזה שבחיים שלי לא עשיתי — הייתי הכי קל והכי זריז
שם — חבריה החויקו בעמוד באלכסון ואני טיפסתי עד למעלה —
התגלגלתי על חביות — בתוך צמיגים, ומה לא — זה היה משחק־
ילדים — קצת מסוכן, קצת שוויץ — בקיצור נהייתי, וחוץ מזה
הוכחתי להם מי זה קוקו — אני מתכוון לבחונים, וזה הוסיף לי
במיברקים — בסוף היתה איזו בוחנת ששאלה שאלות לסיכום —
והיא כמוכן שאלה — תגיד לי — איך אתה מגיב על שמות־גנאי —
עשיתי פנים ארישות ואמרתי — תראי — הכי טוב מתעלמים מהם
ולא מגיבים ואז זה נעלם מעצמו — אני בטוח שהיא לא יודעת כמה
שזה קשה לפעמים.

דיברתי עם אבא שלי עליו ועל עיריית כדי להבין את עיריית, ואני
חושב שאני מבין אותה מצויין, מכיוון שאני אוהב אותה — אני
מאמין עכשיו שאני לא חש שום רגש של רחמים או משהו כזה
מכיוון שאני רגיל לזה שלבן־אדם אין רגל, למעשה עיריית בשבילי
כמו אבא שלי — להבריל — היתה תמיד כלי רגל — אני לא
מכיר אותה אחרת, לכן גם אין שום צער בלבי — כמוכן שיש
מחשבות של אילו — אבל הן בדיוק כמו כל מחשבות ה־אילו־
שיש במוחי. אני יודע שיכאב לה תמיד — כמו לאבא שלי וכמו
לכל אדם שהיה לו משהו ועכשיו זה איננו — זה יכאב לה פיזית
ורגשית — וזה ברור שהיא לא התרגלה לחיות עם הכאב הזה —
פשוט הפצע עוד טרי — לאבא שלי — הוא מספר, זה לקח עשר
שנים להתרגל לחיות עם הכאב — לעיריית, זה עלול לקחת יותר,

זה עשוי לקחת פחות — היא צריכה להתחתן, ללדת ילדים — זה
דברים שגם אני הרגשתי וגם אבא שלי אמר לי — זה מוסיף המון
לעירית כאשה — כאדם — זה יהפוך אותה מאדם שחסר לו
משהו לאדם שנוסף לו משהו חשוב. — זה משהו שכל אשה
צריכה לעבור וביחוד שעירית בגילה, בבגרותה — מתאימה לזה
בהחלט והיא צריכה את זה — אפילו אם היא לא יודעת או לא
בטוחה בזה — ומנסינוני אני, ונסיון אחותי, אני יודע שזה שאין לה
רגל, זה לא יכול להפריע לילד בכלל — הוא לא יסבול בגלל זה
בכלל — זה יהיה דבר שיחיה איתו משבריר השניה שבו הוא נולד
— אין שום סיבה שזה יפריע לו.

דפים מיומן
מלחמת ההתשה

מלחמת ההתשה

המלחמה המזופתת הזאת שמשתוללת פה במשך 24 שעות ביממה שבע יממות בשבוע ובמשך שנים־עשר חודשים בשנה. כך סתם עומדים משני צדדיה של תעלה אנשים עם כלי־נשק אכזריים ומודרניים ויורים אחד על השני, הורגים אחד את השני בלי שום סיבה. כמובן יש אנשים שמתרצים מלחמה זאת. למשל, אני מכיר אדם שצריך לירות מפעם לפעם, פשוט כדי לעשות "ניסוי כלים", אולי פעם יתקיפו אותו והוא יצטרך להתגונן. ובינתיים הוא יורה לצד השני, הורג, פוצע והורס ומבעיר עיר ממש יפה. או שתקחו למשל את עין־מוסה, חורשת־דקלים נהדרת. חוף־ים, חול־זהב, נביעת מים ושמיים כחולים עם שמש נהדרת, מה יותר טוב מזה?!

ובכן, ראשית־כל כמובן כל התושבים ברחו משם עוד ביום הראשון. חוץ מזה באים תושבי ישראל חובבי הטבע וחייבים לטנף את המקום הזה. אחר־כך בא הצבא שלנו ומוסיף את שלו. זה עוד לא מספיק, או בא הצבא המצרי עם תותחי־חוף ומטוסים ומפציץ את המקום הזה וזה הופך מנווה־מדבר למחארה, וזה גם הביטוי הנכון למלחמה מטונפת זאת — כל אחד בא ומחרבן את צואתו ואיזור התעלה מאיזור תעשייתי פורה הופך לבית־שימוש.

הזמן בין יציאה אחת לשניה הוא שבעה־שמונה שבועות, ובמקרה הטוב היציאה היא פעם לארבעה שבועות ואו אומרים שיוצאים הרבה. אבל למעשה זה לא מספיק. אתה נמצא רחוק רחוק בקצה עולם. מתרחק לגמרי ממנהגי עולם. שוכח לגמרי את צורת החיים הרגילה שלך, וכדי להזכיר לך שאתה בכל זאת בן־אדם אתה צריך לצאת לאוויר העולם התרבותי. זה מזכיר לי שאחרי ההשגחה הראשונה שלי בביר־גפגפה כשחזרתי דרך אל־עריש, "חטפתי שוק" כשראיתי את העץ הראשון ולא פחות משונה היה לראות ילדים קטנים או אורחים.

הכוונה למלחמת ההתשה.

ההתלהבות מיציאתו של מישהו הביתה היא ממש משונה.
ראשית־כל כולם שמחים ביציאתו. היוצא המאושר מתחיל להכניח
את חופשתו הקרבה ובאה כשבתיכונה משתתפים כמוכן כל שאר
החברה. כל אחד מתחיל להיזכר לפתע בחיים הטרום־צבאיים וכל
אחד חושב על השיחרור הרחוק רחוק (עוד יום... וא מאניאק).

כמוכן כולם מכתיבים מספרי טלפונים וכותבים מכתבים לשלוח
בדואר אזרחי, ואו סוף־סוף באים המחליפים. אתה עולה על הרכב,
מביט פעם נוספת על הטנקים, על החברה, ואחר הופך פניך לכיוון
הבית כשמטרה אחת לך: להגיע מה שיותר מהר הביתה.

ובכן, הייתי צריך כבר להיות בבית או בדרך הביתה ואני עדיין
כאן. לכוה דבר קוראים אכזבה. אתה כבר לבוש בכגד א' מוכן
לצאת, ולפתע בא הדודג' עם הצוותות המחליפים והמחליף שלך
לא בא מסיבה כלשהי. אתה לא יודע איך להגיב ואו אתה מרביץ
צחוק בריא, אומר: "איזה בידור" והולך להחליף את בגדי א'
הנקיים בבגדי־העבודה המשומנים לעוד שבוע, שבועיים.....
אחר הרברים שלמדתי להכיר ולהעריך פה בקו, זה הירח. כלילה
אתה נמצא בחניון־לילה. אתה יושב על הצריח, משתעמם עד
מוות, לועס באדישות פרוסת לחם עם כדורי בשר ובעיניים עייפות
המתות לישון אתה מסתכל על השטח החרדוני המירברי שנמצא
סביבך ועל האורות המנצנצים אליך מהצד השני כשורקור גדול
מאיר מפעם לפעם סביבו וככה מיד. אתה רואה את זה כל לילה
וזה כבר יוצא לך מהאף.

ואו אתה מסתכל לשמיים ורואה דבר חדש־ישן, דבר שלא שמת
לב אליו אף־על־פי שאתה מכיר אותו כל־כך טוב. אתה מגלה את
סודות הירח. לפתע אתה רואה איך הוא הולך וגדל ואז אתה שמח,
ואחר כך אתה משתתף בצערו כשהוא מתכווץ לאט־לאט עד
ללילה שבו בכלל הוא נעלם וזהו הלילה העצוב ביותר מכל
הלילות. לילה חשוך כל־כך. לילה של צלליות. וכמה הוא שונה

מהלילה של הירח המלא, לילה בהיר כמעט כמו היום כשכל
המישטח החולי מסביבך נראה כל־כך בבירור, בגון כחלחל־
צהבהב נאה...

רבוחי, איזה לילה היה אתמול, איזה לילה של אירועים שונים
שכמעט ולא השאיר רגע של תנומה. כמוכן זה צריך להתחיל בכך
שהטנק של המימי לא התניע, ניסינו אלף ואחת שיטות ושום דבר
לא עזר. לא כבלים מטנק לטנק, לא גרירה על־ידי טנק אחר תוך
כרי ריצה מטורפת ולא בדיקת כל מיני דברים. כמוכן הזעקנו את
קצין־החימוש שלנו, ובינתיים נשארו בעין־מוסה במקום לנסוע
לראס־מסלה לחניון־לילה כרגיל. ובכן, אנחנו נמצאים בהאונה,
לפתע מקבלים הודעה סודית בצופן בקשר. אחרי פיענוח מרגש
מצאנו שבסך־הכל מודיעים שלא נוריד יתירות שנמצאות על שפת
הדרך לראס־מסלה. כמוכן לא התכווננו לנסוע לשם בכלל. טוב,
מחכים לקצין־החימוש, לפתע הצופה לים מזהה פעצות תאורה
וירי מכיוון ראס־מסלה ומיד אחר־כך קצין־קשר מודיע למיכה
(המימי) לנוע עם כל הכלים שיש לו. אני קופץ על הטנק שלנו עם
הנהג והתותחן שלי ונוסעים בשיא המהירות לראס־מסלה. אחרי
רבע שעה מגיעים. מפקד המעוז אומר לנו לעשות סריקה קפדנית.
אנחנו עושים אותה, וכמוכן לא מוצאים שום דבר חשוד. וכך אנחנו
נשארים שם.

כמה שמשפיע מצב־הרוח על חיי בני־אדם. למשל, אני חוזר
מהחופשה. אי־אפשר להגיד שהיתה חופשה רעה. להיפך, חופשה
די נחמדה. ואז אתה חוזר בהסעה מיד־אליהו חורה למיתלה,
מתלוצץ קצת עם החברה, רואים איזה־שהוא סרט כחתיים, ישנים
לילה קצרצר במיתלה ויורדים שוב לחססי. ברגע שאתה יורד
מהמכונה, אתה מעיף מבט על הטנקים המוסווים על הנוף הצהוב
והחדגוני, תוקף אותך מצב־רוח מחורבן. אתה מרגיש כאילו כל

• אחר המעוים בתעלה

אחד מרגיזו אותך. אין לך חשק לעשות שום דבר, וכל דבר שאומרים לך לעשות אתה חושב שדופקים אותך. אתה יודע ש"מצב־רוח" זה לא בריא. אתה רוצה לצאת ממנו, בהתחלה קשה, אבל אחר־כך לאט־לאט אתה מצליח לצאת ממנו ולחזור שוב למסלול ולשיגרה.

ראש־השנה, שש בערב, מתכוננים לצאת שוב לחניון. אף אחד לא מרגיש שום אווירת חג, רק איזה מטי־ק דתי מחפלת לו בפינה, החברה שוטפים את הכלים האחרונים מארוחת־הערב, בודקים שמנים, הכל כרגיל, הכל כמו בכל יום. דווקא עכשיו בא לי החשק לכתוב.

בא לי החשק לכתוב על הפשיטה שלנו למצרים. איזה פשיטה לא־נורמלית, ולצערנו דווקא הגיזבניקים שמדריכים מילואימניקים וכל שבוע יוצאים הביתה, דווקא אלה מדריכי ונהגי הצוותות של הטירונים, ודווקא אנחנו, אלה שהלילה אצלם הוא היום, אלה שעושים את המלאכה האפורה במלחמה האיומה הזאת, לנו לא נותנים לעשות זאת אלא בסך־הכל משמשים כאבטחה למובילים שמביאים אותם לארץ.

אני יושב במיחלה באוהל. כרגע ירד הליקופטר עם איזה "ברזילן" חשוב כמאה מטר ממני. רוח עם חול נודד נושבת, ואת התמונה הזאת מלווה מוזיקת־רקע הבוקעת מהטרנזיסטור המכוון כמובן על אחת התוכניות הפופולריות אצלנו: "קול הרעם" מקהיר. באתי לכאן אתמול בלילה, מיכל דלק כנראה נוטף וצריך להחליפו בטנק. איך שבאתי, כמובן הרבצתי שינה רצינית שהחלה עם השקיעה והתעוררתי עם שחר. כבוקר מין רוח של רצון לעבודה, והעבודה הכראית ביותר הוא סידור הציוד. אחרי הסיור ואחרי רחצת־בוקר מהנה ניגשתי לעבודה שכמעט ולא עסקתי בה הרבה זמן והיא. קריאת ספרים. בהתחלה סיימתי ספר של סופרת ערבית

קצין.

המנסה להיות מתמרדת והמגלה התמרדותה בכך שהיא מקצצת את שער ראשה ופותחת את הכפתורים העליונים של חולצתה. אני לא יודע אשמת מי היה הרבר, וייתכן שאני הייתי מעורפל וייתכן שבספר האשמה, בכל אופן הוא נראה לי די מעורפל. הסופרת רוצה לחוות דיעה בפוליטיקה והמלה היחידה שהיא יודעת להשתמש בכיוון זה היא נטיית המלה "אימפריאליזם" בצורות שונות. וכמוכן התקפה על היהודים בכלל ועל יהודיה הרה החיה בשכינות לה. אחר־כן גמעתו ספר של ג'ון סטיינבק בשם "דני מטורטיה כלטי" המספר על ברנש חצי־ספרדי חצי־אינדיאני אשר אהב לחיות ועל חבריו שידעו בדיוק כמוהו לעשות חיים ועל הסיום העצוב לשמחת החיים ששררה אצל דני וידידיו. ספר בעל תוכן וחוכמת־חיים רבים.

פציפיסט

אני רוצה להיות פציפיסט. החלטה כזאת החלטתי אחרי ששמעתי על אורי ריוויס, אחד הפציפיסטים האקטיביים ביותר בארץ בזמן נישול ערבים מאדמתם. אני פציפיסט, חשבתי, כשקיבלתי את רובה־הטוטו לירות וסירבתי באיצטדיון ברמת־גן. אני פציפיסט, אמרתי גם במחנה גדניע בניליל כשהייתי צריך לירות בציבי ולא רציתי. אני פציפיסט, אמרתי לעצמי כשהיתה הפעולה בסמוע ופוצצו את הכפר. כך גם אמרתי כשמסרתי את התלוש בלשכת־גיוס, וכך אני גם אמרתי כשטענתי את התותח כדי לירות על חוליה שחדרה דרך מפרץ־סואץ, למעשה זאת שטות. פציפיסט הוא אדם שלא מפעיל את כוחו, ואפילו אם יכו אותו הוא לא יתנוק, ואני הרי דוגל כפיתגם: "הבא להורגך השכם להורגו". ובכל זאת אני מרגיש שאני פציפיסט.

שנה וחצי בצה"ל

22 באפריל 1970, שנה וחצי בצה"ל, שנה וחצי של לכישת מדים, של בליעת אבק בכמות מופרזת ושל נדירה ממקום למקום. לפני שנה וחצי, בדיוק בשעה עשר וחצי כמו עכשיו, שכננו בפלוגה ה' של בסיס קליטה ומיון כשהעתיד הצבאי מעורפל לגמרי. כעת העתיד קצת בהיר יותר, ואולי פשוט התרגלנו להסתכל דרך האבק. כעוד ימים ספורים אתחיל את הצבא מהצד השני של המיתרס. הנעלם הזה הוא די גדול. זה נראה לי כעת כמו חיה בעלת קרוב לארבעים ראשים, שמונים ידיים, שמונים רגליים וקול שנשמע כמו רחש שלא יכול להיפסק. נקווה להתגבר גם על זה. ערב־חג בגדוד 82, חיילי הצמ"פ מתחילים לסיים את הכנת הפלוגה לתחילת האימונים וכמובן מקבלים את זה כמו מנת זיבולים שצריך לספוג, או במלים אחרות, כמו שאני הבנתי עד לפני פחות מחודשיים, ואני משתדל וזה באמת קשה להבין בצורה אחרת. מורידים את שיכבת האבק החיצונית מעליך, מכיוון שאת כל השכבות אי־אפשר אף פעם להוריד, פשוט זה חודר לך עד לנימים הדקות ביותר, ואחר־כך הולכים לאכול את ארוחת־הערב ה"חגיגית" שהוכנה במיוחד לחג. וזה נושא שאפשר למלא עליו דפים, איך בגדוד של צבא הגנה לישראל, שנת 1970, עושים ארוחה חגיגית.

לכתוב ספר

אני מת לכתוב ספר, אני עוד לא יודע אם זה יהיה ספר עבה או ספר דק, אם תהיה לו כריכה עבה או דקה, ירוקה, אדומה ואולי אמילו שחורה. ספר שאדם שיקרא אותו ממש יסמיך מהאמת שבו, ספר שיראה את האדם מהצד השני של המסך, את האדם ברנעי החולשה שלו, בנקודות־התורפה שלו, ספר שיוכל להתראות לרבים: הנה, זה אתם, איך שאתם כלפי עצמכם ולא כלפי אחרים. כלפי חוץ, כלפי הציבור. אני בטוח שאף מוכר ספרים לא יהיה מוכן להציג אותו, פשוט יתבייש מהאמת הכתובה עליו כעל אדם.

יצור המהלך על שתיים בלבד. והוא יתבייש בספר הזה והוא ירצה לקרוא אותו באותה מידה. הוא יהיה חייב לקרוא אותו מכיוון שאדם לא יכול להתחבא בתוך עצמו. ואם הוא לא יכול להוציא את זה, למה שאני לא אעשה את זה?

זכובים

כשאני מסתכל מסביבי על מה אפשר לכתוב במעוץ על שפת האגם המר בשעה 2½ שזה מאפיין פה את העסק, או לא צריך ללכת רחוק, דבר עיקרי זה הזכובים. הצוות שלי קורא להם מצרים קטנים. אני קורא להם מצרים גדולים. אני שוכב כרגע מתחת לגחון הטנק, על מכסה של ארגו תחמושת כששכפ"צ ללבישה משמש לי ככרית ומסתכל מתחת לטנק. המראה שאני רואה ממש מזועזע, עשרות אם לא מאות זכובים רוחשים באוויר, הרעש הוא מרגיז והגודל שלהם ממש מפחיד, יש לך הרגשה שהם מנסים למצוץ אותך ואתה מרגיש כאילו הם מטרידים אותך בכוונה. פודים, תחכיבו לצוד אותם ולמעוך אותם באצבעותי, אני בטוח שלי זה היה נמאס מיד, לכן אני לא מתחיל עם זה.

ש. ג. אפסנאי וטבח

שלשום היגעתי מהבית. כרגע אני נמצא במקומי הרגיל, בכברית, מזויקה מערבית רועשת בוקעת מארגו התחמושת העוטף את הטרוניסטור הגדול יחסית. אני נזכר בנסיעה שלי חזרה. אני נזכר שהזרעוּעתי מדבר אחד שאדם אחר, עד כמה שראיתי, זה סתם מצא חן בעיניו. כשנסענו באוטובוס ליד פלמ"חים, הנהג עצר ליד שתי בנות צעירות מאוד, אולי זונות. אחת היתה ממש יפיפיה, היא לה עזר בצבע אדום חום, שמלת מיני קצרצרה עם מחשוף רציני שגילה זוג שרניים יפים ממש מכיוון שהיא לא לבשה חויה. השניה היתה בחורה הרבה יותר פשוטה, בלי שום חן מיוחד. כשהאוטובוס עצר, קפץ ממנו טבח אזרחי ותפס לאחת הבנות ביד

בנסות. היא אמרה לו משהו והוא משך אותה בחזקה... היא נחלצה ממנו וסובבה את ראשה. מיד אחרי הטבח ירד איוה"ש הוא אפסנאי ותפס את יד הבת השניה, ואז שתי הבנות קמו והלכו. אני לא יודע למה, אבל זה נראה לי כל־כך גס, כל־כך המוני, ובמיוחד מכיוון שזה היה מלווה בקהל של שוטים שצפה בעיניים טיפשות על המחזה וכל אחד היה חייב להעיר איוו"שהיא הערה טיפשית. אחר, הש.ג., העיר למשל שהטבח יכול היה לחטוף מהבחורה את ארנקה כשהיא נחלצה ממנו. אני לא יודע למה, אבל כל המחזה הזה הוזכר לי את איש־הציפורים מאלקטרו שנעשה כידוע בגלל רצח אדם שהתעלל בזונה, ואני הרגשתי מין הגנה על איש־ הציפורים. אני לא יודע אם אותה בחורה היתה זונה. מה שבטוח הוא שהיא נראתה הרבה יותר נקיה מאותו ש.ג., אפסנאי וטבח.

השירים שלי

מצחיקים אותי הרברים שאני כותב. עד עכשיו אני לא יודע למה אני כותב. מה דוחף אותי לכתוב לכתוב, או כמלים אחרות ללכלך דפים. הרי סך־הכל אני יודע שבעבר בתור תלמיד לא הייתי חזק במיוחד בספרות, וגם השירים שלי, אני מרגיש הם לא חזקים אבל בכל אופן אני תמיד מציג אותם לפני כל מיני אנשים אף־על־פי שהרבה פעמים החלטתי יותר לא להראות אותם לאף אחד. ואני גם רואה, לפי הנושאים, שאני לא כותב את השירים לעצמי, להרגשה הטובה שלי, אלא כדי שאנשים אחרים יקראו אותם. ואולי בתוך עצמי אני גם רוצה שיעריכו אותי. ואפילו שורות אלה שאני כותב, הרי אני לא כותב לעצמי, להנאתי, אלא רק כדי שיקראו אותן בסוף. אבל באמת, כשביל מה?

שְׁלוֹם גְּבֵרַת נִכְבְּדָה, שְׁלוֹם וְלֹא לְהִתְרַאוֹת
פְּנֵשֵׁי אִתְּךָ עַל עֲפוּד פְּרָסוֹם, בֵּין מִדְּעוֹת.
הַסִּקְנָת הַיְסוּדָה רַי עֲבָה וְאוֹחִיוֹת כֵּן כֵּן שְׁחֹרֹת
בְּסִינֵי. ז' רַק מִיִּתָּה. טָקֵשׁ בְּשֶׁאֵר מִיִּתוֹת.

אָ לְקֵה לְךָ טִקְנָת שְׁחֹרָה, וְלֹא כְּחֵלָה אִו אֲנִי
וּמִסְכִּיב פְּרָחִים רַבִּים וְאוֹחִיוֹת כְּרִי כְּחֵקָה
בְּרִי הַמִּנְתָּה הוּא פְּרוֹדוֹר אֵל הַעוֹלָם הַבָּא אִו סָה?
אוֹלֵי רְפוּדֹר אִו סְעִבְר. אֵל מִי. אֵל קָה?

שְׁלוֹם גְּבֵרַת נִכְבְּדָה, שְׁלוֹם וְלֹא לְהִתְרַאוֹת
כְּלִבֵּי גֵסֵר הַלֵּל וּפֵה לְשָׁנִים רִיחֹת
סִלְחֵי עַל שִׁיר קֶטֶן. הוּא יִזְרַק לְאַשְׁפּוֹתוֹת
אִינֵי הוֹרֵס הַאֲגָרוֹת עַל הַסִּיִּים וְעַל מִיִּתוֹת.

ספטמבר 1973

לומד להרוג

אני חושב שעוד לא נולד יום שבו לא היו מספר הרוגים. אני חושב שהרבר הראשון שהילד לומד אחרי שלמד על בריאת העולם, הוא לומד על הרצח הראשון בעולם. הוא פותח עיתון שהוריו מביאים הביתה וקורא על מלחמת וייטנאם, ביאפרה, ירדן, ישראל, ועוד ועוד. הוא מתחיל ללמוד היסטוריה ומתחיל ללמוד בנאוזה על גבורתם של כל מיני רוצחים שנקראים בצורה יפה יותר גיבורים. מתחיל ללמוד על חניבעל, נפוליאון וכל אלה שהביאו אסון לעולם. אחרי שגמר ללמוד הוא נכנס לצבא והוא לומד להרוג. הוא לומד את זה בדיוק כמו שרופא לומד לרפא, בצורה כל-כך ברורה וחסרת-פשרות שהאכזריות ממש שופעת מזה. ואז הוא מתחיל להרוג כשעליו מסוככים כל מיני חוקים וכל מיני טענות של מוסר וצדק. לעזאזל, איך אפשר לחיות בחירבון זה?

כלב, פרפר

ראיתם פעם כלב משחק עם פרפר? זה משהו ממש מוזעזע לראות כמה שכלב יכול להיות סאדיסט, ואולי הוא בכלל לא מבין מה שהוא עושה. הוא תופס אותו בפיו וברגע שהוא מרגיש איך שהפרפר מתחיל לפרפר לו כפה הוא עוזב אותו, מניח אותו בין ידיו ומסתכל עליו איך שהוא מפרפר ובאותו זמן הוא קומט את מצחו כאילו הוא מתעמק כמה שהוא רואה לפניו. אחרי-כן הוא מתחיל לסוכב אותו בידיו, מכניס אותו לתוך החול ומגלה אותו שוב ושוב, מכניס אותו לפיו עד שהפרפר גווע לגמרי. ואז הוא יורק אותו ולא מתעסק איתו יותר. זה באמת מעניין למה הם עושים זאת.

אולי רבר קטן שזו פשוט מרגיז אותם.

השנה שעברה

היום האחרון של שנת תש"ל בכני-ברק. הייתי רוצה לסכם במספר מילים את השנה העברית שעברה עלי. אני חושב שהיא לא הייתה

חשובה יותר מכל שנה אחרת, היא לא היתה שחורה יותר משנה אחרת אבל גם לא זוהרת יותר משנה אחרת. עדיין לא מצאתי את מיליון הלירות ואף לא את נסיכת החלומות שלי. אבל מצד שני המשכתי את חיי כמו כל אדם נורמלי בגיל 20¹⁹ במדינה זאת. חיים אולי שונים מחיי צעיר כן-גילי בשווייץ או בשבדיה. אך רגילים מאוד בארץ זאת. אני לא יודע אם זה נכון, אבל אני עדיין מקווה שיש בחיי כל אחד שנה אחת שהיא עולה על כל השנים האחרות ובה אפשר לקפוץ כמה מדרגות קדימה, ואני מקווה ששנה כזאת תגיע ולא תגיע שנה שבה אצטרך לרדת כמה מדרגות אחורה.

שיר על האדם הפשוט

בסיס־טילים 22.1.71

שנתיים ושלושה חודשים בצבא. עוד תשעה חודשים לשרת בצה"ל. כרגע גמרתי לקרוא את הספר "אחרי החגים" של יהושע קנו. הכותרת הראשית בעיתון אומרת שקהיר תסכים להארכת הפסקת־האש, ובינתיים אנחנו יושבים בבסיס־טילים ומחכים לדלג לבסיס קרוב יותר לחעלה ולומדים בינתיים את הגיזרה. אבל זאת לא הבעיה העיקרית שלי כרגע. אלא הבעיה העיקרית היא מה יהיה ומה אעשה בעוד תשעה חודשים בדיוק כאשר לא אהיה סמיר בצה"ל אלא אורח פשוט בלי שום מקצוע ביד אלא תעודת־בגרות ביד, בלי שום חשק ללמוד (כרגע) וכלי שום חשק להתגבר על איזה־שהוא מכשול או להגיע למשהו מיוחד־במינו בחיים. פשוט אני אוהב את השיר של מנחם וילברמן ויפה ירקוני על האדם הפשוט ואני חושב שהוא מתאים לי למדי, או שפשוט אני מת שהוא יתאים לי.

מכינים את השטח

בסיס־טילים 24.1.71

יום חרש בבסיס־טילים. שוב מתכוננים לסיור ממש כמו בכל יום. החמישי בפברואר, יום הפסקת האש, מתקרב בצעדי־ענק ועדיין לא ידוע מה יהיה ביום זה. בינתיים מסתובבים אנחנו וגם בני דורינו השחומים על הסוללה, אמנם קצת בחשרנות. קצת בטינה, בלי שאף אחד יידע למה השנאה הזאת. בצד השני אנחנו מבחינים בעבודה רצופה וארוכה. הרבה מחפורות, הרבה קיני תותחי נ"ט ובונקרים, מרחוק מבחינים במערכי הגנה של קו שני ועשרות מחפורות של רכב־צליחה, קשה להגיד שאצלנו מחבטלים לגמרי. מכינים את השטח, מבצרים ומתחפרים. אבל אני מקווה כמו 99% מתושבי ישראל, שהפסקת־האש, שנמשכת כבר שישה חודשים, תימשך כך הרבה זמן.

האדם הולך לבדו

אדם הולך לבדו ברחוב. פוסע לו צעד אחר צעד, לא ממחר. הולך לשום מקום רק סתם לשאוף אוויר לדבר עם עצמו אולי למצוא את אוצרו מי יודע. מה יפה מזה. סתם כך ללכת לאט־לאט, חושך ורק הכוכבים מנצנצים למעלה ושקט של לילה כשרק הפסיעות נשמעות אחת אחר השניה והריח הוא ריח של לילה ריח נקי וטהור שמעטים כמוהו אבל האדם לא לבד הוא תמיד ימצא משהו שיראה אותו הולך כך לבד אולי מציץ משיעמום ררך חריצי התריס אולי עומדת היא לצורך פרנסתה תחת פנס־רחוב מכובה ובמקום להתרכז בעצמו האדם מנסה לחזור לתוך אותו אדם שהולך לבד הוא מנסה לנחש לשם־מה הוא הולך לבדו הוא לא מפריע לו בדרך־כלל כבוונה. סתם עומד ומסתכל וחושב מחשבות שונות על אותו האדם ולמה הוא עושה זאת האם משיעמום האם בגלל היותו אדם. אני לא יודע?!

6.5.71

כמו

לעם היהודי לא כמו לכל עם אחר נורמלי יש תסביך מיוחד והוא תסביך הכמו. גם לי יש אותו תסביך. היהודים רוצים שיהיה להם פסטיבלים כמו לכל העמים, נגבים ורוצחים כמו לכל העמים, סרטים ושחקנים כמו לכל העמים. נגדלים כמו לכל העמים. בקיצור, אף אחד לא מחפש את הטוב והמועיל אלא את התרמית שלנו ביחס לעמים, או במילים אחרות, לא חשוב שזה טוב או רע העיקר שזה יהיה כמו. ואל תחשבו שזה צמח ככה סתם כאופנה, זהו השיעור שקיבלנו בגלות. מכיוון ששם היינו כל־כך שונים מהם וסוף־סוף קיבלנו מדינה כמו כל העמים, אבל דבר אחד שכחנו: אמנם אנחנו שונים מהם, אבל אין רק שני קצוות לעמים יהודים וגויים אלא יהודים ערבים צרפתים אנגלים וכו' לכן אנחנו לא יכולים למצוא את הכמו, פשוט הוא איננו, אז נתחיל לבנות עצמנו מבראשית כמו...

לעזאזל, שוב התחלנו.

אָרוֹס

אני חושב שאם אני אתפוס פעם את המלאך הקטן והמלוכלך הזה אָרוֹס אני אשבור לו את כל החיצים הלואאי והוא היה יודע איזה כאבי־לב החיצים שלו נורמים. בדרך־כלל אני מפחד מלהיפגע על־ידי הבחור הזה אבל לפעמים הוא פוגע בי ואני כל־כך לא אוהב להוציא את עצמי ואת רגשותי החוצה כך שלפעמים המלה אני אוהב אותך או אני מת עליך אפילו ממש עומדת לי על קצה הלשון אבל אני לא מוציא אותה לא חבוב אתה לא תצליח לסדר אותי אני מגדל לעצמי עוד עבה והכיניו עור חזיר יתאים לו מאוד. קשה להגיד שער עכשיו הצלחתי לפעמים הלשון הארוכה שלי שמניעה ער קצה אפילו מושכת אותי להגיד את זה אבל אני מקווה שמקסימום מה שייפלט ממני ייפלט לתוך הספר הקטן הזה ואף אחד לא יקרא אותו חוץ ממני והאש שחבוא בסוף.

ברכת

הרכבת, עולם קטן בתוך עולם קטן. מספר אנשים. מרכרים. מרכרים. והרכבת משקשקת בדיוק איך ששיקשקה לפני מאה שנה לא יותר מהר וכנראה גם לא יותר לאט. הראש כואב, מתפוצץ, מוזיקה ערבית מתנגנת, אנשים נעים מקצה לקצה. אור מסנוור בעיניים ומסביב הרים וחושך ומיתולים.

1971, א 1972

צנובר

היום כשירדתי לכותל מהעיר העתיקה, ניגש אלי איש הגיא ורצה לבדוק לי את התיק, הרגשתי עצמי מושפל וזה לא מכיוון שחשב אותי לערבי אלא מכיוון שאני חושב שזו השפלה. לבדוק ולחטט למישהו בתיק. גם בשביל איש ההגיא היתה לי הרגשה שזה לא נעים, הוא עשה את זה בחפזון אבל ביסודיות. לגמור. לגמור. ידעתי שהוא לא אשם, ידעתי שהוא חייב לעשות זאת, אבל בכל אופן רציתי קצת לפגוע בו. לקחתי את השקיק של הצנובר שקניתי ובמשיי אותו שאלתי אותו אם הוא לא רוצה לבדוק בפנים, הוא לא ענה. חשב כנראה שאני צורק. ביקש סליחה ואני כמוכן עניתי אין דבר והלכתי הלאה. מעניין מה הרגשתו של ארם שמחטטים לו כל יום בתיק ומבקשים ממנו כל יום תעורה. אני במקומו הייתי תולה את התעורה על הגב ולא הייתי לוקח שום תיק איתי.

1971 א 1972

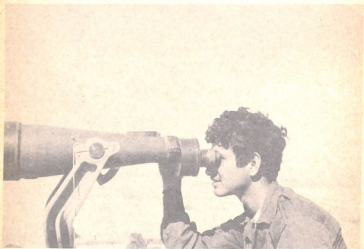
במעמקי האוקיינוס

אני רוצה להיות רק דג שוחה בתוך אוקיינוס עם מוח שמספיק בשביל לשחות ולאכול. שלא יטריד אותי המוח במחשבות עבר, עתיד, רק ההווה בראש בלי שום מצפון או כורח רק תאוה ואינסטינקטים שפועלים בצו מלמעלה וחוצץ מזה לא כלום רק מים

מלוחים סביב. אני לא רוצה להיות כריש שוחר לטרף השוחה במהירות במים ומשתגע לריח דם. גם לא דג מעופף שלפעמים קופץ מתוך המים ורואה את העולם המעושן והישן שלנו. גם לא סרדין או דג מלוח שאצטרך אחרי מותי להידחס עם עוד כמה מבני־עמי בתוך פחית של שמן. רק דג קטן קטן שוכן במעמקי ומחשבי אוקיינוס בעולם שהוא באמת דומם ובו שום רחש שום קרן־אור ורק שלוה שהיא טובה אפילו משלווה פסטוראלית כי שם כרי הרשא — האצות הן באמת אי־סופיות לגבי דג קטן כמוני אבל לפעמים אני חושש לעצמי אם שם כל־כך טוב למה לא כולם שם. כנראה ששום דבר לא יותר טוב שם, רק המסתורין.

האף

כמירה וישפיל פעם מישהו ממכם מבטו על הכביש, לא בדיוק עליו אלא כמה ס"מ יותר גבוה, יראה מיד כי האיבר היחיד הפיקח שהוא מצוייד בו הוא לא המוח אלא דווקא משהו הרבה יותר יהודי ואני מתכוון לאף. הרבר בולט לאף ולעין בשעות הבוקר ליד כל צומת עם רמזורים בת"א המכבדת את עצמה, כגובה של 20"30" 40 ס"מ תראה פתאום כי במצב שולטים אגוזים, כולם עומדים במין ציפיה כזאת רוטטים מ־התרגשות? ! ופולטים עשן. יש כל מיני אגוזים כמוכן. אגוז גדול של אוטובוס או משאית. אגוז של מכונית רגילה. או שני אגוזים דקים ומנוקלים של איזו מכונית חדשה או אופנוע נוצץ. יש כל מיני אגוזים, יש צעירים וחרשים ויש זקנים חלודים ועייפים. יש כאלה שנוהמים בקול עבה ורציני ויש שבכלל לא תשמע אותם ואם לא היית רואה אותם היית חושב שהם אינם. כמוכן יכולת להריח, אבל כידוע אי־אפשר לסמוך על האף. יש להם גם אופי. יש שאפתנים שרצים במהירות קדימה, יש הססנים קצת קרימה קצת אחורה, יש חולים שמשתעלים לא עלינו, יש חוקים שנוהמים ומפחידים, ויש כמוכן גם חלשלים. אבל הטיפוס הנפוץ ביותר הוא כמוכן זה שעושה הרבה עשן אבל

בשעות הלילה יש קול של יום הדין
מין רשע בקצט בלתי נשקט
ששהקש הנטוי בינו לבין יום הדין
הוא פרי רמיוני.

הכל שקט הכל לשן מלכוד אלו
שעוקדים להשפט ביום הדין
יסבן. יסבן שבגלל זה זו
ששקום של פרפרי הלילה הנרבים
ששתיים קצרים נרק יום דינם
הוא ארץ נפשה.

זה יום דינם של חולים קשים
של פצוצי מלחמה
של תאונות הררכים.

זה יום דינם של מהאבדים שקאמו
בתיים נרצו לסיקום ביום

הנקה ביותר בעולם — בלילה
זאת הנקשה טובה קשאקה חושב
שכל האנשים מלכוד ומלכוד

האזהבים — אם נשארו באלה בעולם
נאשמים די החמצת הפחמן

נאשה. האזהבים והפרחים נאשמים

ססצן. 30.3.72

לא שווה שום דבר, וכמעט שכחתי לגמרי אבל עשנו כיסני לפני שניה והוא הזכיר, יש להם מלך, כן, ממש מלך, מלך האגוזים. ואני לא חושב שיש לו יריבים רציניים בארץ על התואר, פשוט כרגע הוא יחיד במינו. אבל אל דאגה, בסוף הוא יהיה לתופעה. כמוכן, הכוונה היא לרידינג ד'.

כלוב מפלסטיק

תמיד חשבתי שרע לי שאני אומלל שהעולם שחור, כעת אני רואה שאני בסך־הכל בכלוב מפלסטיק שבניתי לעצמי. הכלוב לא מפחיד לא גרול. אפשר להגיד אפילו שהוא עלוב. אבל למעשה זאת הגנתי היחידה בפני הכל, הכל מעניין אותי. הכל אני רוצה. אבל רק לעשר דקות, אחר־כך זה נמאס. ולכן כרי שזה לא יימאס עלי אני מגודר עליידי כל החובות המנוחכים של מיכונים. לקום בבוקר, להתגלח פעם בשבוע. להיות אדיב בחוץ ואשמדאי בפנים וכל הטעימות של מה שמחוץ לזה זה אפילו לא כזית. זה אפס כך שלמעשה לא טעמתי. אבל מצד שני זה מעורר תיאבון ואני רוצה עוד, וכשיגיע היום ואוכל לאכול זאת זה לא יימאס לי ביסו דקות אלא ב"ח בלבד.

אני בן 22

הינעתי למצב גרוע בכך שאין לי כוח משלי. כשאני מחליט על משהו עליידי שיכנוע קצר עליידי הורי, אני מיר משחכנע והילד הרע חוזר למוטב. מספר מלים ואני בידיהם. וזה בכל שטח ושטח שרק אני יכול להעלות על הרעת. רכותי, אני בן 22 כבר. זה הרבה זה יותר משליש מהחיים ואני אפילו את הצעד הראשון לא התחלתי לצעוד, אני יותר גרוע מילד שרק נולד ואני לא רואה כל התקדמות. תעשה קודם את זה תעשה קודם את זה ואחר־כך ואחר־כך ואחר־כך. מתי יהיה האחר־כך הזה? נמאס לי כבר מהכל. האם טיולים של בית־סוהר מסביב לבית והתעמלות־קפיצים

זו הדרך להוציא את האש? ומה עם מה שיש בי, אני למעשה אפס מכשיר לרגשות הסנוביזם המסריחים של הורי של אחותי של החברה ואין לי את האומץ להרים את הראש ולהגיד – עד כאן, אני פחדן.

מסכות

סוף־סוף הגיע היום שבו אפשר לשקר באופן רשמי, זהו אחר הימים שבו האנשים מראים עד כמה הם, סלחו לי על הביטוי, אבל הם בני־אדם. השקרים ביום זה הם לרוב כלי־כך אוויליים שאנו יכולים לחשוש שזו באמת רמתו של האדם בממוצע אבל זו בסך־הכל מסכה נוספת על שאר המסכות המונחות על פניו. למעשה האדם מנסה להיראות כאילו הוא תמים וטיפש כזה אבל רבותיו זה המוח השולט בו ומראה שלמעשה האדם הוא פיקח למעלה מהמשוער ולכן גם מסוכן הוא מכל חיה אחרת. מה נאה היא מסכת החמימות של בני־האדם מה חוק רצונו לעזור לאחרים להשתתף בצרות אחרים. כן, להשתתף בצרות אחרים על־ידי זה שהוא עושה צרות אלו. על־ידי צרות אלו שבחם הוא כה שמח.

האיש שיפתח יומן זה

ארור האיש שיפתח יומן זה ויישאר ארוך כל חייו. שמולו הרע של האדם הנחות והשפל בכולם, והכוונה אלי, יהיה גם מזלו. שההנאה היחידה שתהיה לו תהיה ההנאה מאוכל, שיטבע בכל אמצעי התקשורת של ימינו. שיראה כל היום טלוויזיה וישמע רדיו ויקרא עיתונים. שיריב עם כולם ויעשה מעצמו לצחוק וללעג. שכל דבר שיעשה הוא ימצא מישהו שיעיר לו שהוא יוכל לעשות זאת טוב יותר וזה יאכל אותו הרבה ומן. שיהיה רע סוטה וכועס כל הזמן וכשיצחק או יצחיק זה לא יצחיק והוא יצחק רק צחוק מלאכותי. שיהיה לו רע ורע ורע וזמר לא יעלה על שפתיו לעולם וכשיעלה

על שפתיו או ישתיקו אותו ויגידו לו סתום את הפה, ועם האנשים
הכי קרובים אליו הוא יהיה מסוכסך.

אמצעי התקשורת

אחת הבעיות המטרדיות אותי היא הקשר בין אדם ובני האדם
האחרים. כולם קוראים עיתונים. שומעים רדיו, טלוויזיה, כותבים
מכתבים ומקבלים מכתבים וכד'. זה טוב אולי, הצרה היא שהעושר
הזה בקשר בין כל האנשים מנתק את האדם הבודד ולפעמים
מביאו למצב שהוא מנותק לגמרי. כדי שאני לא אגיע למצב זה
החלטתי לנתק עצמי מכל אמצעי התקשורת ואני רואה שזה בלתי-
אפשרי: הרדיו מושך, הטלוויזיה מושכת, וכך גם העיתונים. כבר
לא לדבר על טלפון ומכונות, שבלעדיהן אי אפשר להתקיים. היה
טוב אם היה לי האומץ והיכולת להינתק לגמרי מהעולם. כשהייתי
בן 18 דיברתי אז עם בחורה אחת על כך והיא היתה הראשונה
גרמה לי, אף שהיתה צעירה ממני, שאמרה לי שזה יפה ובלתי-
אפשרי. מי יודע.

רמי לויך נולד בעיר בידגושץ שבפולין ב־5.10.50. עלה ארצה ב־29.4.57. למד בתיכון עירוני בבני־ברק, בטנמה ביולוגית. במקביל ללימודיו בתיכון היה מדריך בחוג לבניית טיפוסים במועדון תעופה בבית־עמנואל ברמת־גן. בתקופה שלאחר סיום הלימודים וניסו לצה"ל התנדב לעבודה בבית־ספר שדה בכר גיורא (כיום בית־גאלה) בהדרכת מוזיקים להקלאות. בשנים 71 — 68 שירת בצה"ל כגייסות השיריון במפקד טנק. השתתף במלחמת ההתשה בדרום. בשנת 71 התחיל את לימודיו באוניברסיטת ת"א בחוג לכיולוגיה. את לימודיו סימן ע"י עבודה כשומר לילה ואחר ע"י עבודה במוזיאון בעלי־חוליות באוניברסיטה וכמושבת חרפים. עם פרוץ מלחמת יום הכיפורים, גויס כיום הראשון למלחמה. לחם בחזית הדרום. בצהרי שמתת תורה (ב־18 אוק' 73) במהלך הקרב על "החווה הסינית" כשהחלה לפתע הקיפה של מטוסים מצריים, קפץ לצריח כדי לירות במטוסים. תוך כדי פעולה נפגע ונהרג. על גילוי אומץ־לב ותושיה, מופת ואחוות־לוחמים ומנהיגות בקרב במלחמת יום הכיפורים, הוענק לרמי לויך עיטור העוז.

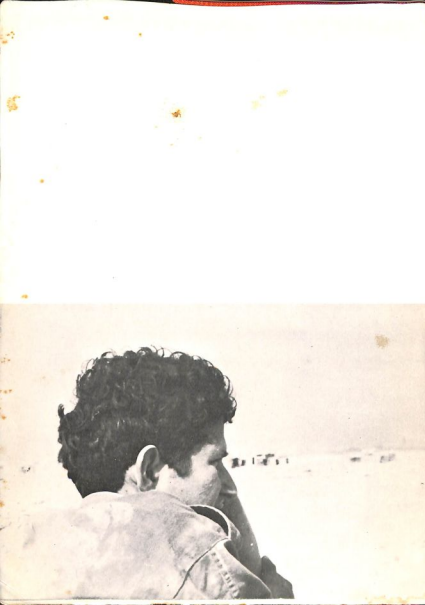
Po. 69.

15

©

1978

כל הזכויות שמורות
לעקר ולנבדאלה לויין

רמי לוי נולד בעיר בידגושץ שבפולין ב'5.10.50. עלה ארצה
ב'29.4.57. למד בתיכון עירוני כפני-ברק, במגמה ביולוגיה. במקביל
ללימודיו בתיכון היה מרדך בחוג לבניית טיסנים במעודן תעופה
בבית-עמנואל ברמת-גן. בתקופה שלאחר סיום הלימודים וגיוסו לצה"ל
התנדב לעבודה בבית-ספר שדה בכר-גזר (כיום כיסי-ג'אלה) בהדרכת
מזיקים לחקלאות. בשנים 71-68 שירת כצה"ל בגייסות השירות כמפקד
סנק. השתתף במלחמת ההתשה בדרום. בשנת 71 התחיל את לימודיו
באוניברסיטת ת"א בחוג לביולוגיה. את לימודיו למסן ע"י עבודה כשומר
לילה ואחר ע"י עבודה כמזואון בעל-יחולות באוניברסיטה ובמשבת
הדסים. עם סיום מלחמת יום הכיפורים, גויס ביום הראשון למלחמה.
לחם בחזית הדרום. בצהרי שמת תורה (ב'18 א'ק' 73) במהלך הקרב.
כשהחלה לפתע תקיפה של מטוסים מצריים, קפץ לצרית כדי לירות
במטוסים. תוך כדי פעולה נגע ונהרג.
על גילו אומץ-לב וחשייה, מפת ואחוות-לחיים ומנהיגות בקרב
במלחמת יום הכיפורים הוענק לרמי לוי עיטור העוז.

— — — אישיות שעלתה וצמחה על רקע ביוגרפי מסוים. מדגש
ומפעיל. רמי איננו ילוד הארץ. הוא נולד בפולין והגיע ארצה בגיל
הרך. הוא זוכר את ילדותו דרך תמונות נוף וכן דרך חוויות טראומטיות
המכונות בז'ארגון עממי "אנטישמיות". תחושת ה"אני האחר",
התחושה האופיינית-למעשה לכל אמן, לכל אמן בפוטנציה, ליוזמה את
דמי לוי משחר ילדותו. לכן אני מנפתעים כאשר תחושת ה"אני
האחר" מלווה את רמי מראשית דרכו ובאה לידי ביטוי בליבר-הרואי
וטרנאי גם כמותו.